

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare o dată pe săptămână, Marțea

Spaima unui Cercopitec în fața obiectivului unui aparat fotografic.—(Vezi pag. 5696)

SPAIMA UNUI CERCOPITEC

— FIGURA DIAVOLULUI —

Un autor, poate mai imaginativ de cât exact, a povestit odată istoria unei insulare bretone, care, eșind într-o zi din insula ei natală, scoase strigăte de spaimă când ajunse pe continent, pentru că vedea crucea lui Dumnezeu că se mișcă, și diavolul îi apără: această cruce mișcătoare era o moară de vânt, și diavolul o vacă neagră și cu coarne mari.

Fantezia acestei legende își găsește scuza în credulitatea, într-o devăr inocentă, a acestor rase încă primitive, dar dacă insulara noastră ar fi găsit în vre-o menagerie în loc de acea vacă neagră, ființa a cărei fotografie o dă în pagina I-a a acestui ziar, spaima ei ar fi fost de astădată sinceră și cu totul reală.

Cu toate acestea această „Satană” nu e de cât o simplă maimuță și, ori cât de înfricoșătoare ar fi, expresiunea ei drăcească provine din pricină că chiar ea este înspăimântată...

Proba se poate face foarte ușor: duceți-vă în vre-o grădină zoologică, în secția maimuțelor, căutați eușca unui „cercopitec dian” (pentru că aceasta este speta maimuței care se vede în ilustrație) și căutați să o alarmați prin vre-un gest de amenințare sau numai aranjând în fața-i obiectivul unui aparat fotografic...

Rezultatul nu va întârzia să se vadă. O să observați cum i se deschid fălcile, cum i se încrunță sprincenele, cum ochii îi svârlă flacări și... n-o să auziți nici un strigăt, expresiunea fricei supreme!

Experiența de altfel s'ar putea face și cu alți reprezentanți ai familiei maimuțelor... Dar e foarte sigur că numai neamul acesta de maimuțe, cu masca lor neagră, și barba albă va oferi asemănarea cea mai exectă cu un Mefistofel.

Din punctul acesta de vedere al analogiei cu duhul răului, chiar savanții au fost atinși, fapt care i-a îndemnat să dea acestui fel de maimuțe numele de „Satană”.

Și dacă niște savanți fac comparații într-o inofensivă maimuță și Dracu, n'ăvem dreptate dacă bănuim că un om simplu ar putea să moară de frică în fața acestei figuri drăcești?

C. Arg.

NOTE DE CALATORIE

VENETIA

În ziua de 19 Aprilie părăsesc Florența, luând drumul spre frumoasa Venetie, vizitată de atâta lume pentru încântătoarele ei priveliști.

După o noapte de nesomn, fiind nerăbdător să ajung cât mai curând, iată că în zorii zilei zăresc vechea cetate a Dogilor.

Te simți ca transportat într-o lume de visuri, atât e de frumos efectul ce-l are Venetia în răsăritul soarelui. În fondul albastru al mării și al cerului ese în relief orașul polichrom ca un mozaic. Razele soarelui în reflexul lor pe aco-

perișurile caselor, măresc splendoarea acestui spectacol ce-î ai înaintea ochilor. Rămâi mut în fața acestor priveliști, care-ți dau rare emoțiuni de plăcere, făcându-te să uiți de toate, să crezi că vezi ceva din acea lume imaginară ce ai putut-o întrezări în visurile tale.

Un șuer prelung mă deșteaptă din această dulce reverie. Trenul trece pe podul ce leagă continentul cu insulele Venetiei.

În răcoarea înviorătoare a dimineții cete de pescari mănuesc lăpețile bărcilor lor lungi și strâmte, care-î duc către locuri unde pot să pescuiască mai cu folos.

Sosiți, fiecare se îndreaptă către debarcader, pentru a se urca în vaporeșul care duce prin Marele Canal spre centru. De-a stânga și de-a dreapta se înșiră multele palate în stil maur și baroc, a căror scări de marmură dau până în apa mării. Involuntar, mă gândesc la serenadele, iubiturile nefericite și la multele drame ce s'au petrecut în timpul domniei Dogilor.

Scobor. Pentru a o lua spre Piața San-Marco, treci prin nenumărate străzi strâmte și pe punțile canalelor, cari brăzdează întreaga Venetie.

Acest fapt îmi deșteaptă amintiri din copilărie, când am auzit pentru întâia dată de acest oraș; cum mi-l închipuiam în mintea mea de copil: case multe așezate în mijloc pe un pod de lemn, iar nu așa cum e, clădit pe mai multe insule de granit, edificiile întărite cu beton armat, atât de solid construite, cu străzi, canale și punți numeroase, dând posibilitate în acest mod de a te plimba în bună voie prin oraș, cu ajutorul numai a celor două mijloace de transport, pe jos sau cu gondola.

În Venetia nu-ți poți permite luxul să faci o plimbare prin oraș cu automobilul, așa că un bucreștean din acei obșnuiți a se plimba cât mai mult cu acest soi de vehicule, mergând acolo poate că ar avea numai acest singur regret, dar făcând seara o cursă cu gondola, cu siguranță că regretul s'ar transforma într-o dorință, ca venind în București să nu fie lipsit de această delicioasă plăcere.

Pe la 9 ies în piața San-Marco. Din frumos în mai frumos. Eșind din gang ochii se ațintesc în fund spre insula S. Giorgio, care e despărțită de Venetia printr-un canal mare. Privește în stânga și vei vedea biserica S. Marco, cu marile ei turle colorate în cele mai dulci nuanțe, alătura de Palatul Ducal, două edificii lucrate cu atâta artă și eleganță arhitectonică; în dreapta al doilea pătrat mai mare pe laturile cărui sunt magazine de bijuterii și sticlării venetiene, librării, cofetării. La întretăierea primului cu al doilea pătrat se înalță vestita „Campanilla”, care pe atunci era în reparație.

Un murmur de „gluu”-„gluu”, urmat de un fâlfâit de aripi, îmi atrage atenția în spre al doilea pătrat. Sunt porumbeii Venetiei, tradiționali porumbeii, drăgălașii porumbeii din piața San-Marco. Mă apropiu cu o bucurie de copil, care primește un cadoș de Anul nou, de aceste micuțe ființe așa de blânde, cari nu sunt

spericase la apropierea omului, din contră trec de colo colo așteptând să vadă de le dai boabe de porumb; apoi aleargă în stol împrejurul celor ce voesc să le hrănească. Mă îndrept spre negustorul care-și câștigă existența zilnică numai din vânzarea de coșulețe de porumb pentru un „sold” unul, împins de dorința de a avea posibilitatea să admir și mai mult drăgălășenia și frumusețea lor. Arunc boabele pe jos. Atât au așteptat, pentru ca să alerge din toate părțile la mine. Unii mai îndăzneți mi se așează chiar pe braț, ca să ia din palmă.

Las drăgălașii porumbeii și intru în biserica S.-Marco, unde abații sunt în rugăciune. Câtă măreție și bogăție în acest sanctuar: candelabre mari, picturi și sculpturi din timpul Renașterii care-ți dau prilejul să admiri arta cu care sunt executate.

Pe la 10 sunt în pătratul palatului Ducal. Acest palat este o adevărată comoră a Venetiei, atât prin lucrurile de valoare ce conține, cât și prin felul arhitectonic cum e lucrat. Aci vei vedea toate modeluri de artă în stilurile: grec, roman, maur și baroc.

Urci „Scara gigantică” pentru a pătrunde în sălile în care vei găsi originalele picturilor din școala venetiană. Aici vei găsi pe Paolo Veronese, pe Tiziano, pe Tintoretto, pe ambii Palma, Vechio și Giovine.

Intri în „Coloquie”, sala unde se primeau audiențele. Iată tronul ducal, iar de jur împrejur cele 12 scaune ale înțelepților Venetiei și 6 ale Consilierilor. Frescurile de deasupra tronului și de pe plafond executat de Veronese și picturile de Tintoretto dau o imponantă înfățișare acestei săli de recepțiune, care uimea pe ambasadorii streini veniți în misiune.

Treci mai departe prin „Senato” unde remarci pe „Il Salvatore” al lui Palma Giovine, în sala „Consiliului celor 10”, la care se adăga Dogele și cei 6 consilieri ai săi, cari aveau de judecat chestiuni de ordin penal și în special pe falsificatorii de monede precum aveau în grija lor și buna conservare a monumentelor de artă.

În sala „Marelui consiliu” vei găsi „Paradisul” lui Tintoretto, unul din cele mai mari tablouri din lume, care conține aproape 1000 de figuri.

Sala „Scrutinului” îmi dă prilejul să văd „Judecata din urmă” a lui Palma Giovine și în acest mod să pot face o comparație între acest fresc și acela al lui Michelangelo din capela Sixtină din Roma, atât de superior prin modul de tratare al compozițiunii și al tehnicii, ceea ce nu se prea vede la acesta, care însă câștigă prin colorit.

Ridic ochii în sus și observ de jur împrejur sălile portretele frescuri ale tuturor Dogilor pe cari i-a avut Venetia. Privirea mea e isbită de un loc gol unde stă scris:

„Hic est locus Marini Falieri
Decapitati pro criminibus”.
(1354—1355).

Istoria consideră pe acesta ca cel omorât din cauza ideilor lui prea de-

mocratice, căci voia să răstoarne oligarhia atotputernică; fiind denunțat i se taie capul, care cade tot pe aceeași „Ponte dei Sospiri” ca și a tuturor condamnaților de rând. Dacă Venetia a fost nedreaptă v'odată mai mult ca ori-când, a fost cu acest Marino Falieri.

M'am scoborât jos spre a-mi face idee de carcerile palatului, unde s'au petrecut atâtea crime îngrozitoare. Cu cât desgust și oroare privești micile chiliute fără lumină, mușegăite și umede! Se aude chiar susurul apei, și gândul te duce la acei nenorociți condamnați, cari, până să li se taie capul, erau morți pe jumătate în aceste beciuri îngrozitoare.

Un adânc simțământ de revoltă și desgust te cuprinde când îți dai seama că în subteranele întunecoase ale unui palat atât de strălucit se petreceau, cruzimă îngrozitoare.

Eșind din palatul Ducal mă întâlnesc cu un compatriot. Cât de adânc mișcat te simți la întrevăderi de acestea fericite, și cât de dulce și armonioasă ți se pare limba patriei tale pe tărâmurile depărtate; e o vibrație armonică care-ți stârnește o adâncă emoție de bucurie.

După masă profit de timpul favorabil pentru a vedea insula Lido, renumită stațiune balneară. Plec la 4 cu vaporul, care mă duce în 15 minute.

De și e tramvai care merge până în plajă, prefer să o ia apostolește, una nu e prea mare depărtarea și al doilea vezi lucrurile mai pe îndelete și poți admira mai mult timp frumusețile ce te impresionează mai tare.

Trei allee cu arbori mediteranienți se înșiră drept, până în plajă, iar de o parte și de alta numeroase vile, care de care mai frumoase.

Plătesc 20 centesime pentru intrare. Pe sala lungă până în restaurant sunt negustori cu obiecte de fantezie, coliere de coral, mozaicuri și tot soiul de mărunțișuri venețiene.

În lufet e multă lume, de naționalități diferite, venită pentru sezonul de băi, sau pentru plimbare. Ici vezi pe englezul flegmatic, colo pe francezii eleganți, tot-d'auna „à la dernière mode”, dincolo pe germanii greoi, cari cu toții sunt transportați de muzica din sală.

Es pe platformă. O adiere ușoară de zefir îmi mângăie obrazul producându-mi o foarte plăcută senzație. Privesc valurile mării, cari vin în cute-cute, spre a se sfâșia jos de zgomotul apei în vârtej. În fund nu se poate distinge orizontul, atât de mult se aseamănă cu loarea cerului albastru și senin cu aceea a mării.

După două ore de veselă hoinăreală, mă reintorc în Venetia.

Mi-am împlinit și ultima dorință ce o mai aveam ca odată cu venirea sereii, să mă plimb cu gondola pe canalul din fața pieței S.-Marco. Lumină de toate nuanțele: roșii, galbene, albastre, violete, sunt înșirate de-alungul tărâmului până în depărtare. Cerul-senin și aerul liniștit sunt în perfectă armonie cu starea mea sufletească. Am închis ochii și am continuat să plutesc.

De la o mică depărtare se pornește o

serenadă din mandolină, executată cu aceea renumită măiestrie venețiană. Cântecul se auzea din ce în ce mai slab, depărtându-se până se perdu, în acele momente visam iubirile din timpul Dogilor cu serenadele ce le făceau tinerii în gondole prin fața palatelor cu frumoase signorine cântând ore întregi. Nu m'am deșteptat din acea beție de fericire de

cât ajungând la țarm; se împlinise ora de angajarea gondolei.

Am coborât cu regretul că prea repede trecuse timpul; m'am resemnat însă trebuind să mă duc la culcare, a doua zi plecam spre patria-mi pe care o părăsisem de douăzeci de zile.

Alexandru G. Manoliu

Vechea Scoție mai trăește

O sărbătoare națională în Highland

Puține naționalități în Europa au rămas credincioase vechilor obiceiuri și scoțienii. Natural, orașele importante au fost luate de curentul cosmopolismului; dar îndată ce călătorul se depărtează de marle centre, se află în mijlocul unei Scoții care pare eșită din anume romane de ale nemuritorului Walter Scott!

Impresia e și mai vie când ai norocul să asisti la o manifestație publică.

mai puternice elanuri ale Highlandezilor.

Serbările au durat cinci-spre-zece zile.

Ziua cea mai caracteristică fu aceea când *chieftain*-ul trecu în revistă pe toți oamenii săi.

Preparativele fură cu totul penibile pentru tineri cari n'avuseseră până atunci ocazia să învețe chipul clasic și corect de a purta pitorescul costum național.

Pe rând, „bătrânii” îi inspectau și numai după ce treceau pe sub ochii acestor judecători erau autorizați să-și ia locul lor după ranguri în vasta curte a vechiului castel.

Defilarea fanfarei corniștilor

Existența clanurilor sau a triburilor s'a prelungit până în zilele noastre în Scoția și membrii fie-cărui trib bărbați sau femei, se recunosc între ei, în zilele de sărbătoare, prin culoarea vestimentelor lor.

În capul fie-cărui trib se află o familie quasi-regală în care *clansmen*-ii sunt legați prin jurăminte de fidelitate și ascultare.

În urmă vine *chieftain*-ul care protejează într-adevăr patriarhal pe toți administrații săi.

Asemenea sărbători au fost organizate de curând de către unul din cele

Apărură apoi *pipers*, vechii corniști ai regimentelor scoțiene, cari își puseseră cu mândrie pe piept, sub formă de medalii cu panglică multicolore, glorioasele amintiri ale campaniilor din cele patru colțuri ale lumii.

Dar ceea ce e mai interesant este forța morală a clanului care suprimă la serbări toate distanțele.

Așa, la aceste serbări participă oameni de toate vârstele și din toate clasele sociale, bancheri, negustori, ofițeri etc.

Arg.

SAUSSURE

Vânătoarea de capre negre în Alpi

Vânătorul de capre negre pleacă de obicei noaptea, pentru ca să se găsească în revărsatul zilei în pășu-

nele cele mai ridicate, unde capra neagră vine să pască înaintea turmelor. Cum a descoperit locul unde speră să le găsească, face cercetare cu luneta sa. Dacă nu le vede, atunci înaintează și se ridică totdeauna mai sus; însă dacă le vede,

caută să se ridice mai sus decât ele și să se apropie de-a lungul vr'unui șant sau să se strecoare pe după vre-o colină sau stâncă. Ajuns la locul de unde poate să le distingă coarnele—acesta e mijlocul de a judeca distanța,—vânătorul își sprijină pușca pe o stâncă, potrivește lovitură cu sânge rece și rare ori greșește.

Dacă a omorât capra neagră, el aleargă la pradă și, spre a se asigura de ea, îi taie încheeturile genunchilor, apoi își socotește drumul care îi mai rămâne de făcut pentru a-și găsi satul. Dacă drumul e foarte greu, jupoaie capra și nu-î ia decât pielea: însă dacă drumul e oare-cum practicabil, își încarcă prada pe umeri și o duce acasă, adesea trecând prăpăști și mari distanțe. Se hrănește cu familia sa din carnea caprei, care este foarte bună, mai cu seamă când animalul e tânăr, și-î usucă pielea pentru ca s'o vândă.

Însă dacă—acesta e cazul cel mai des—agilul animal zărește venind vânătorul, atunci fuge cu mare iuteală pe ghetari, pe zăpadă și pe stâncile cele mai periculoase. Mai cu seamă e greu să te apropii de ele când sunt strânse mai multe la un loc.

Atunci una din ele, în timp ce celelalte pasc, face de sentinelă pe locul cel mai ridicat al stânței care domină toate colinele cu pășunile lor: de cum această sentinelă a zărit un lucru de teamă, ea scoate un fel de fluierat, la auzul căruia toate celelalte capre alegă acolo pentru ca să judece prin ele înșeși natura obiectului de teamă, și atunci, dacă văd că acesta este un animal sălbatec sau un vânător, cea mai experimentată se pune în capul lor și fug toate în șir în locurile cele mai inaccesibile.

De aci încep oboselile vânătorului: căci atunci, dus de pasiunea sa, nu mai cunoaște pericol; trece zăpezii, fără să se gândească la prăpăștiile în care ar putea să cadă; o ia pe drumurile cele mai primejdioase, sare din stâncă în stâncă, fără să știe cum o să mai revie. Adese ori noaptea îl oprește tocmai în mijlocul urmăririi sale; nu la piciorul unui arbore, ca pe vânătorul de la câmpie, nici într-o peșteră tapisată cu verdeată, însă la piciorul unei stânci, adesea chiar pe sfărâmurile ei, unde nu se găsește nici un fel de adăpost. Acolo, singur, fără foc, fără lumină, scoate din traista sa puțină brânză și o bucată de pâine de ovăz, care face hrana sa de obicei; pâine așa de uscată, încât este obligat să o sfărâme între două pietre sau cu ajutorul casmalei pe care o duce cu el pentru a tăia scări în gheață; își face trist frugalul său prânz, pune o piatră sub cap și adoarme visând

poate drumul pe care l'au luat caprele pe care le urmărește.

Însă în curând, deșteptat de răcoarea dimineții, se scoală rebegit

de frig, bea puțină țuică, își ia traista pe umeri și merge să caute noul aventuri.

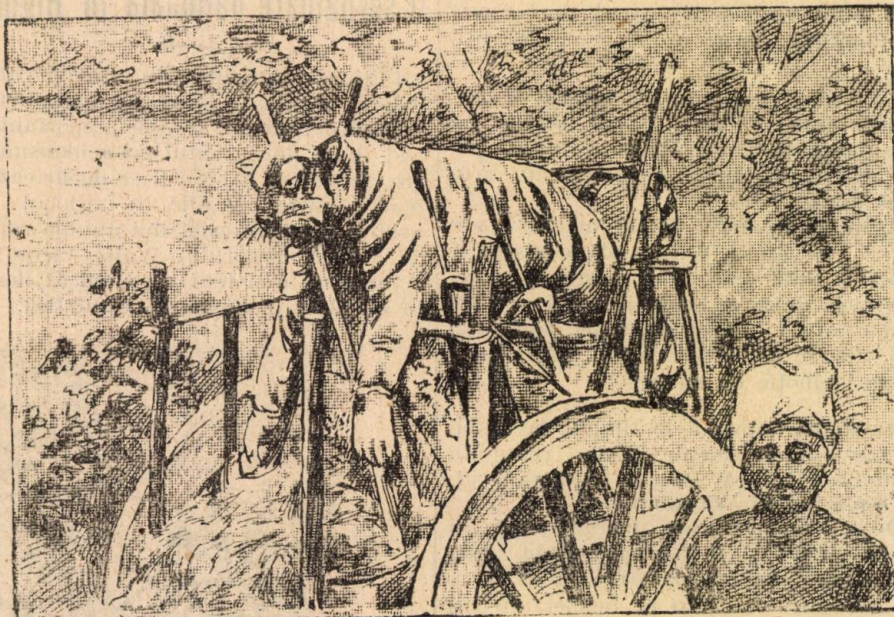
Trad. de Wettor C. Lg.

Animalele sălbatice în călătorie

Intreținerea unei grădini zoologice ca aceea din Londra, Anvers, Buenos-Ayres, costă foarte mult. În gră-

male splendide. Transportul lor costă foarte scump.

De curând au fost transportate la Londra pe un vapor vre-o 200 de animale de toate rasele: pantere, girafa, struți, zebre, antilope și lei,

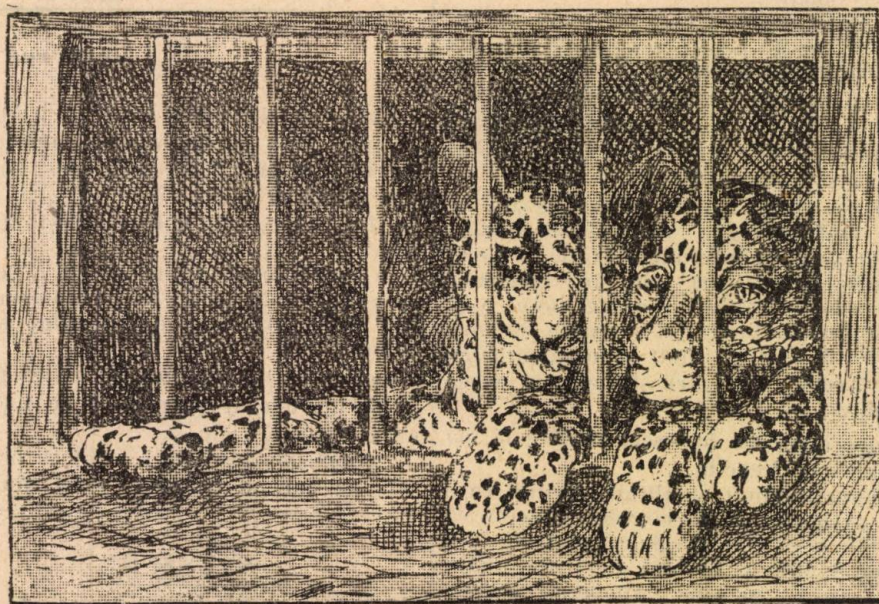

Scos de curând dintr-o cursă, tigrl este transportat într-un sat hindus

dina zoologică din Paris nașterea unui animal sălbatic e un eveniment foarte rar; în Londra însă nașterile sunt foarte dese: se nasc urși, leoparzi, cămile, în fața cărora defilează

fără a mai număra o mulțime de păsări multicolore, din care trei sferturi mor de obicei pe drum.

Își poate inchipui oricine ce curiozitate a stârnit în mulțime debar-

Două magnifici leoparzi aduși la grădina zoologică din Londra

o mulțime de curioși. Resursele grădinei zoologice din Londra permit să se aducă din locul lor original ani-

carea cușilor pe cheiurile Londrei.

De câțiva ani grădina zoologică din Buenos-Ayres se mândrește că

posedă singura «guenon antropoidă» care a trăit așa de mult timp în America de sud. Această urâtă și tristă, dar ilustră personalitate a costat 5000 lei. Înaintea ei cinci său șease gorile tot așa de costisitoare au murit după un an, unele de nostalgie, altele de tuberculosă.

Popoarele din Orient nu posedă grădini zoologice, dar sunt oameni care se ocupă cu negoțul de arătător de animale sălbatice. Pe o căruță solidă sunt așezate cușci cu animale sălbatice, ca rinocerii sau tigri și această căruță e dusă din oraș în oraș.

Acești negustori cumpără animalele de la hinduși care îi prind și îi aduc în sat legați solid. Animalele, pe jumătate strivite, se îmbolnăvesc, dar multe își revin.

Vânătorii hinduși vând animalele sălbatice și la comercianții englezi, care le duc la Hamburg, marele târg de animale sălbatice.

Vetor.

PETER BOSSEGER

Prima mea călătorie cu trenul

Unchiul meu, cărpaciul Ioachim, era un om care credea în toate numai în ceea ce era natural, nu. Ce putea înțelege era proveniență dumnezeiască, iar ce nu putea înțelege era vrăjitorie. În fiecare an se ducea în pelerinaj la biserica Maria-Schutz, unde căuta mângăiere împotriva ispitei diavolului. Anul ăsta fiind mai mare, voi să mă ia și pe mine. „Din parte-mi, zisei, mă pot duce, și cu ucazia asta putem vedea și tunelul ce l-au construit pe Semmering, și pe undetrece trenul”. „Ba să ne ferească sfântul să venim în apropierea drăciei, strigă unchiul. Dar pornirăm la drum. Am ocolit foarte mult pentru a nu veni în apropierea văiei, în care după spusele oamenilor „comedia” mergea în sus și în jos. Când în fine ajunserăm pe piscul muntelui, am șezut ca să ne odihnim. Deodată văzurăm însă în vale două linii lungi ce nu se mai isprăveau și pe deasupra se târa un „ce” negru și mai sus un nor de fum. „Dumnezeule”, strigă unchiul, ce-o mai fi și asta! Viermele tra ge tabac?

Săi, băete! îmi spuse mie, și fugirăm în partea opusă a muntelui, în jos. Spre seară ajunserăm în vale, dar ori că unchiul nu știa drumul ori îl împinsese aghiută, căci în loc să fim în Maria-Schutz, ne aflam înaintea unei găuri mari în munte. Unchiul se opri pe loc și mormăi: „Asta trebuie să fie cale de modă nouă. Dar nu cred nici în ruptul capului că intră înăuntru”. Înaintea tunelului cu 50 de metri era o casă. Înaintea casei era o prăjină de fier de care atârnau două bile roșii. Deodată auzirăm un zgomot la bile și una din ele se ridică în sus ca luată de alte alea. Ne speriarăm foarte

IN BORNEO

Cum pescuiesc Bajausii

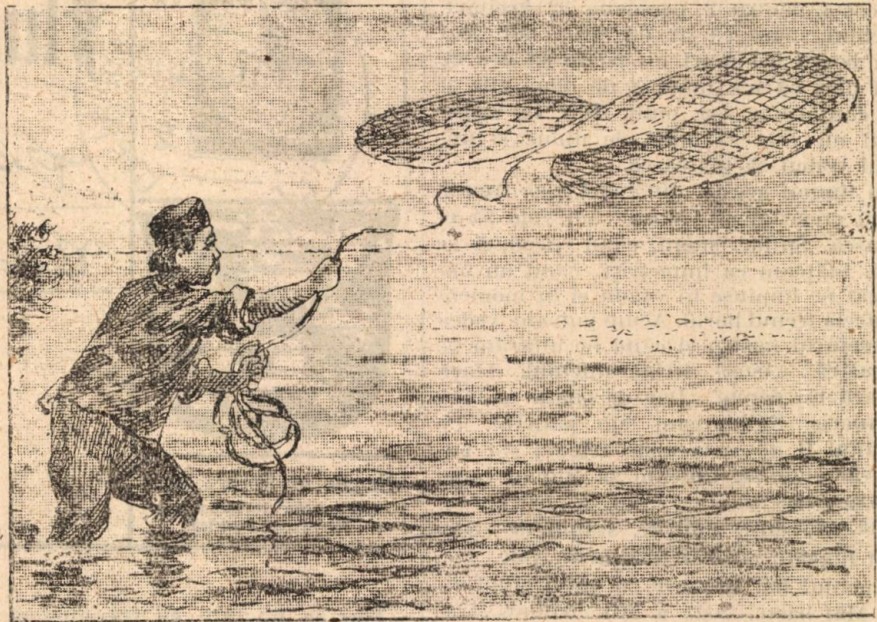
Vorbind de Borneo nu se poate să nu vorbim de populația ei, Orang-Bajarusii, pirații sau pescari.

Aceștia nu trăiesc de cât pe apă, s'ar putea zice în apă. Principalul lor sat este Tetabuan care se compune dintr-o sin-

cu femeile și copiii lor, ba chiar cu femeile și odraslele fiilor lor.

Bărcile lor nu sunt izolate, ci strânse la un loc, formând ca o flotă foarte numeroasă.

Bajau-sii sunt foarte buni pescari. Ei se servesc la pescuit, cu o îndemănare uimitoare, de *rambat*, un fel de plasă care se află la capătul unei frânghii lungi, se deschide în aer, se lasă pe apă și cade în

Pescar Bajau

gură stradă în care casele sunt aliniate de fie-care parte a canalului.

Aceste case sunt clădite pe canal chiar; fiecare are locul său de debarcare ce comunică cu debarcaderul casei vecine. Spre a merge de la o cosă la alta un Bajau trebuie să ia o barcă. Dar în general Bajau-sul nu vine acasă. Unica lui locuință este barca. Aci ei locuiesc împreună

mijlocul unui banc de pești care intră ca într'un sac în ea.

Tot în chipul acesta pescuiesc Bajau-sul stridiile de perle sau broaștele marine ale căror ouă le vinde.

Ilustrația ce publicăm reprezintă pe un Bajau din Borneo aruncând *rambat-ul* asupra unui grup de pești.

Sereno

mult, de nu ne puturăm urni din loc. „Unchiule, zisei încet, auzi mata o uruitură în pământ? „Da sigur” zise el „tună, sau este un cutremur”, și începu să scâncească. Pe calea ferată venea ceva negru, ce se apropia cu răsuflări greoaie și scotea pe un coș mare un fum negru și des și de pe urmă vine...”

„Sfinte Christoaie, dar de drăcie atâr-nă case întregi. Ajută-le Doamne, că se duc în gaură, măi strigă unchiul, când văzu că trenul dispăru în tunel. Unchiul își șterse sudoarea și sta cu privirea ațintită în tunel. „Il văzuși?” întrebă eu. Atunci nu poate să fie vrajă.

Ne duserăm mai departe pe munte în sus pe altă cărare și văzurăm de pe un pod mare — trenul nostru.

Târziu am ajuns la cărciuma de pe Semmering. Cărciumarul ne pofti la masă. „Mie mi-e foame”, zise unchiul; oamenii deșteptți nu mănâncă mult, zisei, și eu am devenit azi ceva mai deștept”. Și ca să împăcăm pe cărciumar, care se supăraseră la auzul acestor cuvinte, luarăm de 5 heler pâine și de 5 brânză și după mâncare ne duserăm să ne culcăm în pod pe fân.

Ațipisem când aud pe unchiul:

— Dormi, băete?
— Nu, răspunsei.
— „Nu-mi dă pace”, urmă el; o să fie rău, băete.
— Pentru ce unchiule, îl întrebai.
— Ei, mâine la biserică o să fie bine”, se liniști el singur.
— Te doare ceva, unchiule?
— E o prostie! Ce crezi, suntem atât de aproape! De ce n'am încerca și noi? Ce poate să ni se întâmple, urmă el; dacă o fac ceilalți, de ce n'am face-o și noi?

„Vorbește în somn gândii eu și ascultăi mai departe.

„Să vezi tu, urmă el, cum o să se mire acasă când or afla că am mers cu trenu”.

Acum îl înțeleses și-mi spusei și eu cuvântul; îl aprobai.

— „Dar e păcat” mormăi el. În fine mâine o să fie bine, și acum să dormim în numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh Amin!

A doua zi ne duserăm la biserică și unchiul se spovedi și primi sf. cuminicătură. Luasem drumul casei când de odată unchiul se întoarse și pornirăm

spre gara Semmeringului unde ajunserăm în curând. Aici văzurăm și tunelul pe partea cealaltă. Un tren din Viena trebuia să sosească. Unchiul se tocni cu șeful de gară, că ar da vre-o 20 de kreitari, dar cum termină tunelul, să se dea jos.

„Tocmai după tunel trenul nu se poate opri, răspunse șeful de gară. „Dar dacă vrem să ne dăm jos? întrebă Ioachim? „Trebuie să mergeți până la Spittel; asta costă pentru 2 persoane 32 kreitari. Unchiul spuse că ar da ceva, dar cât dau boerilor cei mari nu poate să dea el, mai ales că n'a mâncat de două zile și nu cântărește așa mult. Dar în zadar șeful nu voia să audă de nimic și unchiul trebui să plătească.

În timpul acesta, din tunel eșea trenul și eu credeam că colosul nu voia să oprească. Sufla, șuera, când deodată se opri. Stăteam ca împietriți când un impiegat ne împinse în vagon și în momentul acela trenul porni. Acum puteam vedea împrejurul nostru și când ne uitarăm pe fereastră: „Isuse, strigă unchiul. Afară zboară un perete”. Dar de odată se făcu întuneric. Călătoream sub pământ. Pe unchiul îl apucase niște friguri și-l auzi vătându-se. Puteam să fim în tunel de vre-o zece minute, când se făcu iar lumină, și afară, zidurile, stâlpii de telegraf fugeau; noi călătoream în vale.

Unchiul mă împinse cu cotul și-mi zise: Măi băete, ăsta a fost frumos și acum a început să-mi placă. Și aci este gara de la Spittel și noi n'am stat mai mult de un sfert de ceas. N'am șezut destul pentru banii noștri. Pe urmă meraserăm încă vre-o jumătate de ceas și ajunserăm în Mürrzuschlag. Trenul se opri și o șterserăm iute pe ușă afară. Controlorul luă biletele și ne interzise eșirea:

„Ei, domnule, biletele astea sunt valabile până la Spittel. Acum trebuie să plătiți amendă și pentru două persoane costă dublu; face tocmai un gulden și 6 kreitari”.

Unchiul se uită la mine, eu la el. „Băete, tu ai ceva parale la tine? întrebă el.

„Eu n'am parale la mine” răspunsei și începu să plângă. Furăm împinși într-o cancelarie, și acolo trebuirăm să întorcem buzunarele, în care nu se găsi decât o batistă cât o față de masă, o coajă de pâine, o Julea scurtă, o cremene și în sfârșit punga cu bani a unchiului în care nu se găsi decât o cruciuliță de aramă, pe care o purta totdeauna la el cu credința că nici odată banii nu i se vor isprăvi. Ni se luă de mai multe ori interogatoriul dar în sfârșit ni se dete drumul și trebuirăm să ne întorcem acasă prin noaptea neagră.

Trad. de I. Cohn

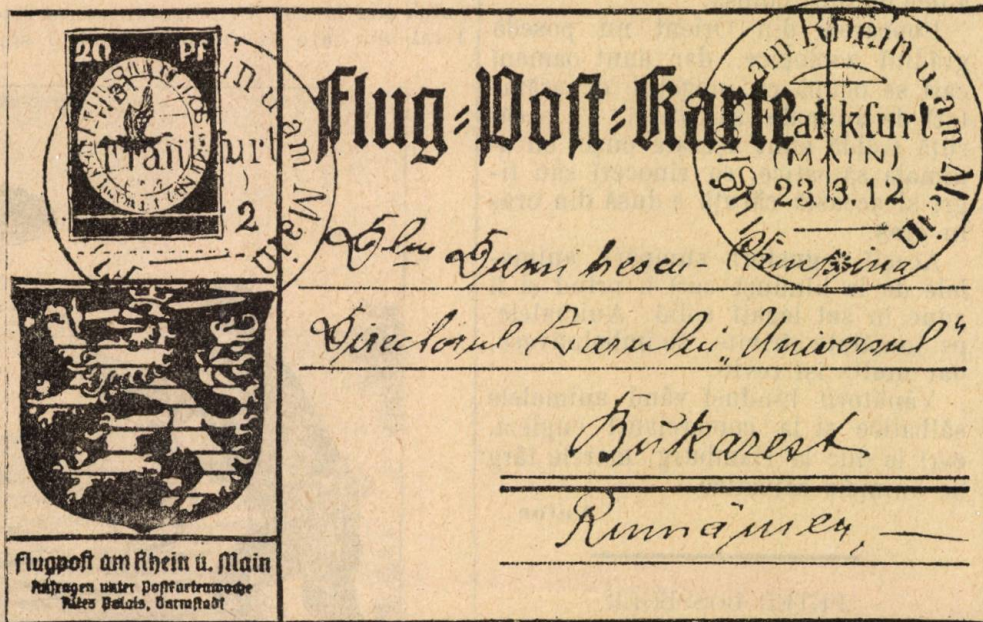
TIMBRELE DIN LUME

Noutăți filatelice

Germania. (Aviația în serviciul poștelor). — Relativ la clișeu publicat de „Universul” la 22 c., pe care îl repro-

ducem și aci, revenim cu următoarele amănunte:

La 10 Iunie a. c. fiind ziua cărților poștale, s'a inaugurat un serviciu postal, deservit în parte de baloane.

Cartea poștală se franchează cu o marcă specială și una ordinară. Apoi ea este obliteratedă cu o stampilă specială, care poartă inscripția: «Poșta aeriană a Rinului și Mainului», precum și numele dirijabilului.

Iată ce scrie în această privință «Deutsche Briefmarken-Zeitung»:

«După o comunicare a șantierului de dirijabile din Friedrichshafen, toate dirijabilele «Delag» vor fi prevăzute cu biurouri de poștă. Supravegheto-

rul unei stațiuni «Delag» va fi numit agent poștal».

Toate biurourile poștale aeriene vor depinde de direcția poștelor din Frankfurt pe Main.

Al. Sotec.

ALFRED DEBERLE

Povestea duioasă a unei maimuțe

I

Insulele Capului Verde, descoperite în 1450 de genovezul Antonio Noli, au aparținut totdeauna Portugaliei. Aceste insule servesc ca punct de popas corăbiilor, cari trec dincolo de capul Bunil-Speranțe. Drept locuitori au un mic număr de europeni și de negri: liberi sau sclavi. Santiago, cea mai importantă dintre insule, are capitala la Villa-da-Praya, reședința guvernatorului general. Aerul e prea cald și nesănătos; câteodată trec 3 sau chiar 4 ani fără ca o singură picătură de ploaie să improspăteze aerul. Climatului d'aci nu convine străinilor și mai cu seamă portughezilor. În anotimpul uscat, care ține din Răpeune până în Cuptor, pământul arde, astfel că devine imposibil să rămâi în locuri expuse soarelui. Pământul vulcanic în cea mai mare parte e acoperit de verdeață, în unele locuri.

Dealungul coastelor și văilor, unde roua și vegetația întretin umezeala, cocotierii, palmierii, tamarinii și alți arbori cresc cu putere. Portocalii și lămâii învelesc vederea cu fructele lor din belșug, care sunt de o mărime remarcabilă. Și vița, totdeauna împodobită cu daruri de la natură, dă în fiecare an două re-

colte. Goqavele 1), smochinele, patapii 2), zemoșii și harbuzii se oferă singuri călătorului; indigotierul 3), și bumbacul cresc fără nici o îngrijire; trestia de zahăr, bogată în materia sa dulce, formează câmpii întinse, lângă cari se întind lanurile de ovăz și de mei.

Prin împrejurimile orașului Villa-da-Praya, într-o locuință clădită de europeni, locuia o tânără, îmbrăcată în negru, care în fiecare dimineață, la aceeași oră, dealungul unei potecute traversează tufișurile, pline cu arome necunoscute pe tărâmurile noastre; apoi cu pași înceți se afundă în pădurea vecină, unde vine să-și piardă lungile-i visări. Câteodată, când puterile îi permit, se urcă pe o stâncă, care lasă în rău o bogată manta de vegetație și ea se ascunde timp de mai multe ore să privească d'acolo valurile ce vin încet să se spargă de țarm.

Această tânără fată este seniora Margarita, văduvă de 2 ani; fosta soție a unui funcționar portughez, care din Lisabona a adus-o la Santiago. Rămăsa singură și fără ajutor în această țară

- 1) Fructul arborului: goyavier.
- 2) Varietăți de cartofi.
- 3) Pom ce produce indigo.

depărtată așteaptă cu o nerăbdare uimitoare momentul, în care să poată părăsi acest pământ, care pentru ea redevine așteptă amintiri triste. O corabie ce trebuie să-i aducă știri de la familie, îi va sluji în același timp — dacă-i va fi permis —, să se întoarcă în patrie.

Ziua, în care începe această povestire, e aniversarea soțului mort, victima unui accident de vânătoare. S'a refugiat mai tristă de cât d' obicei în adâncimile întunecoase ale pădurii. Sguduită de amintiri dureroase, merse la întâmplare și strivind plantele din cale-i se afundă cât mai mult în pădure. D'odată atențiunea îi fu atrasă de un sgomot particular. Ascultă, ridică capul; o ființă omenească i se păru că fuge dinaintea ei în frunziș. Privește mai bine și zărește între crăcile unui arbore un mic cap de formă sferică; doi ochii drăguți își îndreptară spre ea priviri desmerdătoare; un nas mic, scurt fără să fie cărn; două buze carnoase, dinți albi și mici fac această figură, dacă nu frumoasă, interesantă. Pielea, la prima vedere, părea blana unui șoarece tânăr, bătând într-o culoare argintie. Talia acestui animal părea a unei tinere de 14 ani.

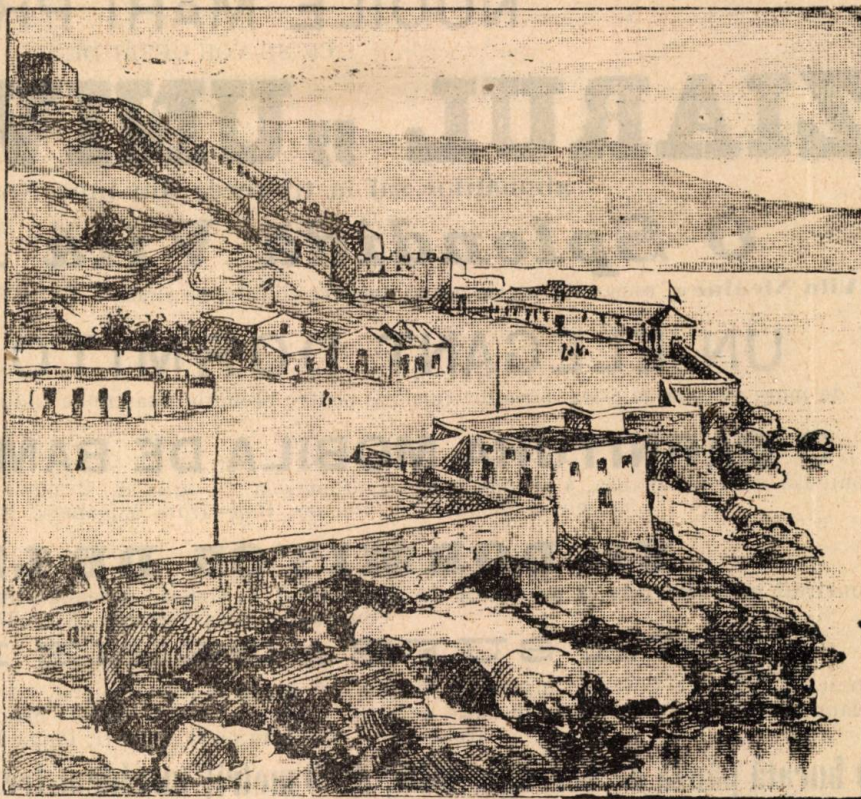
Se ghemuise cu plăcere între frunzele arborului și d'acolo examină cu atenție pe aceea ce se plimba. Margareta îi făcu semn să se coboare; se mulțumi să-i imite gestul și la rândul ei făcu semn să vie la ea. Portugheza recunoscuse fără greutate în imitatorul sau mai bine zis imitatoarea ei, o tânără femeie de speța maimuții urugutan și prin urmare îi dădu numele de Jocko, fiindcă acest nume îi părea mai drăguț și mai potrivit.

Lăsați-mă să vă spun drăguțe cititoare că cimpanzeul și urugutanul sunt 2 maimuțe, cari se aseamănă foarte mult în mișcările lor cu omul. Cimpanzeul, numit așa în unele părți ale Africei și „pongo” de locuitorii Congului, e mult mai mult asemănător omului prin proporția brațelor sale, de cât urugutanul sau propriu zis: „omul pădurilor”.

Margarita obișnuia să poarte totdeauna în buzunarul hainei puțină pâine, pe care îi plăcea s'o împartă în drumul ei micilor păsărele. Văzând că frumoasa creatură, refugiată în vârful cocotierului, o examina cu atenție, îi aruncă puțin din provizia sa. Cealaltă se aruncă la pământ cu iuteala unei săgeți, apucă bucată care-i era oferită, o suci și o răsuci bănuitor și n'o duse la gură de cât când văzu pe europeană dându-i exemplu. Apoi îi întise dragălașa sa mână, ca să-i mai dea ceva, scoțând un strigăt argintiu și dragălaș, dar nu se prea apropia de Margarita cu toate insistențele acesteia. D'odată se urcă pe un cocotier mareț, făcând să cadă la picioarele noii amice o ploae de nucă ca și cum ar fi vrut să spună: „Ați fost bună pentru mine, la rândul meu vă voi rămâne dator”. Margarita, deschizând una cu cuțitul, bău conținutul. Apoi se depărtă ca să lase lui Jocko toată libertatea să se apropie, ceea ce nu întârzie să facă.

A doua zi revenind, Margarita regăsi pe Jocko, care culcată în mijlocul unei tufe de arbuști tineri și privind prin frunze, se părea c'o așteaptă la intrarea pădurii. La ivirea ei, Jocko alergă pli-

MELILA

Fortul Rosaire din Meli'a

Melila, numită de arabi „Mila” și crede că ar fi un vechi centru cartaginez. Are o populație de vre-o 2000 de locuitori. După dese incendii și distrugerii făcute de Goți, Spanioli și Arabi, Melila este azi un oraș înfloritor. D

jur împrejur este înconjurat de ziduri groase. Cele mai de seamă forturi sînt Sf. Laurent și fortul Rosaire care se vede în ilustrație.

N. Vătaman

nă de bucurie înainte-i. Margarita îi aruncă trei mici bucăți, de pâine, pe cari mica sa amică le mănca cu poftă. Margarita îi aruncă o bucată de pesmet, Jocko o apucă hoțeste și nu voi să mănânce, până ce Margarita nu-i dete exemplu.

Zilele următoare aceleași scene se repetă; îndată ce îi erau oferite alte lucruri, din care nu mănca, nu le lua până ce Margarita nu mănca întâi. Atență pîndea în fie-care după amiază sosirea aceleia. Intr'o zi alergă înainte și așeză în fața Margaretei, — dar mereu la o bună distanță — mai multe nucă de cocos. Nu se putea să întindă mai departe bunăvoința. Margarita deschise două: una o luă ea și se depărtă, lăsând pe Jocko care apropiindu-se să ia pe cealaltă. Jocko înaintează și imitând-o bău conținutul, privind-o mereu cu un aer satisfăcut și făcând să se audă acel strigăt plăcut, care de la prima dată încântase pe melancolica portugheză.

Această scenă insuflă pentru a doua zi o idee seniorii Margarita. Afară de provizia sa, obișnuită de pâine și pesmet, portugheza luă cu sine o sticlă de vin de Calavalo. După ce o vărsă într'un pahar se făcu că bea, apoi puse paharul la picioarele sale și se depărtă. Jocko s'apropie încet, luă paharul, bău vinul. Apoi privind pe Margarita cu un

aer surprins își linse buzele cu limba-i roză. Portugheza, după ce spălă paharul la scorbura unui copac ce conținea apă de ploae, îl umplu pe jumătate, îl apropiie de gură și lăsă restul amiceii sale, care păru că-l gustă cu mai multă plăcere ca întâia oară. În fine mereu credincioasă în imitațiunile sale, inteligentul animal merse să clătească paharul și-l puse la loc în același loc. Intr'adevăr, vinul influențase asupra micii Jocko; ochii îi erau mai însufleșiți, mai încrezători, mai familiari ca înainte.

Dar poate veți întreba d-v.: Ce, maimuțele bea vin? Da, urugutanii și celelalte maimuțe, ca și babuinii 4) și Sajou 5), bea cu plăcere nu numai vin dar și țuică și celelalte spirtoase. Un călător spune că pentru a prinde aceste animale, se pune în anumite locuri ale Asiei și Africei la intrarea peșterii, unde se retrag, băuturi ametoitoare. Vin și bea din acea băutură strigând: „Chiū, chiū”. Odată ametoite, vânătorii le prind cu ușurință.

(Va urma).

Trad. de D. D. Tomescu-Putna

POȘTA REDACȚIEI

N. Văt. — Trimite textul la ilustrația: Podul de la Mostar.

4) 5) Speții de maimuțe.

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 pedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiari)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihail-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Caroli, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangie albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 3 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceai, de metal alb fin, argintat și garantat că nu înegrește, compus din : o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 glaste pentru fructe și un vas pentru flori. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christoffe V. P. F. **Una pungă de argint** veritabilă, oxidată. **Una fructiera** de metal argintată, cu 6 cutițe de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnizorul Curtii Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automată, prin contra-pedalarie. **Una pușcă** de vânatoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automată de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnizorul Curtii Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Meiodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en détail Compania Anglo-Americană, strada Caroli 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două servicii** de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel. **O vioară** fină cu cutia ei. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare biurow de importatiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șase ceasornice de argint.

Șase ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusec.

Cinci coliere-întișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din tablă de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d. Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțel și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțel, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vâlpă de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare o dată pe săptămână, Marțea

Fără să observ prăpastia, începui să lovesc cu putere.—(Vezi pag. 5704).

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

ATACAT DE VULTURI

Locuitorii din Alpii Maritimi știu că alpinistii în munții lor, n'au să se păzească numai de avalanșe, prăpăstii și alte pericole alpiniste, ci și contra a sute de vulturi cari își au cuiburile pe vârfurile acelor munți inaccesibili.

Anul trecut am făcut în tovărășia unui prieten o călătorie în sudul Franței, oprindu-ne câteva zile în Nisa, înainte de a face ascensiunile proiectate pe munții învecinați.

Ajunserăm în Sospel, o localitate pitorească așezată la poalele Alpilor, care în epoca aceea era acoperită cu zăpadă.

Eram în ajunul unei excursiuni și ne pregăteam de culcare, când un locuitor ne aduse știrea că un om fusese atacat și aproape omorât, de vulturi, sus pe munte.

Călăuzele noastre pe care le angajasem în vederea excursiunilor, ne aduse următoarele știri: Factorul care ducea corespondența din Puget-Themers în Sospel, fusese atacat la mijlocul drumului, de o ceată de vulturi. Incercase să se apere, dar atacul fusese așa de violent și numărul asaltatorilor așa de numeros, în cât fusese oribil mutilat pe tot corpul. Nu putuse să scape de cât grație întinericului și violenței vântului, care risipise păsările.

Incepurăm să ne îngrijăm, mai ales când mi se spuse că va trebui să trecem chiar pe drumul pe care mersese nenorocitul de factor.

Dimineața, după multă gândire, hotărârăm să plecăm cu gândul că nu vom avea aceeași soartă ca factorul.

Plecarăm la orele cinci dimineața, împreună cu călăuzele noastre, toți bine armați.

Ajunserăm la o înălțime mare și admiram panorama care se desfășura la picioarele noastre. Deodată una din călăuzele noastre dădu un strigăt de oroare. În fața noastră o mulțime de pene și un lac de sânge arăta locul unde factorul fusese atacat de vulturi. Alături era o prăpastie feroasă.

Incepurăm să regretăm că ne-am urcat așa de sus și ne expuneam la o mulțime de pericole; cu toate că eram bine armați, locul acesta nu ne surâdea de loc.

Deodată auzirăm strigăte ascuțite cari părea că se ridică din prăpastie.

Privind în abis văzurăm un amestec furios de pasări care se băteau. Strigătele se ridicau în note ascuțite și un nor de pene smulse plutea deasupra prăpastiei.

Să bat acum, spusei eu camaradului

meu, dar când ne vor vedea se vor năpusti asupra noastră!...

Fără îndoială, eram armați, dar admițând că vom omorâ câțiva vulturi, ceilalți ne vor asvârli cu aripile lor în prăpastie.

Situația era cât se poate de neplăcută.

Cum cercul vulturilor luptători ajungea la înălțimea prăpastiei, întrebaram pe călăuzele noastre ce era de făcut ca să împiedicăm atacul lor.

Ele ne asigurară că păsările nici nu ne vor atinge pentru că sunt prea ocupate ca să se sfășie între ele.

Când vulturii fură la o distanță de 30 de metri de noi, călăuzele tăiară sforile cari ne lega unu de altul, pentru ca în caz de atac să ne putem apăra fie-care.

Pe urmă începurăm o retragere pe același drum pe unde veniserăm. Această retragere era mai mult o fugă nebună, căci pe unde eram siguri de soliditatea drumului, alergam nebunește unul după altul.

Parcursesem vre-o sută de metri când auzirăm de odată un sgomot mare de aripi deasupra noastră; vulturii ne ajunseseră!

Inspăimântat de acest spectacol, mă oprii absolut paralizat, incapabil să articulez un sunet. Tovarășul meu, contrariu, cu mai mult sânge rece, își încercă arma și așteptă. Vulturii se năpustiră asupra noastră. Auzii o detunătură de armă, și înainte de a putea să imitez și eu pe tovarășul meu, mă văzu atacat de o mulțime de ghiare. Instinctiv începu să mă apăr cu bastonul de urcat.

Lucru curios! Din acel moment nu mai știu ce au făcut tovarășii mei, așa eram de ocupat să mă apăr contra acelor bestii furioase, al căror număr creștea din ce în ce. Și astăzi mă întreb prin ce minune am scăpat și nu am fost asvârlit în prăpastie.

Cât a durat lupta nu știu! Forțele mă părăseau încet-încet și când sângele care-mi curgea de pe frunte, îmi astupă vederea, îmi veni în minte să mă culc la pământ și să aștept moartea. Dar instinctul mai puternic ca rațiunea, mă îndemnă să mă apăr cu disperare până la nimicirea completă a vigoarei musculare.

Nu mai mă gândeam nici la prietenul meu; n'aveam ochi de cât pentru vulturi și urechi pentru înspăimântătorul concert al strigătelor lor discordante. Cu toate acestea, observai că vre-o șase persoane se apropiau de mine spre a-mi da ajutor. În adevăr, cea mai mare parte din pasări mă părăsiră spre a se năpusti asupra nouilor veniți, nerămânând lângă mine de cât vre-o patru vulturi mai îndârjiți cari, fără îndoială, voiau pielea mea. De aci înainte nu mai știu nimic. De sigur că am leșinat și când mi-am venit în fire, mă aflam pe un brancard, pe drumul satului, dus de două oameni. Nenumăratele răni mă făceau să sufer înrozitor. Oamenii cari mă scăpaseră erau locuitorii din sat, cari înțelesesă pericolul situației noastre, căci ne urmăriseră cu telescopuri. Întrebați ce se făcuse prietenul meu.

Avui durerea să aflu că sârmanul meu

tovarăș căzuse în prăpastie și că corpul său fusese găsit pe jumătate devorat de păsările de pradă.

Astfel, împreună cu factorul care a murit din cauza rănilor sale, vulturii din Alpii maritimi au făcut anul acesta două victime.

C. Arg.

O moară de descojit orezul

Chiar în fundul Asiei, mecanica pătrunde triumfătoare, suplinind brațele de muncă.

Ilustrația ce publicăm arată pe o bătrână cambodgiană care pune în mișcare o moară care descojește orezul. Bătrâna trebuie să fie uimită de schimbările survenite în timpul carierei sale de țărancă muncitoare.

Dar progresul acesta se poate constata mai în toate coloniile franceze: fie în Indochina sau Martinica, la Tahiti sau Senegal, indigenii se bucură din ce în ce mai mult de prosperitate și de confort.

Călătorul e cu totul surprins întâlnind în cine știe ce colibă din vre-un sat, o mașină de cusut sau chiar un fonograf.

Serenio

PRIVELIȘTI DIN ȚARA**Pe cheia Bistriței**

De la mănăstirea Horez în sus, locurile se sălbătesc, văile-s tot mai înguste și mai răpoase, dealurile acoperite de păduri se ncolăcesc, se încălesc și închid zarea din toate părțile. E așa de adâncă și de sfântă tăcere, că înaintezi cu grijă; pare că ți-e frică să nu deștepti cu zgomotul trecerii tale cine știe ce ființe legendare, adormite de sute de ani în liniștea acestor pustietăți.

După vr'un ceas de drum cotit prin strâmtoări și desisuri întunecoase, auzi un vuiet, o gâlgăire de izvoare, ca și cum o stavilă s'ar fi abătut deodată din calea undelor nerăbdătoare; valea se deschide, codrii se trag la o parte, o priveliște neașteptată, negrăit de mândră, se înfățișează ochilor. Sus pe brâul muntelui din față răsar dintre copaci turnulețele mănăstirei Arnota, sfânt locaș în care se odihnesc rămășițele neuitatului Domn Matei Basarab.

Jos la poalele muntelui, pe malul drept al Bistriței, s'așterne o poiană de toată frumusețea; iar în mijlocul ei se ridică zidurile cenușii ale mănăstirii Bistrița. Clădire mare, întemeiată acum 400 ani de un Ban al Craiovei, Barbu Craioveanu. De aci încolo nu mai poți răsbate decât cu piciorul. Chiar din spatele mănăstirii intri în cheia Bistriței, în mulțimea prăpăstiilor și a vâltorilor; tot muntele e crăpat de sus și până jos și pe fundul tăeturei, între înalți pereți de piatră, s'asvârle Bistrița vijelios, amenințător, bătându-se de stânci cu un sgomot asurzitor.

În peretele din dreapta, la o înălțime amețitoare deasupra torentului, se deschide peștera Sf. Grigore. O potecuță cu trepte scobite în piatră te duce de-alungul cheiei pe sub creasta muntelui, la gura unei viuzi înguste, prin care de abia te strecoară; mergi târâș prin întuneric ca vre-o zece pași până dai sub o boltă înaltă, care primește puțină lumină de-afară prin crăpăturile peretelui din dreapta; apoi te scobori pe sfărâmaturi de pietre în tinda peșterei, la paraclisul Sf. Grigore. De aici se despart două văgăuni adânci și întunecoase; una aparține păsărilor de noapte și liliecilor, alta e a «chilie», care te suie prin fel de fel de cotituri la o chilioară părăsită, cu icoane șterse, cu pereți afumați, acoperiți cu diferite sgărieturi, urmele pustnicilor cari, retrași din lume, și-au fost închis viața de bună voie în tainele acestea umede și întunecoase.

Mihail dela Foișor.

Indienii din America de Sud

Un călător, d. I. Chaffanjou, povestește cum se face alegerea unui șef.

După moartea șefului cadavruul se așează într-o casă jos. Cel doi candidați iau loc de obicei la dreapta și la stânga casei, însă pe din afară. Votul se face secret și numai în prezența vrăjitorului.

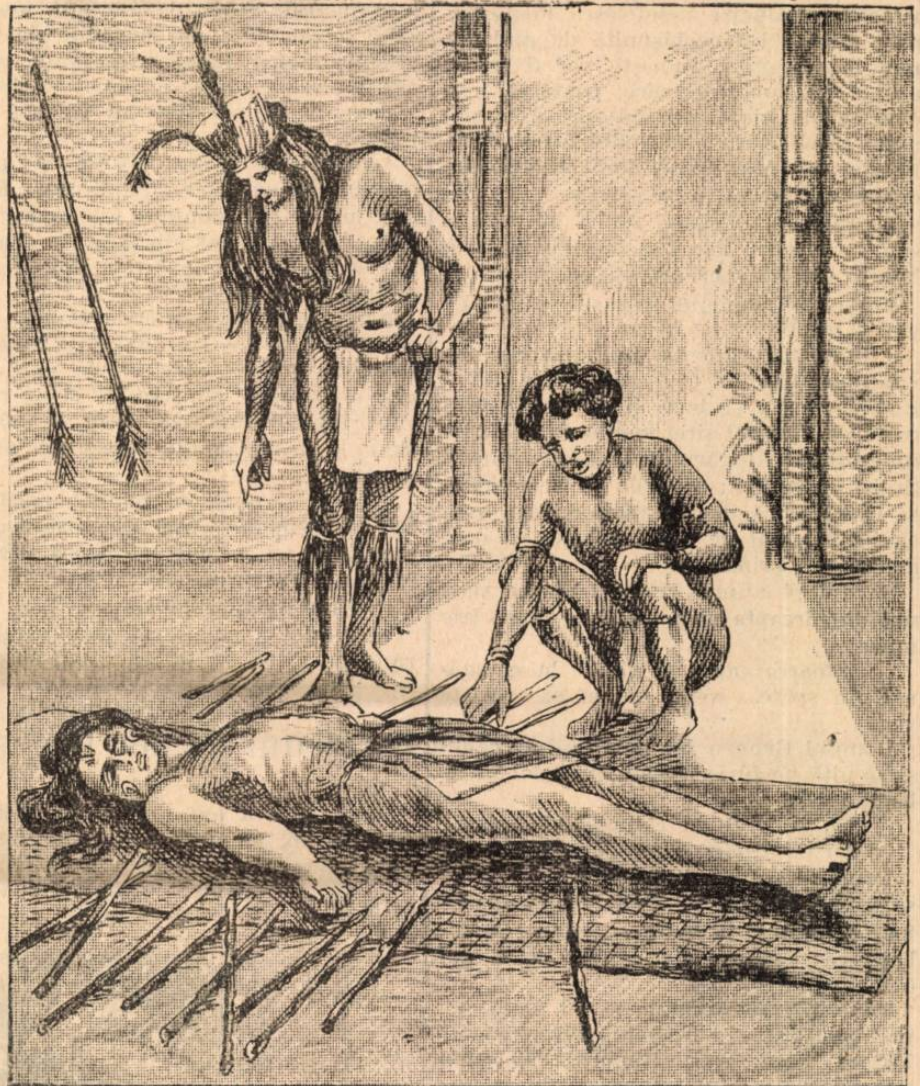
Alegătorul intră în casă și-și lasă bagheta sa în partea dreaptă sau stângă a mortului, după cum este așezat cadavruul la dreapta sau la stânga. Votul

terminat, vrăjitorul numără baghetele și de ce parte se găsește mai multe, acela este ales.

Quivașii își aleg șefii lor dintre bandiții cei mai renumiți și îndrăzneți. Dacă nu găsesc printre ei un asemenea om, atunci aleg un străin dar de aceeași rasă. Astfel în 1887 au ales un negru cu-

la ei nu se pomeneste ceartă și nici strigăte. Când vorbește, ți se pare că auzi murmurând un isvor. Cele mai violente discuții se fac cu vocea pe jumătate. La sfaturile fiecare își dă părerea și este ascultat în liniște. În felul acesta, ședințele țin zile întregi.

La ei șeful de familie are o putere ab-

Cum se alege un șef

noscut prin crimele sale.

La Mariussași alegerea se face mascat și noaptea. În a treia noapte după moartea șefului, vin înveliți în haine lungi și cu fața ascunsă, și atârnă o salbă făcută din pae și din foi de palmier la casa aceluia pe care-l admit șef.

Ei își trec viața într-o liniște deplină;

solută asupra alor săi.

Până la 7 ani copilul trebuie să asculte de mamă, dar de când începe să meargă la vânătoare, mama își pierde drepturile ei de autoritate. În lipsa tatălui, fiul cel mai mare e șeful familiei.

N. V.-n

ESCURSIE LA SECU

de EUGEN DARZEU

Era pe inserate.

În cerdacul mănăstirii în care mâncaseră excursioniștii, umbre ușoare începuseră să se coboare de sub coperișuri întunecând pereții. Ușele deschise ale chiliilor, păreau niște guri negre din năuntru cărora răsărea, când și când,

câte un călugăr îmbrăcat în rasă de șiac cafeniu, care cu pași înceți și leneși se îndrepta, cine știe încotro, prin curtea pietruită.

Excursioniștii mâncaseră de mult, dar tot mai ședeau încă pe băncile de lemn alb, în jurul mesei pătrate, povestind cu glasuri potolite impresii din călătorii pe care le făcuseră altădată, prin alte locuri, cu alte priveliști minunate.

Aroape de dânsii, rezemat de ușorul

unei uși, ședea călugărul Nicodem ascultându-i de multă vreme acum și privindu-i rând pe rând, pe fiecare lung și în tăcere.

Călugărul Nicodem era om înalt, bine legat, cu un cap mare bărbos și cu ochi negri tăciune, deschiși sub sprincele groase, înbinate. Ședea rezemat de ușorul ușei cu mâinile încrucișate de-a-supra pieptului, cu capul înclinat în jos, privind pe sub sprincele. Ochiul lui aruncau străluciri neînțelese. Poate că prin mintea lui neobișnuită de mult să mai lege gânduri lumești, vor fi trecut atunci gânduri cucernice; poate că i se ciocneau în piept, privind spre excursioniștii veseli, doruri de o altă lume; înfățișarea lui însă, de om înalt și sdravăn, de om întunecat, care cerceta cu ochii scăpărători pe fiecare, putea să înfricoșeze pe oricine, dar mai ales pe doamna Mircea, femeie sperioasă și de umbra ei.

Vorbea cu domnul Grunzu când l'a văzut întâi.

Întâmplător ridicase puțin capul, privind spre ușa din față, când de odată îi îngheță vorba pe buze și un fior rece îi trecu de alungul șirei spinărei: ochii întunecați ai călugărului Nicodem erau ațintiți asupra ei; privirile lor cercetătoare i se părură dușmănoase și, fără voia ei, i-a fulgerat de odată gândul că o amenință o primejdie.

Se aplecă atunci cu grabă spre vecinul din dreapta și îi suflă cu glas tremurat:

— Întoarce capul și uite-te la călugărul din spate... vezi numai să nu te vadă...

Domnul Grunzu întoarse binișor capul și se uită pe furiș la călugăr, apoi întrebă din ochi:

— Ei, ce vrei cu călugărul?...

— Nu ți se pare că ne privește fioros?

Domnul Grunzu, care nu avea de ce să se teamă, zâmbi, și, fiind în clipa aceea foarte mulțumit, spuse în șoapte celorlalți că doamna Mircea face cu ochiul călugărului din ușă.

Tovarășii de excursie și de masă, bine dispuși și ei, au privit întâi spre d-na Mircea, apoi spre călugărul Nicodem, dar văzând chipul întunecat al acestuia și fața speriată a prietenei, parte au râs, cei mai mulți însă au simțit cum li se strecoară în suflet o undă de neliniște.

— Călugăr, călugăr! dar prea fioros și prea cu priviri iscoditoare...

Doamna Mircea aducându-și aminte cât e de departe de la Agapia, de unde veniseră, până la Secu, unde se aflau; știind singurătățile în care erau; văzând soarele cum se prăvălea după munți și mai privind încă odată spre călugărul care sta nemișcat, nu se putu opri să nu spue celorlalți, încet, din vârful buzelor:

— Mi-e frică!... Ha! să mergem... vă rog!...

Numai domnișoara Evanghelide, într-un colț al cerdacului, rezemat în coate, își purta liniștită privirile prin mănăstire și pe de-asupra zidurilor ei; pe când în alt colț al cerdacului tânărul Mircea, uitând și de priveliști și de tovarăși, își umezea ochii de mulțumire învăluind-o cu mrejele privirelor lui.

În după amiaza târzie a zilei aceleia senine de Iulie, mănăstirea Secu avea

un farmec sălbatec nespuse de atrăgător... Zidurile patratului de chili care păzesc biserica curată din mijloc, țarmurea în parte întinsurile cu trupul lor bătrân. În cerdacul care încingea patratul ca un brâu, frații tineri se plimbau cu pași măsurați, fără nici o treabă, gândindu-se poate la ceva, ori poate așteptând să treacă ziua mai curând, ca să înceapă alta, asemenea celei de astăzi; călugări bătrâni în jilțuri lustruite, numărau boabe de mătâni, murmurând rugăciuni, sau privind țintă în vre-un ungher inpaenjenit, unde vor fi văzut perindându-se crâmpoalele cele mai însemnate ale tinereții lor trecute, pierdute...

Liniște omorătoare isvora de pretutindeni; până și văzduhul era tihnit, nici măcar o rândunică nu croia cărări nebune între cerul albastru ca albastrelele cu munții păduroși de un albastru închis, ca zorelele.

Domnișoara Evanghelide zâmbea gândurilor ei curate, strângând în suflet din prisosul de pace care plutea pe de-asupra mănăstirii, simțind de sigur căldura privirelor iubitoare care își făceau drum spre dansa din celalt colț al cerdacului.

Băncile împinse cu zgomot, pașii grăbiți și glasurile pripite ale tovarășilor, i-au trezit și pe dansii, mirați oarecum de graba care apucase pe toți.

— Să mergem copii!...

Când au eșit pe poarta mănăstirii toți, rând pe rând, au întors capul spre cer-

dacul de sus și toți, până la unul, s'au simțit mai ușurați, mai mulțumiți, când s'au văzut departe de călugărul Nicodem care ședea rezemat tot de ușorul ușei, urmărindu-i cu privirile lui neînțelese.

Dar atât erau încă de stăpâniți de gândurile pe care le trezise în ei spaima doamnei Mircea, că numai domnișoara Evanghelide și cu Iorgu Mircea s'au bucurat de frumusețea apei cristaline a Secului, peste care au trecut, și de răcoarea rariștei de mestecenii de la poalele munților, în care intraseră.

Urcau cu greu muntele aproape drept pe o cărărușe care se furișă pe sub tulpine de brazi verzi, drepti și înalți, ori pe sub ramuri de stejari groși și bătrâni.

Aceiași liniște ca și în mănăstire era și în codru; atâta doar că, din vreme în vreme, pornea din adâncuri neumblate o znoavă nelămurită, care venea șuierătoare prin acele brazilor, formată ușor din frunzele stejarilor și era fugărită pretutindeni de baterea unui vânt aproape nesimțit.

La fiecare înfiorare mai puternică a frunzișului doamna Mircea tresărea, grăbea pasul și privea bănuitoare în urmă spre ceilalți tovarăși care urcau, unul câte unul, priporul muntelui.

— Ha! să mergem mai repede... Ne apucă noaptea în codru...

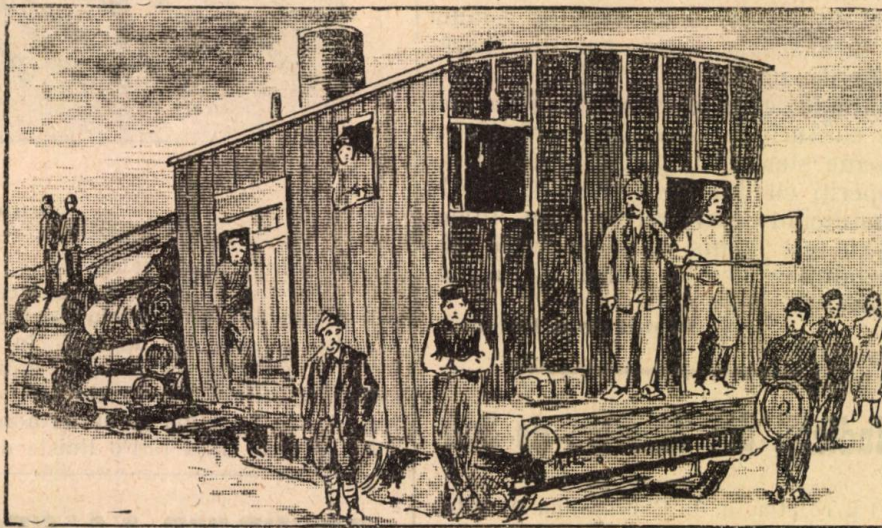
Domnul Grunzu rămas cel mai din urmă, de abea suflând, ca un om greoi ce era, aprobă:

— Da, să mergem mai repede.

Un drum de fier fără șine

Acum câțiva ani s'au făcut încercări cu un tren, Renard, care disprețuind șinele, mergea pe vulgarul macadam. Un dispozitiv ingenios permitea ca vagoa-

că nu seufundă drumurile, pentru bunul motiv că... prin ținuturile pe unde trece nu sunt drumuri. Această mașină este folosită spre a remorca trenurile cu lemne în marile păduri în timpul ernei. Prevăzută cu tălpile ca și căruțele cari o urmează, ea alunecă pe zăpadă sau pe

Drum de fier fără șine

nele ori cât de multe ar fi fost să meargă exact pe urmele săpate de locomotivă. Dar din nenorocire acest sistem de tren avea neajunsul grav că prea făcea găuri pe unde trecea. O locomotivă care s'a inventat acum în America are calitatea

ghiață, forța ei motrice fiind de 200 cai putere. Mașina aceasta nu merge repede, dar aduce mari servicii în ținuturile pe unde o cale ferată nu s'ar putea construi de cât cu cheltuieli considerabile.

În adevăr soarele călătorea grăbit spre crestele munților dinspre apus. Pe sub copacii care își țeseau crengile se mai vedeau încă răzbind săgeți galbene care picurau în pânza de umbră de pe jos, stropi mari de lumină.

Domnișoara Evanghelide și cu Iorgu Mircea cu mult înaintea celorlalți, mergeau alături, vorbind puțin, privindu-se mult, zâmbind adesea,—fericiți că umblau prin locuri frumoase, alăturate; că trăesc...

De la un loc cărarea începu să se lărgească, copacii să se îndepărteze spre margini, pașiștea să se întindă, iar cei doi intrară într-o poiană larg deschisă, în care iarba deasă și mare își păta verdele proaspăt, cu roșul măzărichei, galbenul sinziienelor și cu albul mult al mărgăritărelelor.

Un copac bătrân, de pe când haiducii, își prăbușise trunchiul gros la pământ. Mușchiul moale îl acoperise peste tot, înveșmântându-l într-o haină de catifea verde, ca buratecul.

Tinerii se așezară pe dânsul așteptând pe cei rămași în urmă.

Poiana se deschidea înspre vale din ce în ce mai largă; fiind străjuită pe margini de codrul brazilor. Din fund, în vale, munți înalți se ridicau unii peste alții, ca treptele unei scări, uriașe, grămădindu-se până în bolta văzduhului, din ce în ce mai negri, mai fumurii.

Soarele roș ca para focului își răzema o margine de-o creastă îndepărtată. Peste munți, peste vârfuri de codri, peste adâncuri de prăpăstii se revărsa un potop de lumină aurie, care întindea un pod de beteală galbenă de la vatra soarelui, până în ascunzișurile poanei.

Infierbântați, cu doamna Mircea în frunte și cu domnul Grunzu în coadă, excursioniștii răsăriseră rând pe rând din codru și se așezaseră pe trunchiul catifelat al copacului prăbușit.

Toți ochii erau ațintiți spre amurgul însăngerat, spre palea aceea a văzduhului pe care se desfășura asfințitul. Aerul, prefăcut într-o pulbere luminoasă, schimba priveliștea locurilor, de parcă codrii de prin prejur erau alții, poiana alta și chiar ei înșiși, excursioniștii, alții, atât de liniștiți erau acum, atât de vrăjiți priveau ceea ce nu mai văzuseră și ascultau în liniștea desăvârșită a întinsurilor cum se furișă printre trunchiuri de copaci o adiere molcomă de vânt. Atunci în sufletele tuturor nu mai încăpea de cât sentimentul covârșitor al mulțumirei că văd, că simt frumusețea.

Chipurile tuturor se inseninaseră, ochii fiecăruia purtau în ei luminele amurgului și nici un gând indolent nu încrețea fruntea nimănui. Iată însă că de odată codrii hohotiră spăimântați, că ecouri tănuite aruncară un răcnet din munte în munte, cutremurând sfینtenia liniștei.

Undeva prin codru, departe, la vale, cineva nevăzut dar mare și puternic, strigase. Groaza într-o clipită spulberă pacea din câte suflete erau acolo în poiană, grăbind bătăile inimelor și înfrigurând privirile ochilor.

Toți se ridicaseră în picioare și așteptau ținându-și răsuflarea.

Și iată că adâncurile răsunară de a

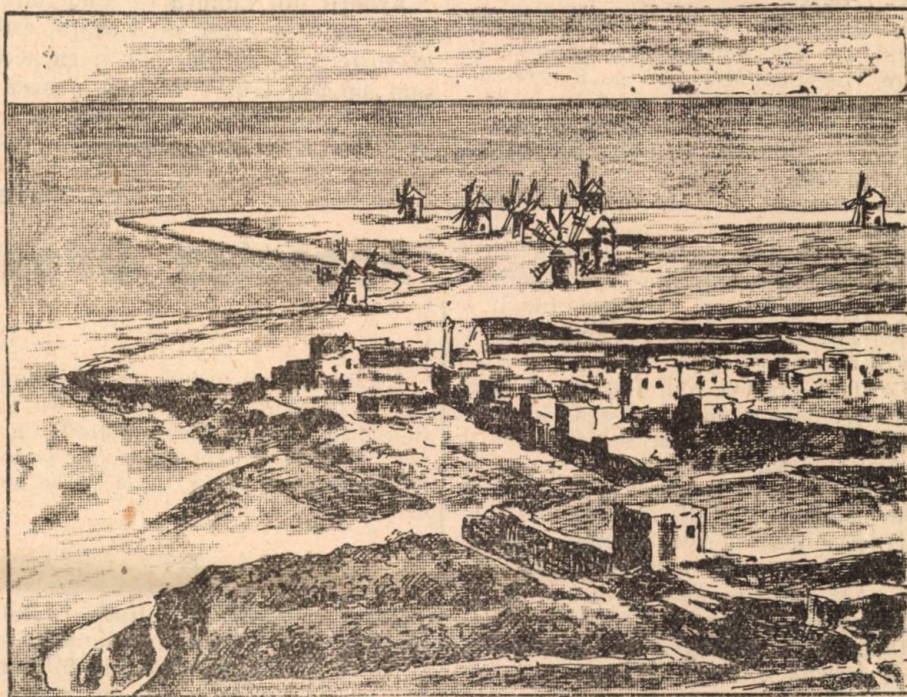
Perlele din archipelagul Rodos

Italianii au luat insula Rodos. Nu se știe încă dacă o vor păstra. Dacă ar consulta cineva istoria, ar vedea că alte puteri au posedat această insulă înaintea turcilor; grecii și francezii vin înaintea italienilor.

Rodos a fost mai întâi o insulă grecească; era perla splendidă a arhipelagului Egeean.

rele, spre a pătrunde în port, trec pe sub el cu pânzele întinse. Intrarea portului era largă de 30 metri; colosul era înalt de 78 metri. Nu era decît posibil ca o statuie de această talie să aibă o așa lărgime; ar fi fost neestetic și foarte urit și nici odată grecii n'ar fi tolerat asemenea lucru. Colosul exista, dar el era așezat liniștit pe țărm și nu avea de cât treizeci și doi de metri înălțime. Colosul reprezintă pe Helios, zeul insulei.

Charès de Linde ridică statua pentru

Morile, una din cele șapte minuni ale lumii

A fost numită pe rând Ofiasa, Telchinis, Asteria, Trinacria, Carymbia, Atabiria, Macaria, Oloesa.

Eră încă, această insulă făcea parte dintr'un sandgeac sau district, din vilaietul turc Djezairi Bahkiri Sefid.

Marea glorie a acestei insule fu Colosul din Rodos... care, lucru curios, n'a existat nici odată așa cum a fost descris.

Se zice că Colosul are câte un picior de fiecare intrare a portului și că vapoa-

un timp foarte scurt. Căci făcută în anul 290 înaintea erei noastre, fu sfărâmată de un cutremur de pământ în anul 224.

Ridicată din nou, se dărâmă iarăși și rămășițele fură duse departe de insulă, pe spatele a nouă cămile.

Ilustrația reprezintă morile de pe una din coastele insulei Rodos. Aceste mori sunt una din cele șapte minuni ale lumii.

Vetor

doua oară. Ochii se priviră întrebători, fețele se strâmbară de frică; doamna Micea se arunca în mijlocul grupului; domnul Grunzu nu mai reușea să-și steargă sudoarea pe de frunte, iar domnișoara Evanghelide se îndesă, tremurând, în Iorgu Mircea.

— Ce să fie?... putu să articuleze careva.

— Vre-un cioban, la vre-o stână... căută să-și liniștească un altul.

— Să fugim!...

Porniră toți la deal, spăimântați... Glasul însă răsună tot mai des și tot mai aproape.

— Dacă sunt hoții?...

— Hoții!...

Cutremurul pricinuit de gândul acesta îi stăpâni repede până la unul, așa că acum nu mai știa nici cum merg, nici pe unde merg. Domnul Grunzu își dă-

dea sufletul alergând, domnișoara Evanghelide aproape plângea, numai Iorgu Mircea se simțea, oarecum, fericit: dânsa se rezema puternic de brațul lui.

— Haideți mai repede... începu să se roage doamna Mircea, dar amuți căci acelaș strigăt se auzi de data aceasta chiar aici, aproape. Unul întoarse capul și incremeni locului:

— Iată-î!...

Incremeniră toți, pierduți. Din vale se vedea venind prin poiană, în fugă, un om. Măinele lui erau ridicate în sus parc-ar fi făcut semne. D-na Mircea nu mai cât privi la vale că și răcni:

— Călugărul!...

În adevăr era călugărul Nicodem; acum i se putea vedea capul gol și pulpanele rasei lui călugărești care fâlfăiau după dânsul. I se înțelese și strigătul:

Pungaaa!...

— Vrea să-ți dăm pungile!...

Domnul Grunzu vîrî mîna în buzunar de-și pipăi portofelul, gîndind să i-l dea, cum i-l va cere. Doamnele erau gata să leșine de frică; domnișoara Evanghelide plîngea cu tot dinadinsul rezemată de umărul lui Iorgu Mircea care deși tremurînd îi spunea, ne crezîndu-se singur:

— Nu-ți fie frică dudue, ești cu mine!...

— Pungaa!...

— Vai, cine m'a pus să vin la Secu?...

— Escursie ne-a trebuit!...

Călugărul Nicodem, sbîrlit la cap, gîfîind, cu fața aprinsă, se apropie de grup, cercetînd din ochi pe fiecare, pînă cînd descoperind-o pe doamna Mircea, se dădu lîngă dînsa și-i spuse:

— Am găsit punga d-tale sub bancă, în cerdacul mănăstirei!...

Au tăcut, au rîs, au plîns, i-au mulțumit, ce-au făcut?... Nici unul nu-și mai putea aduce aminte. Priveau acum după călugărul Nicodem care cobora liniștit prin poiană și rînd pe rînd li se înșeninau ochii și li-se imbușorau obrăjii.

De după crestele munților soarele mai înproșca încă săgeți piezișe de lumină: pulberea de aur din aer se ascunsese în codrul din care începeau să se răzlețească umire de întuneric și pîlcuiri de nourî alburii. Pretutindenî era din nou, aceeași liniște, în care răsuna pline de voe bună glasurile escursionistilor:

— Așa excursie mai înțeleg și eu!... rise domnul Grunzu.

Domnișoara Evanghelide zîmbea acum fericită, privind cu ochi umezi la Iorgu Mircea care nu se mai simțea de mulțumit ce era:

— Nu-ți spusesem să nu-ți fie frică cînd ești cu mine?...

TIMBRELE DIN LUME

Bosnia. — Seria actuală s'a întregit cu trei noi valori și anume: 12 h. albastru; 60 h. verde-albastru

(clișeu nostru reprezintă această vale); 72 h. carmin.

Al. Sotec.

DIVERSE

Un monument. — Pentru a primi firele radiotelegrafiei, care coboară din turnul Eiffel, guvernul francez a hotărât să ridice pe strada Suffreau din Paris, două coloane foarte înalte de piatră. Ele vor fi formate din trei trofee: radio-telegafia marină, printr-o proră urcată pe un caduceu (bîțul lui Mercur cu două șerpi); radio-telegafia militară printr-o sferă cerească pusă pe o roată înaripată, iar Franța printr-un scut așezat pe cățiva lictori purtînd un cocoș galic. În

vîrf, ghirlande de stejar, unind trei capete de lei, în un mare glob.

—x—

Regalitatea la mauri. — La Brakuași, cari formează unsprezece triburi maure, regalitatea nu se transmite în linie dreaptă. Ramura colaterală moștenește puterea, bine înțeles dacă există. Dacă nu tot fiu, chiar bastarzi, succed tatălui.

Regele acolo are drept de viață și de moarte asupra supușilor.

—x—

Arborii din Londra. — Unul din puținii arbori ce cresc în Londra este și *aliantus*. El cu platanul și cu accacia sunt singurii arbori ce pot rezista în fumul din Londra. La Chicago s'a în-

cercat plantarea platanilor, dar n'a reușit; nu există în Chicago nici unul!

În Saint-Louis din contra, străzile principale sunt plantate cu platanii.

—x—

Termometrul de pe muntele Ararat. Un rus, M. Markov, făcînd în 1899 o escursiune pe muntele Ararat, a lăsat pe vîrf un termometru minimal. Anii trecuți escursionistul a venit și a observat termometrul și și-au notat gradele. Acum în urmă un căpitan de cazaci, împreună cu mai mulți ofițeri, au urcat de asemenea muntele și au găsit că termometrul scoborase pînă la 50 grade sub zero.

Inav.

ALFRED DEBERLE

Povestea duioasă a unei maimuțe

— U r m a r e —

Un urangutan femelă, pe care l-am văzut la Paris în 1808, bea dintr'un pahar ținîndu-l cu amîndouă mîinile, în urmă lua batista unei dame din societate își ștergea buzele și, după ce se servea de ea, o dădea înapoi.

II

Totul e uimitor și intuitiv cînd se studiază cu atenție maimuțele, cînd se caută să se pătrundă în intimitatea lor, să se vadă cît sunt de numeroase caracterele; caracterele care le fac asemănătoare nouă, — să nu vă fie cu supărare — și lumea n'a făcut poate destul numîndu-le primate, adică superioare celorlalte animale.

Marele naturalist Cuvier citează exemplul unui urangutan (din aceeași speță cu Jocko al nostru), ținut în cușcă, care, cînd voia să iasă, se urca pe un scaun și deschidea ușa. De aci conchide că aceste acte sunt ale unei inteligențe superioare prin combinarea de idei, pe cari le admite.

Bufon povestește că a văzut acest animal prezentînd mîna, ca să conducă oamenii cari veneau să-l viziteze, se plimba seria cu ei. „L'am văzut, adaogă el, se așeza la masă, desfăcea șervetul ștergîndu-și buzele, servindu-se de lingură și furculiță ca să ducă la gură, își umplea paharul ciocnind cînd era invitat; își turna cafeaua în farfuriuță, ca să se răcească și toate acestea fără alt îndemn de cît semenle sau vorbele stăpînului său, de cele mai multe ori nici acestea.

M. Flourens a observat în „Jardin des plants“ un urangutan care făcea toate aceste lucruri și chiar altele: Era, zice ilustrul naturalist, prea blînd și îi plăcea să fie mîngăiat, mai ales de copii; se juca cu ei cîntînd să imiteze ceea ce făceau ei. Știa foarte bine să ia cheia odăii unde ședea, o vîra în broască și deschidea ușa. Punea câte odată cheia pe cămin, și pe urmă o lua urcîndu-se pe o frînghie. De multe ori îi făceau un nod acestei frînghii ca s'o scurteze ea îl des-

făcea. N'avea neastîmpărul, zburdălnicia celorlalte maimuțe, avea o înfățișare tristă, mersul serios, mișcările măsurate.

„Fusei într-o zi, adaogă d. Flourens, să-l vizitez c'un ilustru bătrîn, observator fin și profund. Un costum simplu, un mers ușor și încetîșor, un spate gîrbovit fixară la sosirea noastră atenția tînrului animal. Cum ne apropiarăm luă cu blîndete bastonul pe care-l ținea bătrînul în mînă și indoindu-se de mijloc cu pași încetiși făcu ocolul odăii, unde se afla, imitînd mersul și chipul bătrînului meu amic. Dădu bastonul înapoi și-l părăsirăm convinși de tăria lui de a observa“.

Acum să vă raporteze un alt fapt drăguț, plin de interes și care în acelaș timp e o probă evidentă de inteligența animalelor de speță, căreia aparține amica Margaritei. Am găsit-o în „Curierul Orientului“: Trei sau patru copii de 7—8 ani, s'amuzau pe piața „Sultanul Mahomed“, privind maimuțele cari jucau după sunetul dairalei și admirau mai ales unul din aceste nimale, care se juca de minune cu acest instrument. Acelaș animal servea lui stăpînu-său, care era orb, ca conducător, grije pe care n'ar fi îndeplinit-o nimeni altul.

Acest animal făcea din timp în timp ocolul azistentei, prezentînd fie-cărui „gură-cască“ cu o labă pe orb și cu cealaltă dairaua sa, să primească mila. Bani și fructele curgeau cu nemiluita pe dairă Maimuța se zorea apoi să pue cîștigul în sacul stăpînului.

Trei sau patru copii, de cari am vorbit mai sus, fuseseră cei dintîi cari să pună de fie-care dată ofranda lor în dairă. D'odată unul din ei, cel mai tînăr, scoase un strigăt, ducînd mîna la cap. Un hoț voise să-l ridice fesul împodobit cu un rînd de perle, înconjurat cu piese de aur; neputînd să reușească, grație menționierii 6) care ținea fesul, se mulțumi să-i rupă o piesă de aur cu o valoare de 80 piaștri. Hoțul fu oprit îndată.

6) Legătură pe sub fîlcii

Ghiciți de cine. De maimuța care, recunoscând pe hoț în mulțime, îl opri agățându-se de el cu dinții și labele. Nu-i dădu drumul până ce nu sosi un cavaș 7)

ce-l conduse la poliție. Cât despre maimuța, mândră de fapta sa, merse să sărute mâna aceluia pe care-l protejase.

Din cele de mai sus puteți vedea că Jocko nu era o excepție în speța sa. Primind cu plăcere, și sărind de bucurie, din mâinile Margaritei pișcoturile și vinurile de Xeres și Calcevallo nu făcea mai mult de cât frații săi din pădurile virgine ale Africei și Americii.

Unul din caracterele cele mai vizibile ale unui pongo, după toate cele pe cari vi le-am remarcat, e sociabilitatea sa. Astfel Jocko puțin câte puțin fusese îmblânzit de Margarita. Acum își sprijinea capul de umărul ei. Câte odată Margarita lua brațul drept al lui Jocko, îl trecea sub brațul ei strâns și iată pe fiul naturii primitive și creatura civilizată plimbându-se ca două prietene, trecând prin liane și pe sub umbra marilor arbori. În adevăr sfântul François d'Assise avusese dreptate când zisese: „Animalele ne sunt frații noștri mai mici”.

III

Margarita și Jocko erau d'aci încolo cei mai buni prieteni, până ce un lucru de nimic îi făcu să se certe. Tânăra portugheză purta la ea o mică oglindă și într-o zi scoțând-o din geantă o prezentă tovarășei sale. În același moment surpriza, spaima și o înspăimântătoare pizmă se citi în ochii lui Jocko; se aruncă cu furie asupra figurei ce îi înfățișa sticla, vru s'o sfășie. Turburată se repezi în spatele oglinzii, dar văzând că nu-i nimic, revine iar în față și același lucru îl repetă de vr'o douăzeci de ori. În fine, tremuând de necaz se aruncă spre Margarita, își așază frumosul cap pe pieptul ei, o strânge cu putere în brațe ca și cum ar fi voit s'o ducă departe de locul acela, de obiectul neliniștei și fricei sale. Portugheza punându-și oglinda în geantă, mângâie pe Jacko și după ce-i dădu zaharicale, îi dădu să bea apă și astfel se împăcă. În totdeauna când se despartează Jocko o privea trist.

A doua zi din nenorocire niște afaceri importante reținu pe Margarita acasă. În ziua următoare revenind nu o mai văzu ca de obicei, (eșindu-i înainte). O chemă dar în zadar. În cele din urmă o găsi culcată chiar pe locul unde-i arătasese oglinda. Jocko deschise ochii și zărind-o tresări. Slăbise. Margarita, adânc mișcată de această nouă probă de iubine, îi dădea să mănânce și să bea, dar biata Jocko rămase tristă toată ziua.

Margarita, căindu-se de răul ce pricinuise involuntar micii sale prietene, reveni în aceeași zi, dar nici de data asta n'o găsi la: „rendez-vous”. O chema și se așază pe trunchiul unui arbore s'o aștepte. D'odată o văzu venind spre ea găfâind, o apucă de mână și voi s'o târască în desimea pădurii. După un moment de ezitare — și îi dădă dreptate gândindu-ne la pericolele ce te amenință în acele păduri, când te prea depărtezi

de locuințele oamenilor — o urmă. Amândouă parcurseră în tăcere aproape o milă, și europeanca rămase surprinsă, când descoperi în mijlocul unui grup de cocotieri o frumoasă colibă acoperită cu frunze și aproape gata. Jocko era mulțumit, sârea, bătea din palme și făcea să se audă acel strigăt argintiu, unul din semnele prin care își manifesta bucuria; dar în curând un nor de tristețe îl acoperi fruntea, de oare-ce băgase de seamă că tovarășa ei nu putea să intre în colibă, intrarea fiind prea mică, fiindcă o făcuse potrivit cu înălțimea ei. Atunci mâniată, smulse bărna ce forma partea de sus a ușii și începu să modifice intrarea. Margarita îi ajută cu cea mai mare trageră de inimă și în curând lucrul fu gata. Înăuntru, aproape de ușă se găseau două culcușuri de mușchi și frunze uscate, iar în unul din colțuri o mare provizie de nuci de cocos. Sleită de oboseală, drăgălașa Jocko se aruncă pe unul din acele culcușuri și invită și pe tovarășa sa să-i urmeze exemplul, arătându-i cu degetul patul din față. Margarita luă frunze de bananier, pe care le puse pe mușchi, ca să nu se ia pe roche. De bucurie Jocko sări de mai bine de 20 de ori dintr'un pat în altul, privind cu un aer mulțumit la tovarășa sa civilizată. Mica ființă a naturii primitive își petrecuse toată noaptea și ziua muncind să facă acea colibă. Margarita avusese cu ea de mâncare: vin, ouă răscapte, pâine, pesmeți, mezeluri și petrecură foarte bine omul civilizat cu strămoșul său primitiv în acel colț de pădure retras de lume.

Dar ora de despărțire sună. Uimirea, durerea, neliniștea sărmanei Jocko era la culme și când amica eși din colibă scoase un strigăt atât de jalnic, încât Margarita nu putut să se abțină să nu se întoarcă. Jocko se gândea că eie nu trebuiau să se despartă. Margarita era a ei, pentru că făcuse coliba și proviziuni de nuci de cocos. Atât Jocko cât și pongo obișnuiesc să-și construiască colibe, unde se refugiază adeseori mulți.

A doua zi tânăra văduvă se hotărâ să se întoarcă mai târziu ca de obicei. Jocko, de pe patul său zărind-o, scoase strigătul său obișnuit. De data aceasta vizitatoarea luase cu sine farfuri, pahare de apă, cești și o mașină de cafea: ca și cum miroseă a banchet. În fiecare zi își făcea o plăcere să aducă lucruri noi: o cană, scăunele, o mică comodă, în cele din urmă o masă ușor de montat și remontat. Putu să învețe pe tânăra sa amică să scape din amnar, să se folosească de surcele la atârțatul focului, să prepare cafeaua și ceaiul, în fine să taie felii subțiri de pâine și să fiarbă ouăle. Jocko știu în curând să așeze masa, s'o acopere cu foi de bananier, să așeze două scaune unul în fața altuia, să așeze pe mică talere smălțuite fructe, prăjiturile și celelalte lucruri de mâncat. Așezate la aceeași masă, cele două prietene petreceau de minune, și Jocko o servea pe Margarita înconjurând-o cu îngrijirile sale atente. Chiar în cele din urmă învăță să destupe sticlele de vin, să clătească paharele, să puie apă în vin. Margarita se a-

muză văzând cele ce făcea mica sa amică.

IV

Nu e așa că e încântătoare această poveste? plină de interes și de însemnătate. Totul e surăzător, totul fericit. Infățișarea tristă sub care ați văzut pe Margarita la început, a dispărut. E un tablou plin de grație această damă, nobilă prin naștere, făcându-se educatoarea unei mici ființe desmoștenită, a unui mic animal găsit în fundul pădurilor, să se atașeze de el și să-l iubească. Hei, dar totul e schimbător în lume. O floare de trandafir, care cade într-o cupă plină, o face să se verse: un nor, care trece între soare și pământ, dă o înfățișare tristă celui mai pitoresc peisaj; aruncați un fir de nisip în platana unei balanțe în echilibru și echilibrul se va strica. Ei bine, ceea ce se petrece în lumea exterioară putem observa în noi înșine: un lucru ce se înfățișează d'odată ochilor, ne turbură mintea, devenim triști, gânditori și de multe ori fără să ne dăm seama bine de pricina acestor stări schimbăcioase ale sufletului. În lumea morală ca și în cea fizică totul e schimbător, variabil, nestărnit, trecător.

(Va urma).

Trad. de D. D. Tomescu-Putna

POSTA REDACȚIEI

C. Tr. Sim. — Trimite lucruri mai interesante. Roma, Londra, sunt orașe prea cunoscute, și apoi... descrierea aceea de copil...

Colaboratorilor. — Trimiteți cât mai mult, căci voese să pregătesc câte-va numere înainte.

Arthur M. — Trimiteți.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânături, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei „Ziarului Călătoriilor”, strada Brezoianu, 11, București.

**Inchiriez
PIANINE**

**Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar**

GEORG DEGEN, București

— Alături de Cofetăria Capșa —

7) Polițai turc.

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bui. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consoară cu ogindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Boulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihael-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10.
Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu ogindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

0 bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceai, de metal alb fin, argintat și garantat că nu inegrește, compus din : o tavă frumos cișelată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă.

O fructieră de metal fin, argintată, înaltă de 50 cm. și având 3 glaste pentru fructe și un vas pentru flori.

O fructieră de metal alb, imitând exact argintul vechi, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & J. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christoffe V. P. F.

Una pangă de argint veritabil, oxiziată.

Una fructieră de metal argintată, cu 6 cutițe de metal cu rama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Boulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection.

O mandolină italiană.

Una muzică de masă cu manivelă, cu 6 cântece.

Una chitară franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischozniky, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automată, prin contra-pedalară.

Una pușcă de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuița atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum.

Una carabină semi-automată de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară.

Un gramofon marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en détail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat.

Două servicii de argint pentru ouă, compuse fiecare din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă.

Una pendulă elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel.

O vioară fină cu cutia ei.

O pelerină de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare birou de importățiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șase ceasornice de argint.

Șase ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3

capa e.

Treți ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din tablă de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d. Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. 20 plachete argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

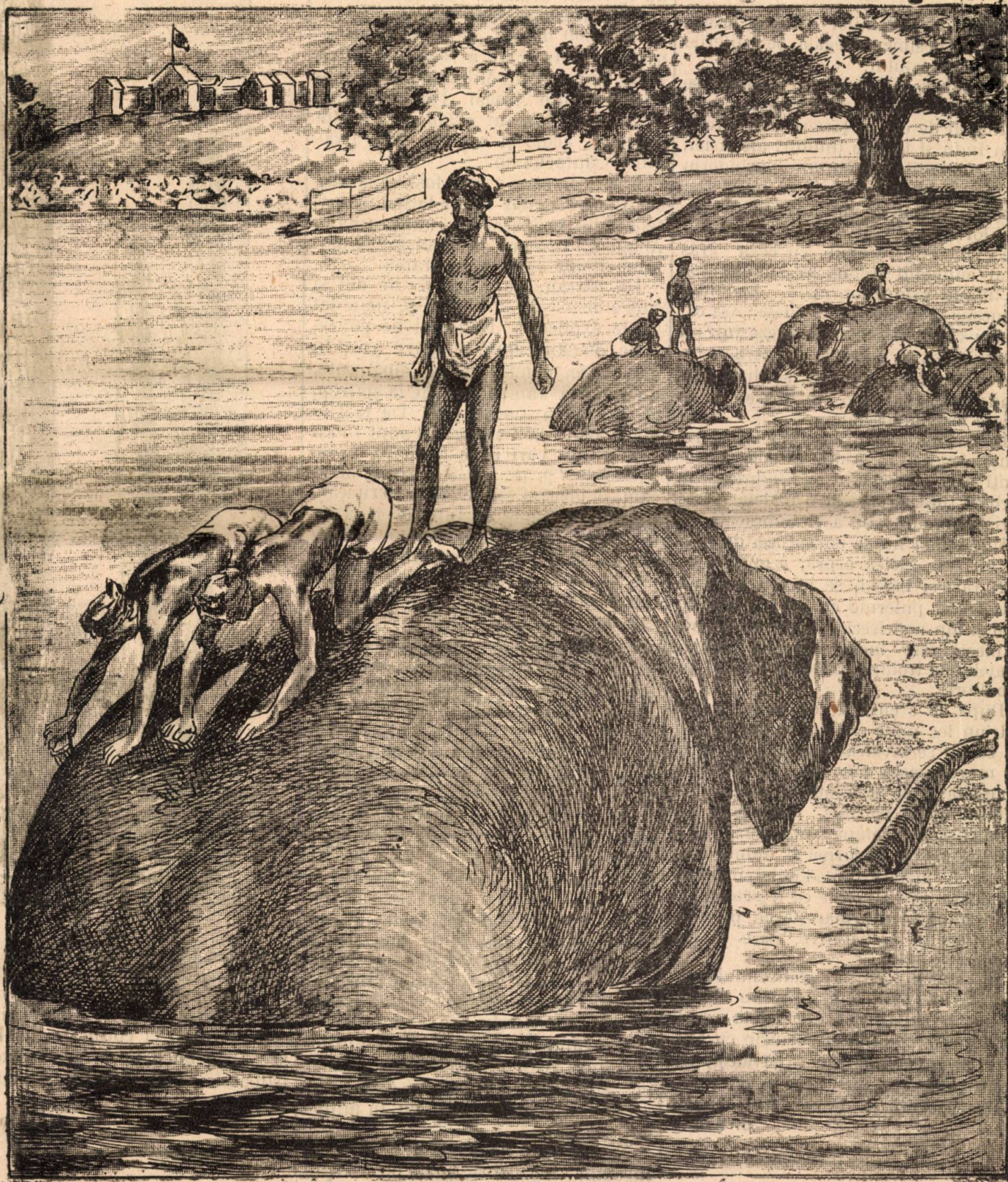
Lei 2.60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare o dată pe săptămână, Marțea

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

Toaleta elefanților

Epiderma elefanților e foarte deasă, dar de o desime neegală pe diferite părți ale corpului.

Elefanții cari trăiesc în libertate se scaldă adesea și au grijă să se tăvălească numai de cât în țărână sau noroi.

În Indii și în alte ținuturi ale Asiei, unde calitățile bunului pachiderm nu sunt neluate în seamă ca în Africa, cornacii îngrijesc mult de pielea elefanților.

Ei îi ung corpul cu ceva gras când animalul trebuie să muncească în timpul căldurilor mari. Elefantul domestic nu e curat nici odată. Așa că, atunci când trebuie să figureze într'un cortegiū, să ia parte la un defileū într'o ceremonie religioasă, să ducă persoane marcante la o vânătoare, i se face o toaletă specială.

În recenta călătorie a regelui și reginei Angliei în Indii, numeroși elefanți cari trebuiau să figureze la serbări fură supuși la o toaletă foarte serioasă înainte de a fi îmbrăcați.

Un elefant nu se curăță așa de ușor ca un cal. Pielea aspră, acoperită cu peri rari și bățoși, se încrețește. Trebuie frecat puternic cu peria, uns cu ulei și din nou frecat. Animalul căruia îi place acest lucru, își udă singur spatele cu trompa, ajutând astfel pe lucrători.

După ce e curățat, elefantul, e dus într'un loc unde e iarbă multă pentru ca să nu se tăvălească prin praf și să se murdărească din nou. Când pielea e uscată, vine decoratorul, care cu ajutorul unei pensule, desinează pe frunte și pe trompă arabescuri roșii, albe și negre. Pe urmă îl îmbracă cu haine de mătase împodobite cu pietre prețioase. Și în vreme ce îl gătesc, pachidermul care urmărește cu privirea toate aceste preparative, pare că surâde.

În anume locuri, elefantului sălbatic atât de mult îi place să se scalde, că nu se depărtează nici odată mult de țarm; se pudrează cu nisip cu ajutorul trompei sale sau se tăvălește într'un praf feruginos care îi dă o culoare cărămizie de cel mai curios efect.

C. Arg.

O EXCURSIE LA COMANA

În ziua de 6 Iunie curent, vre-o 30 de elevi ai liceului Sf. Sava, conduși de d-nii profesori R. Caracaș și Pitiș, au făcut o excursie la Comana, Călugăreni și Dadilov. Am plecat din București la 8 a. m. și am sosit la Comana pe la 9. Aci, sub conducerea d-lui Christian Popescu, învățător, am vizitat mănăstirea Comana, zidită de Vlad Tepeș. În această mănăstire se află înmormântat marele Domn Radu Șerban, urmașul lui Mihaï Viteazul. Anul trecut Liga culturală a sărbătorit 300 de ani de la moartea acestui Domn care a răzbunat întru câțva moartea lui Mihaï în două lupte strălucite din Ardeal. După inscripția de pe mormânt aflăm că mai este îngropat acolo și nepotul său, Drăghici Cantacuzino.

Biserica, care a mai fost reparată, se ține bine, dar arhondaricul și fostele chilii cu paraclisul sunt ruinate. Acum s'a început de comisiunea monumentelor istorice repararea.

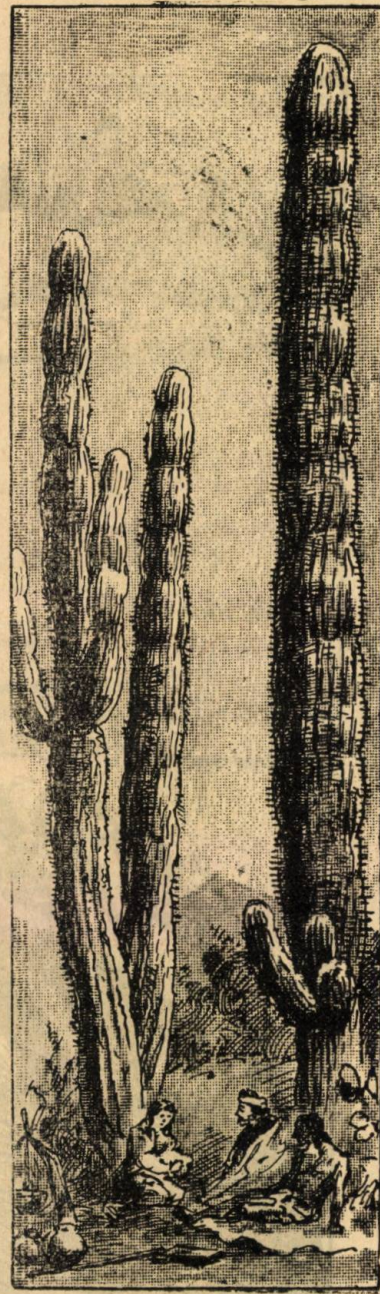
Un bătrân, care are 65 de ani și care e de 33 de ani epitrop, ne-a dat unele explicații. Bătrânul ne povestește, de când erau călugării greci în mănăstire, o mulțime de amănunte. Luându-ne rămas bun de la epitrop, plecăm spre Călugăreni. De la Comana până la Călugăreni sunt 15 kilometri, pe cari i-am făcut în 3 ore. Ajunși la 2 p. m. în Călugăreni, mâncăm și plecăm să vizităm «crucea». Sub acest nume se înțelege o cruce de piatră ridicată de Șerban Cantacuzino cu ocazia construirii unui pod peste Neajlov. Cu toate că crucea e adăpostită de un pavilion, ea este pe alocurea ștersă.

Cu câte-va zile mai înainte fusese pe aci M. S. Regele ca să aleagă un loc unde să se ridice o statuie lui Mihaï Viteazul. S'a hotărît să fie pe dealul dinspre Comana sau, venind de la Giurgiu, cel din dreapta. După cum aflăm de la d. învățător, cu care M. S. Regele a vorbit, monumentul va avea soclul de 5 m. înălțime. Urcarăm pe acest deal care dominează valea pe o distanță de 25 km. Ne așezărăm jos și d. profesor Caracaș ne citi lupta aceasta din «Istoria lui Mihaï Viteazul» de Bălcescu. Fiecare pasaj este cercetat și ne dăm seama de locul unde era Mihaï, turcii și tunurile române sub conducerea lui Kiraly. Și atunci ni se înfățișează lupta: Ici Kiraly bătea numai cu două tunuri armata turcă, dincolo căpitanul Cocea îi ataca în coaste, iar Mihaï, cu o spadă în mână, se arunca întocmai ca un leu în mijlocul turcilor.

Ne-am luat rămas bun de la acest însemnat loc istoric și am plecat spre

Dadilov. De la Călugăreni la Dadilov sunt 10 km.; și, cu toate că pe hartă este arătată regiunea aceasta ca un șes, ea este numai dealuri și unele foarte înalte.

Nev.

CACTUȘI GIGANȚI

Dintre toți cactușii, cel mai curios este *cereus giganteus*, a cărui ilustrație o dăm aci. El crește de obicei pe platourile înalte. Trunchiul nu este rotund, ci colțurat, iar la vârf are niște buchete de ace foarte înțepătoare. Taiat orizontal, înfățișează o stea.

Vătămănu.

DUMAS TATAL

VÂNĂTORUL DE CĂPRIOARE

— Legendă elvețiană —

Acest vânător, care se deda profesiei sale cu toată ardoarea pe care o au pentru ea oamenii de la munte, era un sărman om pe care mizeria îl forțase mai întâi să facă această meserie, devenită de acum înainte pentru el o nevoie. Dibăcia sa era recunoscută și reputația sa se întindea dintr-o parte la alta a Oberlandului. Intr-o zi pe când el urmărea o căprioară, bietul animal, neputând traversa o prăpastie, pe care, în alt timp, ar fi trecut-o cu o săritură, văzând moartea înainte și în spatele său, se culcă la marginea prăpastiei, și ca un cerb în primejdie, începu să plângă. Vederea tânguirilor sărmanului animal, nu mișcă pe vânător, care își întinse arcul, luă o săgeată și se pregăti să-l lovească; dar întorcând ochii spre locul unde văzuse animalul singur cu un minut înainte, el observă un bătrân șezând și având la picioarele sale căprioara găfăindă care îi lingea mâna; acest bătrân era geniul muntelui.

Atunci vânătorul își aplecă arcul și geniul îi zise:

— Viu de la șes, căruia Dumnezeu i-a dat toate darurile care îmbogățesc câmpia. Pentru ce vii să turburi locuitorii munților? Eu nu scobor la tine, să fur găinile din coteț și boii din grajdul tău. Pentru ce suii tu așa dar la mine să omori căprioarele de pe stâncile mele și vulturii din norii mei?».

— «Pentru că Dumnezeu m'a făcut sărac, răspunse vânătorul, și pentru că nu mi-a dat nimic din ceea ce a dat altor oameni, exceptând foamea. Atunci eu neavând nici găini, nici vaci, am venit să caut oul vulturului în cuibul său și să surprind căprioara în retragerea sa. Vulturul și căprioara își găsesc hrana lor în munți, eu nu pot să mi-o găsesc pe a mea în șes».

Atunci bătrânul se gândi puțin, pe urmă făcând semn vânătorului să se apropie, începu să mulgă căprioara într'un mic castronaș de lemn; laptele luă forma brânzei.

Iată, îi zise el, cu ce îți vei potoli foamea; cât pentru setea ta, sudoarea mea furnizează destulă apă în șes pentru a-ți lua și tu partea ta. Această bucată de brânză se va găsi în totdeauna în sacul său în dulapul tău, dacă tu nu o vei consuma în întregime; eu ți-o dau cu condiția să lași în pace de acum înainte căprioarele și vulturii mei.

Vânătorul promise să renunțe la meșteșugul său, se coboră în șes, își agăță arcul de sobă, și trăi un an cu brânza miraculoasă pe care o regăsea intactă la fie-care prânz.

Din partea lor, căprioarele vesele recăpătaseră încredere în oameni. Ele coborau până la șes; se vedeau sărind

grățios la întâlnirea caprelor care se urcau în munți.

Intr-o seară pe când vânătorul era la fereastră, o căprioară veni așa de aproape de casa sa, în cât el putea s'o omoare fără să iasă afară; ispita era prea mare, își luă arcul, și uitând promisiunea făcută geniului, ochi cu dibăcia-i cunoscută animalul și-l ucise.

Alergă îndată către partea unde bietul animal căzuse, îl încărcă pe umeri, și ducându-l la el, prepară o bucată pentru cina sa.

După ce mănca se gândi la brânza sa, care de data asta îi va servi de desert. Merse deci la dulap și-l deschise. De-odată eși de acolo o pisică mare neagră, care avea mâinele și picioarele de om; ea ținea brânza în bot și sărind prin fereastra care rămăsese deschisă, dispăru cu ae.

Vânătorul se turbură puțin de acest incident; căprioarele deveniseră așa de comune în șes, că, în timp de un an, el nu avu nevoie să se ducă să le caute în munți.

Cu toate acestea puțin câte puțin ele se sperioră, deveniră din ce în ce mai rare, până dispărură cu totul.

Vânătorul, care uitase apariția bătrânului, își reluă vechile sale curse în stânci și în ghețari.

Intr-o zi el se găsi în locul unde cu trei ani înainte gonise o căprioară. Lovi în tufișul din care esise; o căprioară eși d'acolo sărind. Vânătorul o ochi și animalul rănit căzu la marginea prăpastiei unde apăruse bătrânul.

Vânătorul o urmări, dar el nu sosi la timp, căci animalul în spasmele agoniei, alunecă pe panta înclinată și căzu de sus în josul stâncii.

Atunci el se aplecă peste margine pentru a vedea unde căzuse. Geniul muntelui era în fundul prăpastiei; ochii lor se întâlniră și vânătorul nu mai putu să-și depărteze privirea din aceea a bătrânului.

Atunci simți o necrezută amețeală în toate simțurile; vru să fugă și nu putu. Bătrânul îl chemă de trei ori pe nume și, la a treia oară, vânătorul aruncă un strigăt de disperare care fu auzit în tot șesul și se prăvăli în prăpastie.

lackaufbalt

CURMALII DE APA

Se cunosc avantajile pe cari le are omul după urma unui curmal. În Africa un curmal echivalează cu o moșie, mai mică, la noi. Acolo, la nașterea unui copil, se plantează și

un curmal.

Dăm azi o ilustrație reprezentând curmali ce cresc în Nil.

Vani.

Un taur în ghiarele leilor

Făceam o vânătoare în țara negrilor, având ca tovarăș pe un englez și două indigeni negri. Sosirăm la hotarele meridionale ale vastelor regiuni sud-africane. Aci petrecurăm o noapte încântătoare. A doua zi, cu răsăritul soarelui, pornirăm prin mijlocul pădurii ucigând câte-o pasăre, din care ne întrețineam stomacul. La apusul soarelui așezarăm lagărul nostru pe albia unui râu, Siklagol, pe atunci sec, unde scobind puțin pământul dădurăm de apa mult dorită. Având mare trebuință de carne, în revărsatul zorilor plecai cu un

indigen la vânat. Negrul meu îmi afirmă că prin acele păduri sunt foarte mulți tauri. Intr'adevăr, în curând, intrând într-o vale, nu departe de noi văzurăm eșind din tufiș un frumos taur. Animalul nu ne simțise încă, și când ne apropiarăm la bătaia puștei, ne urcarăm într'un arbore de unde îi trimisei un glonț ce îl isbi în sold. Nu fără mirare văzui atunci că taurul o rupse la fugă în lungul văii neștiind de unde vine atacul. Scoborârăm și urmărirăm vinatul, când de-odată eșiră ca din pământ trei lei urmărind și ei prada noastră, ca niște ogari pe urma epurelui. Prezența acestor noi antagoniști avu ca rezultat că taurul își

îndoi iuteala. Animalul își continuă cursa urmat de cei trei lei, dar nu trecu mult că fu prins de fiare, cari se aruncară asupra lui, rostogolindu-l la pământ. Se încinse atunci o luptă înverșunată între acești camarazi de pădure. Eu mă apropiam de teribilul spectacol. Când ajunsei la o distanță de vre-o 50 pași, ascuns după un arbore secular, trăsei în regala familie. La fie-care lovitură însă lei credea că sunt lovituri de coarne de taur și își îndoia fura contra agresorului lor.

... După cât-va timp cele trei animale feroce zăceau într'un lac de sânge lângă taur, ce se sbătea încă în agonia morții.

Trad. de C. Lange.

TIMBRELE DIN LUME

Nouile Hebride

Grupul insulelor Nouilor Hebride este situat în Oceania, la N. E. de Noua Caledonie. Sunt stăpânite în comun de francezi și englezi. Din această cauză nici până astăzi n'au mărci definitive.

Și apoi, privind ilustrația, ne dăm seama că n'au nevoie de corespondență decât cei câți-va funcționari.

Ilustrația noastră reprezintă un mic Neo-Hebridez și ne-a fost trimisă de un amic, funcționar la penitenciarul din Numéa (Noua Caledonie).

Also.

OCNA-SIBIULUI

În depărtare de 11 km. dela Sibiu se află așezată între dealuri Ocna Sibiului, cu vre-o 4000 de locuitori, dintre cari peste două părți sunt Români, ceilalți Unguri.

La Ocna suntem în regiunea sărăriiilor. Localitatea e remarcabilă pentru minele de sare, dela cari și-a luat numele, apoi ca stațiune balneară, cu lacuri sărate.

Părțile ardeleni au bogăție mare de sare. În sânul pământului în cele mai multe părți, dar cu deosebire în părțile interne, se află mari cantități de sare, în adâncime mare, până acum necunoscută. Sărăriile fac parte din vinele de sare ale Europei răsăritene și stau în legătură spre sud cu sărăriile din România și spre nord cu cele din Polonia. Dela Ocna o vână principală merge prin părțile de mijloc ale Ardealului, pe la Uioara, Turda, Ocna-Dejului, iar alta în partea răsăriteană, pe la Cohalm, Odorhei, Praid, Jăbenița, până pe la Rodna cu multe ramificații laterale. Adâncimea masei de sare nu este cunoscută, căci la două sute de metri în adâncime se află încă tot sare. În multe locuri sarea ese până la suprafața pământului și este acoperită numai cu un strat subțire de pământ, pe care adesea îl spală ploile și atunci rămâne sarea curată la lumina zilei. În unele părți, precum la Praid și Sovata, în Săcuime, se află dealuri întregi de sare. Sarea din Ardeal este albă și curată; ea este de obicei cristalizată, iar unde vine în atingere cu pământul are formă firoasă. În Ardeal se scoate acum sare din cinci mine, dar sunt cunoscute 37 de locuri cu sărării, unde s'ar putea exploata sarea. Prin locuri de acestea se află pretutindeni lacuri sărate, iar izvoare sărate sunt cunoscute până acum peste 1000; pe la sfârșitul veacului XVIII erau cunoscute 300.

Sarea se exploatează în Ardeal de mii de ani. Străbunii noștri, Români, asemenea au avut mine de sare la Uioara, Turda, Jăbenița, Ocna, etc. Urmele lucrărilor lor sunt vizibile până azi și afară de aceea s'au aflat prin locurile acestea vase, unelte, cărămizi și pietre cu inscripțiuni romane. Multe din minele romane, izvorând în ele apă, s'au transformat în lacuri sărate.

În Ocna au existat mine de sare din timpurile cele mai vechi. Ele erau exploatare și pe timpul principilor ardeleni și mai târziu, ceeace o atestă datele istorice. D. e. la 1781 se afla în exploatare mina „Ocna-mică”, la 1757 se lucra în „Ocna-mare” etc. Mina din urmă se numește și „Ecou”, având un ecou interesant. Ea a fost părăsită la 1817 din pricina apelor ce au isvorât în ea și au năpădit-o. În jurul acestei mine s'a dat în iarna anului 1849 o luptă între armata austriacă, la care erau atașate și „loagăre” române și între Unguri, comandați de Bem. Ungurii căzuți în luptă au fost aruncați în mina „Ecou”. În 3 Iulie 1890 s'a întâmplat apoi aci un caz rar în felul său. Fiind în acea zi o rupere de nori la Ocna, mina s'a umplut cu apă până la suprafața pământului

și au eșit la iveală 7 cadavre de-ale soldaților unguri. Cadavrele au fost conservate atât de bine în saramură, în decurs de 41 ani, încât se vedeau rănilor ce le-au pricinuit moartea. O femeie bătrână din Ocna și-a recunoscut pe frațele său, căzut în lupta amintită.

Acum se exploatează numai o mină, care are două galerii (știolne). Adâncimea ei e de 144 m. Intrarea în mină se face pe scări de lemn și de sare. Numărul lucrătorilor mineri e de vre-o 40, dintre cari cei mai mulți sunt români. În mină se lucrează numai în timpul iernii, 5—6 luni. Pe iarnă se scot câte 25—30 mii de măști metrice de sare. Sarea se scoate din mină în roci de căneapă, cu forță de ca. Sarea dela Ocna se transportă în sudul Ardealului, până la Hațeg.

Minele de sare sunt foarte frumoase. Ele în deosebire de minele de cărbuni și de aur, au căi drepte și se pot tăia foarte regulat. Dacă străbătem prin pătura de pământ cu care e acoperită sarea, ne aflăm înconjurați din toate părțile de sare, care la lumina lămpilor strălucește asemenea cristalelor. Dacă apoi de pe galerii sau din alt loc potrivit se aruncă paie aprinse în spațiul gol ce se adâncește la picioarele noastre, avem o priveliște foarte frumoasă. Mina se luminează, încât se pare că toți pereții au prins deodată flăcări și lumina se reflectează din ei, ca de niște oglinzi uriașe.

„Trebuie să ne închipuim — scrie Kovari, despre interiorul minelor de sare — o stâncă de marmoră și în ea săpată o uriașă biserică; dacă privim în sus, pe fundul ei vom vedea lucrătorii, fiecare lângă opaiul său, ca și când ar ciocăni câte un pui de corb. Și pereții minei se năltă suri, reflectând razele luminei. Minele au asemănare cu un palat de zâne, alcătuit din marmoră albă-sură”.

Băile de la Ocna sunt proprietatea Statului. Se folosesc pentru scăldat 6 lacuri sărate. Patru sunt așezate laolaltă, formând un grup, iar unul (numit Tökölly) se află deosebit, în depărtare de 600 m. de la ele. Lângă acesta se mai folosește pentru scăldat încă un lac, cu înțecmiri mai primitive. Adâncimea lacurilor este de 42—46 m. lacul Tökölly însă e numai de 33 m. de adânc. Conținutul de sare a apei este considerabil cu deosebire în lacul Tökölly, 18—26 gr., după adâncime, celelalte lacuri conțin 8—10 gr. Afară de sare se mai află în apă clor și iod în combinație cu natriu, apoi cloraliu brom, etc. Băile din Ocna se folosesc cu succes la boalele reumatice, de nervi, anemie, pentru reconvalescență, etc. În anii din urmă Statul a ridicat aici noi stabilimente, hotel, etc. Oaspeții stabili sunt pe an 1400—1500, iar accidentalii câte-va zeci de mii. Contingentul cel mai mare îl dau locuitorii Sibiului.

Românii din Ocna — afară de puținii mineri, — se ocupă cu economia. Sunt oameni harnici și străduitori. De curând au întemeiat o bancă. În Ocna sunt trei biserici românești. Una se înalță în partea băilor, sus pe deal, „Căciulata”, celelalte două se află în Ocna superioară. Dintre acestea prezintă un interes deosebit bi-

serica gr. cat. despre care se crede că a fost zidită de Mihai-Viteazul. Este însă mai probabil că a fost construită din munificența lui Constantin Vodă Brâncoveanu, de oarece în interiorul ei e zugrăvit chipul acestuia, ca ctitor al bisericeii.

Pe la Ocna trece calea ferată dela Sibiu la Copșa, unde are joncțiune cu linia ferată principală din Ardeal.

Spre răsărit de la Ocna, pe șoseaua ce duce de la Sibiu în valea Târnavelor-Marî, la Mediaș, se află în depărtare de 15 km. de la Sibiu, comuna *Slimnic*, ung. Szelindek), nemțește Stolzemburg), cu locuitorii români și sași. Lângă sat, pe culmea unui deal, (550 m.) se înalță o cetate, în parte ruinată. Zidul de cărămidă, ce o înconjoară, e conservat, dar în interiorul ei, afară de câte-va bastioane care se folosesc de magazine, dăm numai de ruine, năpădite de tufisuri și bălării și de mușgaiul vechimii. În mijlocul cetății se află ruinele unei biserici. Cetatea Slimnicului a fost ridicată de țărani din localitate, în secolul XIV. Forma de azi o are din 1765. Biserica a început să se zidească în secolul XV, dar n'a fost terminată nici când. Cetatea a fost asediată în mai multe rânduri. Pe timpul principelui George Rakoczy II, poporul din comună și a aflat aici scăparea dinaintea tătarilor, cari au asediat-o, dar n'au putut-o lua. Privită de pe nălimile ce o înconjoară, ea ne oferă o priveliște foarte frumoasă: o reminiscență veche a timpurilor războinice din trecut, ce se înalță izolată și părăsită în cadrul dealurilor împrejmuitoare, cu grădini și plantațiuni de vii pe coastele lor. Afară de bufnițe și lilieci, singura ființă ce o stăpânește, e îngrijitorul, care-și are cășcioara și grădinița sa alături de ruinele bisericeii.

Din lucrarea d-lui **Silvestru Moldovan**

Moartea lui Goetz mână de fer

În fundul frumoasei vâlcele a Wese-rului se văd și azi ruinele unei fortărețe vechi. Acolo se ridică odată fortăreața Schaunburg. Mult timp a rezistat ea atacurilor înverșunate, dar a trebuit în cele din urmă să cadă pradă focului pe care i-l pusese jefuitorii.

Germania este acoperită de astfel de multe ruini și dacă întreb pe un trecător de când datează ele, îți va răspunde: De la războiul țărănilor!

Atunci a fost distrus și acest castel.

Într-o noapte, un om care veghia într-o ghefetă, fu speriat, auzind un zgomot ce semăna cu mersul unei trupe. La prima vedere el văzu niște țărani înarmați. Cine nu s'ar fi îngrozit auzind că printre acei țărani se afla și Goetz Mână de fer?

Crud, barbar, sângeros, el urmărea o bogăție, pe care nimeni nu i-ar fi putut-o da. Excoriat de bandiții cari îi făceau ca o gardă de onoare și cu un mare număr de țărani, el venea să atace castelul Schaunburg unde locuia contele Conrad cu soția sa Brunehilde.

Asediații se apărară vitejește și timp

de 11 săptămâni, toate asalturile bandiților fură zadarnice.

Dar apărătorii se istoveau și apa din cisterne era pe sfârșite. Peste câteva zile ei trebuiau să moară de foame sau împușcați de jefuitori.

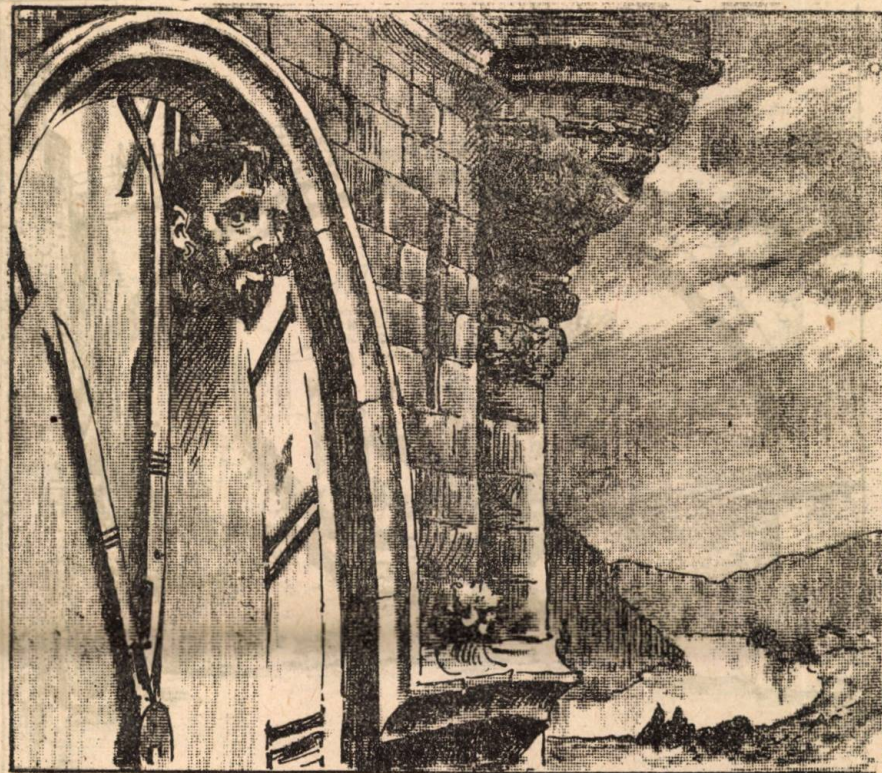
După rugăciunea de seară, Conrad expuse situația contesei și îi spuse că mai având 4 zile de trăit trebuiau să iasă din cetate.

Conrad merse la fereastră și-și aruncă afară privirile disperate. Atunci simți o mână pe umăr și Brunehilde îi zise:

— Dumnezeu ne va scăpa! Am o idee... Dacă l'am avea aci pe Goetz?

— Bine, dar nu te gândești, că e imposibil?

— Știi că Goetz nu a venit aci spre a apăra drepturile țăranilor, ci pentru a pune mâna pe avere!

Circulă, după cum știi, printre țărani legenda că în subteranele castelului este o comoară. Ei bine! îl voi face să creadă că trădez pe ai mei și că îi voi da lui comoara, fugind cu el. E prea puțin inteligent spre a pricepe cursa.

— Bine, dar te înjosești!

— Când e vorba să salvezi atâtea vieți, mai pot sta la îndoială?

A doua zi o săgeată trasă cu dibăcie căzu tocmai lângă Goetz. Săgeata era scrisă și se putea citi următoarele: *Goetz! Tu ești un erou și toți se tem de tine și cei din Schaunburg sunt niște dobitoci. Bogăția e răsplata eroilor; comoara din castel îți aparține. Vino! eu te voi conduce până în sala subterană și perlele din Orient, aurul Rinului și diamantele Golcondei vor fi ale tale. Dar vino singur. Te voi aștepta la picioarele turnului cu orologiul.*

Brunehilde.

Goetz citi și reciti scrisoarea. Înaintea ochilor săi străluceau aurul, perlele și diamantele promise.

În prima noapte se apropie de castel unde zări o siluetă albă. A doua noapte veni cu o trupă de oameni, dar găsi o scrisoare: „Eu nu mă încred în oamenii ce nu vin singuri! Măine e ultima oară”. A treia noapte veni singur. Zări ceva alb și se aruncă cu brațele deschise.

Dar de odată gâtul îi fu strâns de o frînghie și picioarele legate. Un pumn în cap îl ameți.

Când se deșteptă, Conrad era înaintea lui și-i zise răzând:

Amice Goetz! Nu ești primul om care cază în cursa unei femei. Dar cine e locotenentul tău, căci veai să faci o scrisoare?

— Dietrich d'Altenau, zise încet Goetz.

Conrad scris o scrisoare pe care Goetz o iscăli.

— Până atunci vei aștepta în turnul

orologiului, zise Conrad.

Când primele raze ale soarelui luminară marele cadran al orologiului din turn, bandiții și rebelii văzură un spectacol înfiorător.

Oamenii lui Goetz îl căutasera toată noaptea și acum îl găseau, dar îi vedeau numai capul. Părul său negru se făcuse alb, ochii îi eșisera din orbite și fața îi era convulsionată. Capul băgat printr-o gaură în cadran, era tocmai de deșubtul cifrei 12. Acele orologiului erau înlocuite prin două săbii cu îngrijire ascuțite. Dar ordinea era schimbată: acul cel lung arăta orele, cel scurt minutele.

Era ușor de înțeles că acul cel scurt, de câte ori trecea, tăia gâtul lui Goetz, iar cel lung, care acum era la cinci ore, peste șapte ore va tăia capul prizonierului.

Dimineața Conrad trimise la d'Altenau care spuse că ei vor eși și că va rămâne în castel doar bătrânul Max.

Dacă nici unul dintre voi nu va intra în castel înainte de 12—îi trimisese vorba Conrad—orologiul se va opri, și îți

vei putea deslega șeful. Dacă însă ne veți opri trecerea, capul lui Goetz va fi tăiat imediat.

Asediații eșiră în frunte cu contele și contesa. Goetz de sus privea limba cea mică, care îi tăia pielea gâtului. El gemea și cerea de băut.

— Încă 60 de minute, zicea el, 60 de veacuri. Dar dacă oamenii mei nu-și vor ține angajamentul? Câinele de bătrân o să învârtască lamele.

Mii și mii de gânduri îi treceau prin minte.

Ah! de ar putea să se răzbune!

Bătrânul Max însă stă nemișcat aș-

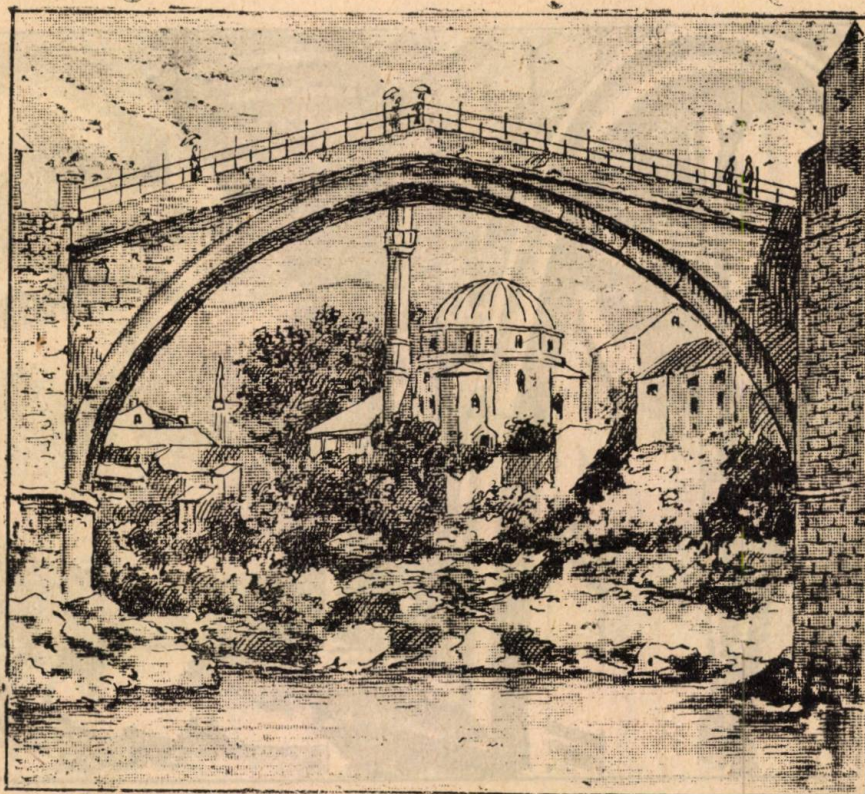
teptând 12 lovituri spre a opri orologiul. Corpul lui Goetz s'agită teribil. Un... doi... trei... patru... cinci... Max apucă o bară pentru a fi gata.

Sapte... opt... nouă... zece...

De odată, la capătul scării se ivește Dietrich care cu un foc de pistol ucide pe Max. Bătrânul cade pe spate. În același timp un strigăt înfiorător răsună afară. Lamele de la orologiu se întorc, scrâșnesc, merg cu greu, numărând ultimele secunde ale vieții lui Goetz Mână-de-fer.

Trad. de Vătămanu

PODUL DE LA MOSTAR

Mostar este cheia Herzegovinei la Adriatică.

Mostar, a cărui adevărată ortografie ar trebui să fie Most-star, însemnează în slavonește pod vechiu, și într'adevăr este vechiu. El este înalt de opt-zeci de picioare și după cum se vede în ilustrație, are un singur arc. Nimeni nu știe

data fixă a construirii acestui pod. Unii zic că la 98 după Christos, alții spun că ar fi opera lui Adrian. Turcii (în morțiș că e construit de Soliman Magnificul).

Podul făcut pentru nevoile de atunci, acum este neîndestulător, fiind singurul până la varsarea Narentei în mare.

Vani

ALFRED DEBERLE

Povestea duioasă a unei maimuțe

— U r m a r e —

Tot așa cu povestirea noastră, atât de plină de interes, atât de veselă, se va întineca, va fi plină de lacrimi, numai ascultați!

Seniora Margarita, a cărei îmbrăcăminte era simplă și închisă, cum se cuvine unei văduve, nu se împodobește nici

cu bijuterii, nici cu flori, nici cu acele mii de nimicuri încântătoare, atât de iubite de femei; dar purta numai în inelul mâinii stângi inelul de logodnă împodobit cu un diamant. Acest diamant, a cărui fețișoare sclipa și scânteia la soare, era cel mai frumos și valora foarte

mult. Nu din pricină că valora mult, îl privea atât de des Margarita și ochii ei se înmuiau în lacrimi. Acel diamant era unul din acele obiecte, care prezentându-se vă amintesc de lucruri trecute și de multe ori vă întristează. Era o amintire, era cadoul primit de la soțul, pe care-l regreta. Și iată pentru ce Margarita plângea, când privea acel obiect, care-i amintea fericirea sburată, paradisul pierdut; și pentru ce-l sărută cu atâta foc, în loc să-l țină ascuns în scrin; căci inima omenească e ciudată, nelămurită, îi place durerea cât mai mare, cât mai complexă, deși de multe ori caută s'o ocolească.

Jocko, mica noastră Jocko, observase ciudatul efect produs asupra amicei sale de piatra strălucitoare de la inel. Căută să găsească pricina și vă lasă să judecați în ce încurcătură se găsi sărmana sa inteligentă. Din deducție în deducție ajunse la concluzia — și nu era de loc rău acest lucru pentru un pongo — că dacă amica sa pune atâtă importanță pe posesiunea acelei pietre strălucitoare, de bună seamă avea un mare preț.

Intr-o zi intrând în colibă, construită cu atâta grijă, cu atâta dragoste de Jocko, Margarita o găsi întinsă pe patul său de frunze uscate. S'apropie și văzu că nenorocita Jocko era însângărată, mari răni se zăreau pe tot corpul și mărăcinii înfipți în carnea însângărată. Repede buna și miloasă portugheză spală rănilor și puse comprese. Pe urmă îi dete să guste din bunul vin de Calcavillo, care-i redete veselia d'altă dată. Jocko deschise frumoșii săi ochi de gazelă și suspină atât de dureros, în cât ochii amicei sale se umplură de lacrimi. Ar fi dorit mult să petreacă noaptea lângă ea, dar ar fi neliniștit pe cei d'acasă. Sărmana creatură avea friguri. Înainte de a o părăsi, Margarita puse lângă Jocko un pahar cu vin, apă zahărită și îi arătă să ia din când în când cele două băuturi. Jocko lîngându-și mâinile cu limba ei roză, parcă se ruga să n'o părăsească. Când o văzu ieșind din odaie bolnava suspină adânc.

A doua zi Margarita se reîntoarce mai de vreme ca de obicei, lângă mica sa amică bolnavă. Lui Jocko îi mergea mai bine, dar era prea slăbită ca să se dea jos din pat, abia putea să ridice capul și să-l așeze pe genunchii Margăritei, care o certa cu blândete.

Astfel trecură câteva zile. Intr-o dimineață seniora fu tare surprinsă văzându-și bolnava la călă-va pași înaintea colibei, așteptând-o și sărind de bucurie îi eși înainte, îndată ce o văzu.

— Ah, ce imprudentă, Jocko; ai făcut rău, zise seniora supărată, rănilor și se vor deschide, vei fi iar bolnavă, ai făcut rău draga mea. Ascultă, am să te pedepsesc.

Dar Jocko fără să asculte dojana ce i se făcea, luă de braț pe amica sa, o duse după sine în casă și deschizând primul sertar al micului scrin făcu să apară ochilor săi... Ghiciți ce? Diamante, diamante mari în număr de 29 sau 30. Nu erau tăiate și strălucitoare ca acela pe care-l purta seniora Margarita; dar sub veștmântul opac, care le acoperea, pongo al nostru ghicise bine, cum recunosc re-

pede și Margarita, transparența și strălucirea lor.

La vederea acestor bogății tânăra portugheză presupuse pricina rănilor, pe care le observase pe corpul sărmanei Jocko.

Amintiți-vă cititorii, că suntem la Santiago, una din insulele Capului Verde. V'am spus la început că această insulă e bogată în tot felul de producțiuni animale și vegetale. Dar nu același lucru în fundul văilor, în albiile torentelor, sub pietre și nisip; într'un cuvânt în terenurile: „plusiques”, cum spun savanții, ca să desemneze bogăția acestor terenuri în materii prețioase. Aceste materii prețioase care au făcut să se comită atâtea lașități, atâtea crime, care au îndepărtat de pe calea adevărată atâtea inimi cinstite, care au înjosit atâtea inimi mândre și trufase; aurul, fiindcă trebuie să-l numim, cu numele său, aurul în zăngănitul lui sonor și blestemat și alături de el în aceleași terenuri, în aceleași straturi diamantului care scânteiază, strălucește fascinează și căruia d'asemenea i se reproșează multe crime.

Poate c'ați citit povestirea colierului de pietre strălucitoare pe care Maria Antaneta dori să-l poseadă, dar care aduse peirea reginei în căderea monarhiei.

Jocko, sărind și alergând în fundul văilor, d'alungul fluviilor, jucându-se cu pietre, răscolind nisipurile, observase adesea pietre asemănătoare aceleia pe care amica sa o avea la inel și din ziua în care zărise că o singură piatră de acestea pricinuia atâtea plăcere Margaritei, se puse să le caute. Sărmanul animal suise și coborase munții și văi mult timp, scormonise crăpăturile stâncilor, albiile fluviilor secate și terminase, condusă de singura-i plăcere să aibă o mângâiere mai mult, să descopere un strat diamantifer.

Vedeți ca și mine bucuria sa din pricina acestui lucru, când pentru prima oară unghiile sale ridicând puțin haina cea verde ce acoperea petrele văzu strălucind acel corp ca o lumină orbitoare. Iute, iat-o la lucru pe sărmana Jocko pătrunzând în fundul râpelor, isbinduse de stânci, însângărându-se de spin și voind mereu să meargă înainte prin mijlocul lianelor de nepătruns, să mai găsească un diamant, apoi un altul... În fine cu totul zdrobită, nemaî putând de oboseală și dureri dar fericită reveni la colibă și leșină pe culcușul ei. Aci, împreună cu Margarita o găsirăm pe această drăgălașă căutătoare de diamante dar atât de suferindă încât uitase pricina răului și căutările sale în fundul râpelor. O noapte. Se redeșteaptă și tot odată îi revine memoria; se ridică repede, merge să vadă dacă tezaurul mai e acolo, unde-l pusese și liniștită își așteaptă prietena pentru care-l strânse.

Am văzut pe Margarita sosind și dusă de Jocko înaintea sertarului deschis de la micul ei sicriu.

V'am spus-o de la început iubiți cititorii: aurul are orbiri străni, diamantul fascină ciudate. În fața acestor bobâți fabuloase strânse înaintea ei, la vedere acestei minuni din „O mie și una de nopți”, realizată pentru ea, Margarita se turbură, o cuprinse o amețală, nu-

mai fu Margarita d'odinioară; inima sa bună deveni rea; sufletul ei nobil deveni josnic. Ce o importa acum, dacă Jocko avea atâtea răni, căutând diamante? Singurul lucru o interesa că aceste diamante erau ale ei și că cu totul un alt viitor i se înfățișa.

Sărmanul animal nu înțelegea nimic din turburarea amicei sale. Văzându-se uitată, merse tristă să se întindă în culcuș, scoțând strigăte plângătoare. Strigătele acestea readuseră la realitate pe Margarita și potoliră turburarea minții. S'apropie de Jocko, o mângâie, îi dădu câteva zaharicale și vin, să se mai întărească. Nobila doamnă se căia oare? Voia să repare momentul de uitare și mișcarea de lăcomie pe care n'o putuse să și-o înăbușe? Tot ce se poate!...

V

Când Jocko fu pe deplin vindecată, cele două amice își reluară plimbările în pădure. Dar stăruitoare în gândul pe care v'am lăsat să-l ghiciți, Margarita făcea într-una să fie văzută de Jocko câte unul din diamantele pe cari i le adusesese; le săruta înaintea ei, le atârna la corsaj, în fine le păstra în buzunar cu o grijă prefăcută, sperând că prin aceste gesturi s'o facă să înțeleagă lăcomele sale dorinți. Mica creatură înțelegea prea bine, căci închinând capul deveni tristă.

Intr-o zi Margarita n'o găsisse în colibă. Era neliniștită și se așeză s'o aștepte. De odată o văzu alergând, gâfâind și obosită peste măsură, cu ochii strălucitori de bucurie căzu la pieptul amicei sale. În mâna dreaptă avea un pachet, acoperit cu frunze; Margarita îl luă. O nouă surpriză. Desfăcându-l, zări diamante mai multe ca întâia oară. Ridică pe sărmana Jacko, care abia răsufla fie de oboseală, fie de iuteala cu care venise. Fiindcă Jocko citise în ochii amicei sale bucuria ce-i procurase acele pietre strălucitoare, se mulțumi să-i lingă mâinile și să-i ceară să mănânce. După ce și potolise foamea și setea, își așeză micul său cap pe pieptul aceleia, pe care fără să bănuiască, o îmbogățise în câteva minute și un somn adânc și neliniștit o cuprinse, căci scotea din când în când gemete surde. Examinând-o, Margarita văzu pe corpul ei multe răni, pielea îi era jupuită în diferite locuri.

Atunci, Oh! atunci se făcu în inima Margaritei o neașteptată schimbare. Înțelese cât fusese de egoistă, cât făcuse să ndure această sărmană ființă, cu cât era mai sălbatică ca ea, deși fiică a civilizației! Tânăra portugheză, deveni tristă, câteva lacrimi străluciră în ochii ei negri și se rostogoliră pe fruntea sărmanului animal, care redeșteptându-se ridică capul spre amica sa, o privi cu un aer blând și cum i-ar fi zis: „Numai plânge, iată, te iert”.

VI

Margarita primise cu ultimul vapor scrisori din Lisabona, care o chemau în patrie; trebuia să plece peste câte-va zile. Ce să facă atunci cu acest animal, ce-i dăduse semne de dragoste atât de

mișcătoare. Uitase cu totul că sărmana Jocko n'aparținea de cât printr'un fir nevăzut de speța omenească; o considera ca pe o tânără sălbatică; de care nu era ascultată de cât prin gesturi și semne; singura limbă universală. De câte ori nu regretase că Jocko fusese lipsită de graiul vorbirei și că n'are alt limbaj de cât privirile atât de expresive sau oarecare strigăte, destul de felurite după nevoie. În totul neimpărtășind părerea negrilor, care atribuesc numai aparentei tăcerea maimuțelor și cari sunt incredințați că aceste animale nu vorbesc, de oarece se tem să nu fie obligate să muncească, Margarita încercase în nenumărate rânduri s'o facă să articuleze un cuvânt, dar în zadar. Neliniștea Margaritei asupra soartei care aștepta pe sărmana Jocko, devenea din zi în zi mai mare. Intr-o dimineață mai neliniștită ca de obicei, având presimțiri triste, se îndreptă spre pădure. De odată auzi un sgomot care îi era cunoscut. Grăbi pasul. O urmă de sânge îi atrase atențiunea și nu departe de ea văzu lungindu-se una din cele mai mari colubre ale Javei, lungă de 8-9 picioare.

E cunoscută groaza ce au maimuțele de șerpi; singură vederea pielei unuiu din aceste animale e de ajuns să le omoare. Monstrul, pe care Margarita îl avea înaintea ei, era ocupat cu nenorocita Jocko, a căruia membre erau rupte și corpul acoperit cu răni grave de unde curgea sângele.

(Va urma).

Trad. de D. D. Tomescu-Putna

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica orî-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vînațorii, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hîrtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei «Ziarului Călătoriilor», strada Brezoianu, 11, București.

**Inchiriez
PIANINE**

**Nou și uzate
IN CAPITALA ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începînd de la 15 lei lunar**

GEORG DEGEN, București

— Alături de Cofetaria Capșa —

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noiembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din: o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 pedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Boulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiari)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din: Un bufer cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangie albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceain, de metal alb fin, argintat și garantat că nu inegrește, compus din: o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 glaste pentru fructe și un vas pentru flori. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. **Una pungă de argint** veritabil, oxidată. **Una fructieră** de metal argintată, cu 6 cuite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Boulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnizorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automată, prin contra-pedalare. **Una pușcă** de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayar» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard». Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automată de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnizorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. Un gramofon marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en détail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două servicii** de argint pentru ouă, compuse fiecare din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 ciape, 8 basuri și tonuri de oțel. O vioară fină cu cutia ei. O pelerină de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare birou de importatiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șase ceasornice de argint.

Șase ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănțisoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d. Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțel și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb: una de oțel, una de untdelemn, una de mustar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. 20 plachete argintate, reprezentând pe Regale și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași: Pentru un an lei 18; pe 6 luni lei 9,15; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare o dată pe săptămână, Marțea

RĂZBUNAREA NEGRULUI

Lună se înalță pe cerul african luminând corpurile negre cu reflectele sale argintii. Muzica desertului înveselește nunta lui Siradu cu Fatumata.

Tot tribul asaualian s'a adunat spre a bea și a dansa.

Rezemați pe trunchiuri de eben poleit, Uali și Kiramokov beau.

Trist și grav, în mijlocul veseliei generale, Mustaf privește pământul spre Siradu și Fatumata.

Acest Mustaf, unchiul lui Siradu, era un bătrân din tribul *sarakotes*, războinic temut altădată pentru brațul său, astăzi pentru influența sa.

Se zicea că Mustaf iubea pe Fatumata și nimeni nu-i prevestea bine pentru viitor.

Aurora începe să apară deasupra Meecei; muzicanții cântă încă, cu ochii pe jumătate închiși, iar de osteneală, nimeni nu mai dansează.

Fatumata se retrage în camera nupțială. Siradu se ridică la rândul său.

Atunci Mustaf, marele preot, îi ese înaintea și-i spune:

„Mi-ai luat pe Fatumata, mâine femeia ta va fi a mea pentru totdeauna”.

Fără să răspundă, războinicul ridică din umeri și trece înaintea.

A doua seară, serbarea reîncepu pentru distracția mulțimei adunate.

Pe când petrecerea era în toi, luna se ascunse într'un nor și în întuneric produs, se zări un om care năvăli în mijlocul dansatorilor și în urmă se auzi un urlet de moarte.

Siradu, nebun de furie, strigă:

„Nenorocire celui care mi-a furat femeia!” și dispăru în noapte.

Petrecerile unei nunți de șef în Africa durează o lună, dar la Siradu, în cea seară, a doua după nuntă, în loc de petrecere e o adunare de bătrâni cari țin șiat, cu un aer grav, ca în tribunal.

Mustaf ia parte și el la adunare, aproape de rege.

La un semnal, poporul se adună din toate părțile și respectuos formează cerc în jurul tribunalului.

Două bătrâne, în niște vase de pământ, prepară un fel de băutură otrăvitoare care răspândește în aer un miros greoi.

Siradu apare.

Cu gesturi largi, el istorisește nenorocirea sa: se afla cu femeia în casă, când afară izbucni o ceartă. Eși pentru un moment să vadă ce este și, când se reîntoarse, femeia sa nu mai era acolo.

Războinicul tăcu. Atunci întorcându-se spre bătrâni și popor, lăsă să-i scape aceste cuvinte grele:

„Eu acuz!”

Regele îi făcu recomandările rituale:

„Dacă vreun vrăjitor ți-a fi furat femeia, ia seama, căci se va răzbuna.

— Acuz.

— Dacă nu ai probe, teme-te de moarte.

— Acuz.

— Dacă nu e un furt și femeia ta a plecat singură, tremură în fața lui Alah.

— Acuz.

— Vorbește!

E o tăcere mormântală. Toată lumea e emoționată, căci chiar fără probe, acuzatul e obligat să bea în fața regelui, „ochiul lui Dumnezeu”, băutura preparată de vrăjitoare.

Dacă moare, și otrava e așa de puternică că cel care o bea moare pe loc, înseamnă că e vinovat. Atunci i se arde casa și toate rudele lui sunt gonite din trib.

Dacă trăiește, acuzatorul a mințit și viața acestuia din urmă îi aparține.

Momentul e teribil și Siradu vorbește liniștit.

„Acuz pe unchiul meu Mustaf, marele preot”.

Un tremur zgudue asistența, de la cel mai tânăr până la cel mai bătrân.

Să acuzi pe cel mai mare șef, al doilea după rege, e o nebunie!

Marele preot s'a ridicat cu surâsul pe buze și a făcut semn vrăjitoarelor să-i prepare băutura; pe urmă foarte liniștit, ingenuchiază și se roagă.

Când se ridică, figura sa îi e foarte liniștită; el ia cupa și bea dintr-o dată tot conținutul.

Toți sunt în așteptarea celor ce se vor întâmpla.

Marele preot, sub privirea mulțimei incrimenite, își reia locul pe scaunul său de fildes.

Siradu își așteaptă soarta. Un semn al unchiului său și zece lănci i-ar străbate pieptul. Tot corpul îi e scuturat de friguri, nu înțelege ce s'a petrecut. Unchiul său i-a luat femeia și Alah nu l'a pedepsit.

Nu știe sârmanul naiv că vrăjitorile au totdeauna două vase cu lăruieni: unul cu otravă fulgerătoare și altul cu ierburii inofensive, și marele preot știa din care trebuia să bea.

Două sentinele veghiază zi și noapte în fața casei lui Mustaf. Acest exces de onoare trebuia să-l facă să uite insulta nepotului său și să depărteze de tribul Asauala mânia lui Alah.

Mustaf ertă dela moarte pe nepotul său.

Cu toată paza, în fiecare seară, un om se învârtete în jurul casei lui Mustaf. E Siradu care făcând o gaură în zid privește la tot ce se petrece înăuntru.

Figura negrului se contractă hidos; s'ar zice un surâs de ură. Cu fanatismul caracteristic rasei negre Fatumata a primit noua soartă fără revoltă.

Mustafa așezat lângă ea privește cu dragoste.

Alah protejează crima!

Luî Siradu i-e frică, această protecție a Cerului este cea mai teribilă, căci ea face pe Mustaf sfânt.

Lovitură de armă... răgete de fiare. Siradu vânătorul se apleacă spre leul asupra căruia a tras.

Îi oprește sângele, îi leagă rana care s'a deschis.

Leul răgește ușor: figura negrului se luminează de o bucurie feroce.

„Mustaf, urlă el, am găsit ceea ce-ți trebuie”.

A trecut o lună de la aceasta. Siradu nu s'a arătat printre războinicii asaualieni.

Aproape de caverna sa, se deschide o groapă mare al cărei perete din dreapta

se înfundă sub pământ alături de casa lui Mustaf.

În fundul gropii un leu urlă și Siradu, de sus, îi vorbește:

„N'ai mâncat nimic azi, rege al animalelor; n'ai mâncat nici er și nici alaltă-er. Trebuie să-ți fie foame”.

Se face seară. În coliba lui, marele preot Mustaf își face rugăciunea, pe când Fatumata prepară orezul de seară...

S'a făcut noapte completă.

Deodată un răget sgudue coliba: el vine din dosul porții ce are acces spre subterană.

Se aud de asemenea niște ușoare trosnituri, ca acelea produse de lemne uscate ce ard.

Un alt răget: strigătul unei fiare înfurate: aud cum răcăie la poartă ghiare de fiară.

Poarta resistă o clipă, apoi cade.

Într'un răget de furie leul sare. Apoi în fața luminei se oprește.

Mustaf sare spre poartă spre a fugi, dar focul care s'a întins în subterană, îl oprește.

Aude o voce formidabilă care zice:

„Fiū al lui Alah, îți trimit un rege care să mă răzbune.

— Siradu!”

Ingrozită, Fatumata se aruncă în brațele marelui-preot spre a-i implora ajutorul.

Leul stă gata să se repeadă. Dar bătrânul într'un moment de lașitate supremă, se dă înapoi și cu speranța că va scăpa, împinge brutal pe negresă în ghiarele fiarei.

Din gura leului curge sânge de femeie.

Mustaf se aruncă spre poarta verande; dar aceasta nu voește să cedeze. O voce însă din subterană strigă:

„Nu o să treci; e răzbumarea”.

Iar bătrânul, devenit nebun, începe să rădă. Leul se asvârlă asupra lui și îl sfășie.

C. Arg.

HELGOLAND

Cam vre-o 100,000 de vizitatori balneari și 5,000 de turiști vizitează în fie-care an Helgolandul, care după Rügen este cea mai plăcută localitate de mare a Germaniei.

Mărgăritarul mării de Nord este în lungime numai de un kilometru și jumătate, și lat de 600 de metri. Și Helgoland devine în fie-care an mai îngustă, căci marea roade într-una din partea sa de Vest și ia cu sine câte puțin din țarm.

Verde este câmpia.

Rosie este luntrea,

Alb este țarmul.

Acestea sunt culorile pe care le iubește Helgolandul. Așa se vede scris pe diferite vederi și ilustrații, pe care turiștii le ia cu ei ca amintire a pitoreștii localități.

Trad. de C. Tr. Sim.

O sectă persană

Nu există nici o religie, care să n'aibă ereziile și schismele sale, afară de exemplu de islamism, unde douăzeci de popoare își pleacă capul sub legea lui Mahomet.

Dar, dacă e vorba să se știe cine reprezintă astăzi pe Profet, Musulmanii nu sunt de acord.

Mahometanii din Turcia Europeană și aceia din Africa recunosc toată seria califilor, până la comandorii credințelor sași Sultani Constantinopolului; dar Islamiștii din Paris și arabiile asiatici consideră pe toți califii ca usurpători; ei nu admit ca legitimi de cât pe cei patru dintâi.

oamenilor condeii de scris. In prima zi de Muharam, care este prima lună a anului la musulmani, Sunișii se adună.

Purtând fes și îmbrăcați cu tunică strânsă pe talie, ei formează hore al căror ritm se iutește pe măsură ce dansatorii se învârtesc, ținându-se de braț.

In același timp cântă imnuri în onoarea lui Alah, Adam și Husein. Dar cântecul se transformă în urmă în urlete, miorlăituri. Ei sar, se ridică, iar cad și în sfârșit, lanțul de dansatori se aruncă la pământ.

Cu fața congestionată, gura plină de spumă, Sunișii zac la pământ, timp de mai multe ore.

In urmă, se ridică și se prezintă pe rând la dervişii hirurgieni, cari le lăsă sânge.

Sunișii formează hore cari se iutește pe măsură ce dansatorii se învârtesc.

Mahomet avea o față pe care o adora și care se numea Fatma. Ea luă de bărbat pe Ali și avu un copil pe care îl numi Husein. Acesta era deci nepotul lui Mahomet și trebuia să-i urmeze la tron. Contrariu el fu asasinat. Persanii însă, fură credincioși memoriei sale și în fiecare an islamiștii persani celebrează amintirea nenorocirilor sale prin serbări unde fanatismul ține un mare loc.

Dar o sectă mai fanatică încă, a simplifica riturile, și când revine aniversarea asasinării lui Husein, onorează mai întâi pe Alah. Ea îi mulțumește pentru o mulțime de lucruri: de exemplu, pentru că creiat pe Adam și Eva, pentru că a făcut cerul și infernul.

Dar mai ales, partizanii acestei secte curioase, Sunișii, arată față de Alah o recunoștință entusiastă pentru că a dat

Fie-care moare atunci în sângele care curge din rană o pană și scrie cu ea un verset din Koran în preamărirea lui Alah.

Legenda spune că într-o zi printre spectatorii cari dansau se afla și un poet mare. După lăsarea sângelui, el muia pana în sânge și în loc să scrie un verset, făcu o poemă în onoarea Evei, și împodobi scrisul său cu roze splendid desinate.

Dar pentru acest lucru îi trebui mulți sânge. Când sfârși, căzu nemișcat și buzele sale cari recitau poemul în vreme ce-l scria, tăcură pentru totdeauna. Prin excepție, îl îngropară chiar în locul unde căzuse.

A doua zi răsări pe mormântul poetului roze splendide și acestea sunt în morte.

Vetor

AMINTIRI DIN ȚARA FAGILOR

— Excursiunea studenților universitari teologi în Bucovina —

Nu vom uita niciodată entuziasmul cu care am salutat împlinirea propunerii de a pleca, anul acesta și cu prilejul unei excursiuni de vară, în Bucovina. Seara de 28 Iunie, Joi, veni ca o întrupare a frumosului nostru vis, și la ora 10 seara, în număr de 46 studenți teologi, am pornit spre „Țara Fagilor” — Bucovina, cea răpită, totuși însă veselă, mândră și plină de viață românească și datine străbune. Un puternic răsunet trimetea departe trenul cu înțonarea cântului patriotic „Pe-al nostru steag”, în cât, lăsând la o parte greutatea călătoriei la vreme de noapte și îmbulzeala din tren — zorii dimineții de a doua zi începură să ne desfășure înaintea ochilor frumoase priveliști din părțile Bacăului muntos și ale Romanului pitoresc, pe lângă care Moldova limpede curgea strălucitor în bătaia căldurii. Încă din sus de Verești salutarăm cu respect și duiosie pământul Bucovinei noastre, căci chiar de-acolo zărea îți descopere cu durere cum curge trist și domol Suceava, râul de graniță. Lumea forfotește în gări, vuet ascuțit de glasuri străine, mișcare și strigăte de negustori pretutindeni. La Burdujeni e pregătită o frumoasă serbare cu caracter național, în folosul orfanilor de la C. F. R.; corul dorohioian sub conducerea maestrului Poslușnicu face o bună impresie, scoborând dintr-un vagon împodobit peste tot cu steaguri tricolore și crengi verzi. Iată-ne deci și pe pământul bucovinean! Își închipuie oricine ce anume îți poate spune inima atunci când pentru întâia oară intri pe plaiurile și în cuprinsul unui pământ pe care îl simți totdeauna că este al tău precum a și fost al tău — căci, totul, monument neperitor de artă ori brazda ogurului pe care sunt înșirate câpiți ascuțiți și bine rânduite pe prîlipce, suflet național românesc, ori turnuri de biserică în care sateanul nostru se închină cu atâta evlavie — totul e un document viu, original și neîndoios despre dreptatea noastră acolo.

Coborâm în Suceava, vechea reședință domnească, de numele căreia sunt legate atâtea amintiri despre Domnii noștri mari de la Iuga Coriatovici încoace; vizităm internatul „școalei române” unde suntem bine găzduiți pentru noaptea ce vine; trecem prin strămile străzi pline de bolovan și praf ale acestui orașel cu trei părți de populație evreiască în înțelesul cel adevărat și caracteristic al cuvântului; și, în sfârșit, după ce ruinele vechii cetăți a lui Ștefan-Vodă cel Bun și Mare ne-au rechemat în minte vremuri de slavă și vitejie — ne ducem la biserica veche, cu hramul tot de Sf. Gheorghe ca și al Mirăuților. De jur împrejurul acestei mănăstiri stau înșirate tarabe negustorești încărcate cu fel de fel de lucruri trebuitoare călătorilor ce vin la „Sfânt” (moaștele sfântului Ioan cel Nou). Țărani români și femei românce, în frumosul port bucovinean, vin de pretutindeni, cine știe de pe unde, — unul cu o

durere neclintită, altul cu o patimă ce cade ca o năpaste rea, altul pentru odihna sufletelor răposate și dragi—toți însă cumpără cu evlavie lumânărica de ceară curată și o lipește în sfânta biserică, în care stau de atâtea veacuri moaștele Sfântului dătător de mângăiere și lecuiri, Ioan, cu pomenirea numelui său la *Sânziene* mai cu seamă, când țărâniea noastră de pretutindenți, din susul Moldovei ca și din întreaga Bucovină făptuiește o unire în simțiri religioase cum rar s'ar putea înfăptui într'alt chip. Când smeriți, tremurând de evlavie, sătenii aceștia trec pe sub moaștele sfinte, atingând cu grabă și frică bucăți de pânză, de lână ori pălăriile lor, de marginile de sus ale scriului, sărutând și pământul bisericeii, simți toată puterea credinței care e în poporul nostru și-l ține întărindul în toate greutățile vieții. Corul studenților teologi întonează „Cerurile spun slava lui Dumnezeu!” iar poporul adunat acolo ascultă cu drag—în clipa când diaconul rutean citește mereu în graiul său rugăciunii neînțelese de noi. O săteancă de-a noastră apropie și pe copilașul ei de sicriul Sfântului și, cu mâna adusă la obraz, se răstește încet: „Taci!” În acest cuvânt se rezumă toată puterea de credință cu care crește țărâniile noastre pe copiii lor.

După amiază plecăm spre Dragomirna — de sigur cea mai frumoasă mănăstire după Curtea-de-Argeș și Trei Erarhi. De de-asupra curge o burniță. „Sărăbăniile” (cărutele) ce ne-au încărcat fațzgomot mare pe șoseaua ce serpuește printre ogoare de cartofi și orz și pășuni bune — când în zare, de o parte și de alta zâmbeau dulce păduri de fagi mândri și stufoși. E zi de sărbătoare — Sf. Petru și Pavel — iar în satele prin care trecem e câte un pâlce ici și colo de sătenii și sătence cari salută respectuos, până la pământ, tricolorul românesc. După ce lăsăm în urmă mitocul Dragomirnei, un sat frumos, românesc, care ne-a dat pe rectorul Universității din Cernăuți (dr. Saghin) și pe pâr. Alex. Morariu — calea se scoboară mereu la vale până ce apare în fund, drept înainte, printre sălcii pletoase și tăcute — nepretutit odor de arhitectură care e Dragomirna cea dragă a bunului Mitropolit Anastasie Crimca. Aerul limpede al serii e străbătut de fiorul ce-l tremură clopoțele de vecernie. Cu atâtea sfială și în atâtea tăcere trebuie să pășești în cuprinsul ocolit de ziduri puternice ale frumoasei mănăstiri cu brăe de jur împrejur și cu turnul acela artistic lucrat — o podoabă săpată în piatră tare și care dă un sunet de fier. Stă mândra etitorie ca un străjar credincios în valea aceasta mută și plină de brazi. După cum ni se dau explicații atât de binevoitoare de către pâr. Hipolit Vorobchievici, egumenul mănăstirii, — clădirea este toată de piatră, sculpturile-i frumoase sunt toate executate în piatră, acoperișul e de granit — păcat că tencuiala pridvorului a acoperit vechea pictură. Dar înălțimea și frumusețea zidirii fac din mănăstirea aceasta una din cele mai valoroase monumente istorice românești.

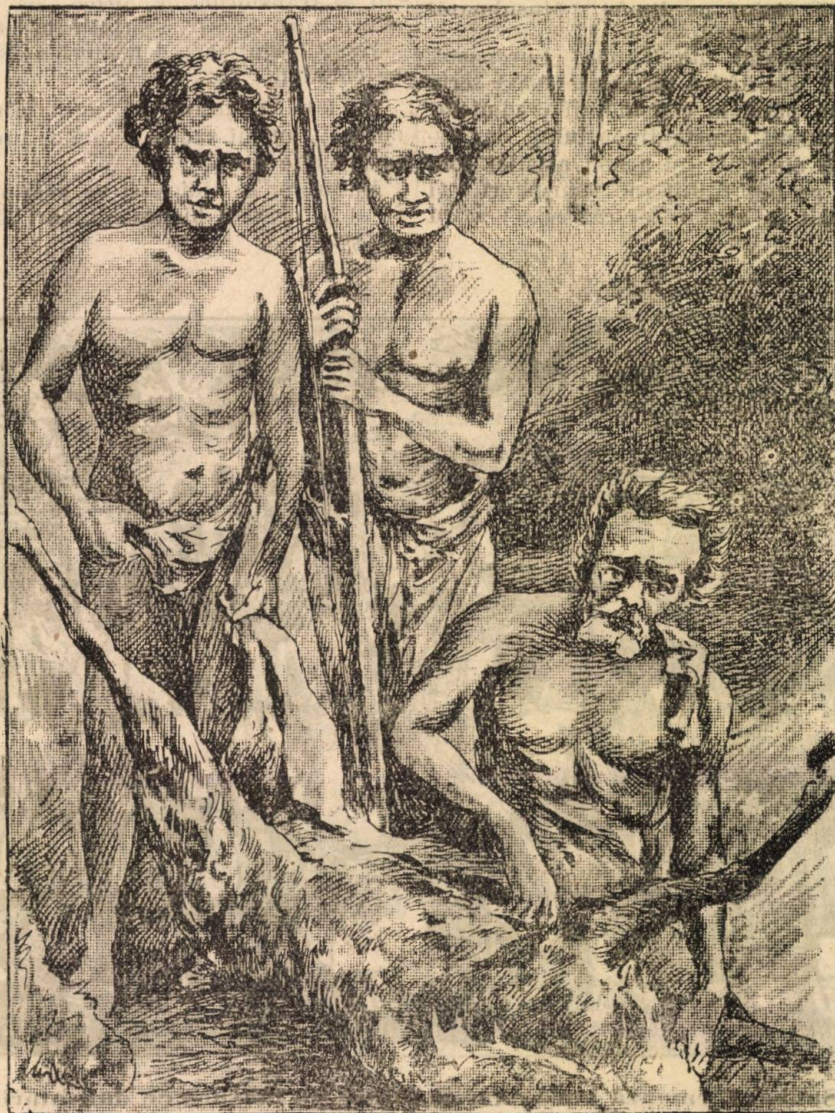
Când lumina serii se lăsa blând — tristă și tăcută ca un mormânt — ni se înfățișa Suceava-Voevozilor... Un țaran istet

Un popor ciudat

Ceylan este o insulă foarte veche. Aci locuiește un popor vechi, a cărui origină nu se știe. Acest popor, timp de mii de ani, grație faptului că nu a venit cu nimeni în contact,

car să deosebească culorile. Ce e mai curios e că ei strigă, plâng, dar nu rād nicî odată.

Cu ocaziunea călătoriei actualului rege al Angliei, George V, i s'a prezentat 5 Weddahs, 2 din poporul de care vorbim și 3 femei. Femeile au

Un Weddahs cu copiii lui

și-a păstrat obiceiurile sale neatinse. Zdrobiți de un alt popor Weddahs, ei nu locuiesc în masă de cât în partea de sud a insulei. Călătorii ce vin de acolo, spun că acești oameni nu știu să-și dea socoteală de timp, să măsoare, să numere, și nici mă-

aerul foarte liniștit; bărbații erau pitici și urâți. Toate încercările de a-i face să rădă fură zadarnice.

Ilustrația noastră arată un tată cu două copii îndeletnicindu-se cu principala lor ocupație: vânatul.

N. V-tmn.

ne face observația că: „Iaca aici a fost Vodă-Stefan... Dacă păgânitatea-l înconjură — el, la zile de sărbătoare, întindea pod de pielea peste mocirla din vale și trecea pe el până în mănăstirea Sfântului Gheorghe, a Mirăuților... Ce mai era și pe atunci!...”

A doua zi, Sâmbătă 30 Iulie, obișnuita ploaie a Sucevei umplea străzile de noroi până la glesne pe care frunzișul elementului evreesc de acolo, cu anterie și ca-

racteristice pălării blănite în cap, îl înfruntau, rând pe rând, vitejește, de-adreptul — spre casele lor de rugăciune. „Ce mai vremuri și azi!” exclamă un sătean de lângă noi...

Iată-ne în sfârșit plecați și spre Cernăuți: pretutindenți belșug, verdeată de ogoare, copaci mândri. În acest drum avem bucuria a saluta, dintr'un alt tren, și pe sărbătoritul dr. Căndea, care mergea cu tatăl său spre Putna. La

dreapta codrii Cosminului își întind brațele parcă a răzbunare și, fără să vrea, te duci cu mintea la timpurile de glorie...

La Cernăuți, pe peronul gării curate, ne întâmpină reprezentanții studentimei universitare. Ia cuvântul președintele societății „Academia Ortodoxă”, d. Procopie Jitariu, și zice tineretului sosit și crescut în spiritul cel nou de curat idealism, un bun venit! D. D. Nestor, din partea studenților bucureșteni, răspunde. Vizităm catedrala — mândra clădire spațioasă în care lumea nu mai încapă la serviciul divin — și suntem găzduiți de către bunul păr. Gh. Ciupercă la internatul ce conduce cu atâta înțelepciune și spirit blând. Nu vom uita nici când elipele înălțătoare din seara de 30 Iunie, atunci când, la festivalul organizat de societatea „Academia Ortodoxă”, avurăm nrilejul și onoarea a avea între noi pe ilustrii profesori ai facultății de teologie: dr. Saghin (rector al Universității); dr. V. Tarnavski, dr. Th. Tarnavski, dr. Clement Popovici, dr. Isopescu-Grecul și prea venerabilul istoric și consilier aulic, păr. Eusebie Popovici — care avuse bunavoință a ne da explicații împreună cu d. dr. Vasile Gheorghiu, când am vizitat reședința și internatul teologic de acolo. Înălțătoare au fost momentele acelea când, cu lacrimi în ochi, ascultam cuvinte de îmbărbătare și povești prietenești „frățești” din partea iluștrilor profesori, oameni de cultură, dar și de ideal național! De sigur că așa se poate clădi menirea Universităților noastre românești — în frunția și apropierea dintre profesori și studenți. Am ascultat cu inimă mișcate frumoasele cuvinte ale d-lui rector Saghin care, salutând Universitatea și facultatea de teologie din București, ne îndeamnă să avem o inimă „frățescă” față de tot ce e românesc. Președintele studenților în teologie, d. Nestor, salută pe frații studenți din Cernăuți, arătând că, prin aceste vizite, se întăresc relațiile între unii și alții. Păr. Eusebie Popovici, în urale, ne povestește că facultatea de teologie din București e o fiică, dar o ilustrează fiică a celei din Cernăuți — dorind ea pe viitor una pe alta să se întrecă.

Scritorul acestor rânduri închină pentru solidaritatea ce poate răsări din lupta pe țărâmul național dusă de preoțimea noastră românească, precum și pentru forța morală ce începe a se ivi în nația noastră, adusă la viață prin cultură. Mai vorbesc, dându-ne frumoase pilde de apropiere între profesori și studenți, în vederea acelui mare ideal, d-nii dr. Tarnavski și Vasile Gheorghiu, după care d-nii Dănuș și Chiricuță, studenți teologi, scoți în relief unul din meritele profesorilor cernăuțeni — celălalt datoria studenților de a lupta pe țărâmul național. Glasul dulce al tenorului Ionel Rădulescu, în apleusele puternice, a cântat frumoase cântece naționale, cum parcă și acum ne răsună în urechi cuvintele jalnice.

*Munții noștri au poartă,
Noi cerșim din poartă'n poartă...*

De asemenea frumoase au fost cuvântările pline de avânt ale d-lui secretar al consulatului român și ale d-lui Alex. Isăceanu.

Ziua următoare, 1 Iulie, luarăm drumul spre Putna. Tărâni români ne priveau cu drag și în chip isteț se informau cu bucurie că suntem din România. Aproape de Rădăuți, unul ne dă explicația că: „uite, colea e satul Valea-Utei... Uta a fost o babă... Și i-a spus lui Ștefan-Vodă să zidească o biserică, și are să răpue păgânitatea... Și el a făcut-o în valea asta a Utei...” Așa că toată Bucovina nu e de cât o amintire despre Ștefan-Vodă...

În apropiere de Putna, trenul e plin de tărâni de-ai noștri. Unii cântă din trisă, alții se strâng în jurul unui flăcăiandru scurt și original în felul lui care cântă dar și strigă, în vreme ce alții joacă iar o femeie bate cobza:

*Pe vale, lelebo, pe vale,
Că făcui mazărea floare
Și fasole păstăioară...*

Orî:

*Măi muere, iar îs beat,
Vin'acasă să te bat...*

Pe întunecate, supt o ploaie rece, suntem în mănăstirea tăcută și ascunsă între dealurile stâncoase împodobite de brazi și frânturi de nori neguroși.

A doua zi se oficiază un parastas în mormântul slăvitului Doninitor; corul studenților răspunde; cu toții cei de față îngenunchiază — iar la auzul cuvintelor de „veșnică pomenire” și a cuvântărilor de amintire (ținută de d. T. Bulat, cu lacrimi se sfințește pomenirea marelui Ctitor, tocmai în ziua de 2 Iulie, după 408 ani de la moartea sa...

Totul în părțile acelea e legendă legată de numele lui Vodă-Ștefan. Poporul stie a răsplăti pe vitejii săi care au ținut și la credința strămoșească, și-i încunună cu binecuvântarea povestirei...

Dumtru Furtună.

TIMBRELE DIN LUME

Cutia poștală cea mai izolată din lume

Cutia poștală cea mai izolată din lume e fără îndoială cea situată în mijlocul mlaștinelor din Dartmoor, în Sud-Vestul comitatului Devonshire, în apropierea lacului Craumere Pool.

Această cutie nu-i golită de administrație, ci după vechiul obicei, fiecare trecător are datoria de a lua și remite scrisorile celei mai apropiate stațiuni.

În timpul verei scrisorile sunt ridicate destul de des, pe când iarna numai de două sau trei ori.

Un metropolitan postal

Londra, care a cunoscut metropolitanul cu jumătate de secol înaintea francezilor, ne oferă astăzi un metropolitan postal.

De curând s'a inaugurat cea dintâi linie subterană, care leagă biurourile Estului și Liverpool Street cu oficiul central.

Intr'un tunel a cărui secțiune nu întrece diametrul unui canal obicnuit,

circulă mică trenuri de câte 3 vagoane mișcate electric, fără conductor și ne-transportând de cât scrisori și pachete.

Aceste trenuri subterane sunt mai avantajoase de cât cariotele postale, prin faptul că merg mai repede, nu dau loc la accidente și costă puțin.

Trenurile acestor circuli cu o rapiditate aproape ca aceea a telegramelor și dacă vor da rezultate bune, linia existență se va prelungi și la celelalte biurouri postale.

Un colecționar șiret

Unui timbrofil îi veni ideea următoare, pentru a-și înghieba o colecție:

Făcui să apară într'un ziar o informație, prin care anunța că soacră-sa murise în urma unui acces de râs provocat de o istorioară amuzantă.

Timp de șase luni primi o cantitate enormă de scrisori din partea ginerilor din toată lumea, cari cereau copia acelei istorioare.

Also

Un concurs al „strigătorilor” publici IN ANGLIA

Regatul-Uni este în Europa țara unde se dispută cele mai bizare și mai baroce *match-uri*.

Să amintim concursurile de frumusețe masculină la care iau parte gardiști, birjarî, marinari? Să cităm *match-ul* anual de cricket al schilozilor și șampionatul înotătorilor într'o piscină din apropierea gării Victoria?

Strigătorul din Ipswich

Fiecare sat, fiecare stațiune balneară caută să se specializeze printr'un concurs mare și nou a cărui originalitate să deștepte atenția.

Orășelul Devizes a făcut de curând să se vorbească despre el în ziarele din An-

respiră mai liber; convulsiiunile încetară, frigurile dispărură. Margarita o crezu scăpată. O chemă dragălaș:

— Jocko, Jocko, zise ea.

Jocko își întoarse spre ea micul cap. o privi dragălaș, făcu o mișcare ca și cum ar fi voit să se scoale, dar recăzu. Murise!

Atunci se petrecu o scenă înduioșătoare, mai uimitoare de cât acea pe care ne-o arătase Jocko și Margarita, — ființa naturii și creiatura civilizată — plimbându-se ca două prietene prin pădurea virgină. Margarita nu voi să creadă mai întâi că Jocko era moartă. Eri sărea și se gudura înainte-i, shurda scoțând mici strigăte; pe urmă era suferindă, era adevărat prea suferindă dar își puneu dragălaș capul pe umerii ei, o privise cu duioșie, o mulțumise cu un gest, trăia în fine... Nu, e imposibil ca această sărmană ființă să moară astfel; să nu mai poată sări din cracă în cracă în pădurile vaste; să facă mofturi; să se mănîe când îi dădea pișcoturi; să se mănîe când se uita în oglindă; să mănânce cu ea, să răză și să se joace ca un copil... Oh, nu, nu era posibil.

Cam astfel se gândea Margarita, căci omul e ca nebun duduilor, când pierde o ființă scumpă. În primul moment nu vrea să creadă că e moartă. Spune că până atunci acea ființă râdea, plângea, vorbea și nu se poate împăca cu gândul că ea nu va mai plânge, nici vorbi nici râde.

Toate acestea și le spuse seniora cu inima zdrobită, înduioșată, cu ochii plini de lacrimi; încercă s'o reîntoarcă la viață pe mica sa amică, pe care o credea numai că doarme. O chemă duios: „Jocko, Jocko”, dar Jocko nu mai auzea; îi lua capul și ca altădată i-l puneu pe piept, dar acest cap atât de inteligent era fără mișcare; îi lua micile-i mâini în ale sale dar erau de mult reci...

Jocko, buna și dragălașa Jocko era moartă.

În fața acestei priveliști totdeauna îngrozitoare, totdeauna stranie, Margarita rămase ca și cum s'ar fi îngrijit de o ființă omenească, rămase un moment zdrobită privind pe micul animal neînsufletit cu priviri rătăcite ca și cum căuta în el deslegarea celui secret ce ni-l ascunde moartea...

Tresări. Se păru că se deșteaptă dintr'un lung somn, iese dintr'un fel de letargie. S'apropie încă odată de acea mică ființă, se apleacă asupra ei, ascultă... ascultă mult timp ca să vadă de mai respiră... ascultă dar în zadar. Atunci își desfăcu șalul, o înveli pe Jocko cu el. Apoi zdrobită moralicește și fizicește rămase lângă cadăvru. Acest moment de slăbiciune dură puțin și luând în brațe prețioasa sarcină și strângând-o la piept eși din colibă, care-i amintea atâtea lucruri plăcute, merse prin pădure fără ca să se îngrijească de fiarele sălbatice care urlau, de șerpii care șuerau, alergând până la vila unde locuia.

VII

Câteva zile după aceea o corabie cu 3 catarguri, cu pânzele întinse eșea din

portul Santiago. Această corabie numită „Cristof Columb”, altă dată a Statului, acum servea de transport călătorilor cari din Portugalia vin să-și caute în insulele Capului Verde norocul și acelor cari acelaș noroc amăgitor saū dobândit îi reîntoarce în Portugalia. Condușă de un vânt favorabil, corabia se depărta repede legănându-se pe valurile mării. Toți călătorii ședeau în picioare ca să vadă departe, cât le permitea privirea, pământul pe care-l părăseau, din care făcuseră o a doua patrie, pentru care mai fiecare regreta.

O singură persoană, o singură chiriașă a acestei case călătoare rămânea nepăsătoare la ce se petrecea pe bord. Era o tânără femeie, singură stând în cabină. Aducea oare cu ea toate amintirile? Nimic n'o reținea de acele țărături? Da, și totul se găsea închis în acea mică ladă de lemn, ce sta lângă ea și la care se uita din când în când privind-o cu milă. Această tânără femeie era seniora Margarita și în acea ladă se găsea îmbalsămată și culcată pe un pat de ierburi din insula Santiago mică amică a tinerei portugheze buna și dragălașa Jocko.

Seniora Margarita devenise bogată, o știți, foarte bogată prin prietenia și inteligența acestei tovarășe din pădurile virgine. Când se stabili la Lisabona nu se vorbi în curând de cât de luxul, de toaletele, bijuteriile și mai ales de diamantele portugheze, cu care-i plăcea să se gâtească, a căror mărime și strălucire dădeau de gândit. Și când o întreba cum și unde le-a găsit, ce zeitate i le-a făcut dar, Margarita povestea istoria lui Jocko. Această minunată istorioară fu cunoscută în curând de toată Lisabona, de toată peninsula Iberică și sosi până la noi.

Bunicele d-v. duduelor, toate au plâns de povestirea nenorocirilor sărmanei Jocko, nenorociri cari au procurat subiectele atâtor opere dramatice.

Toate au purtat în amintirea eroinei noastre: haine, rochii, jachete și pălării „à la Jacko”. Adaog că chiar pitarii au imaginat un fel de pâine sub acest nume.

Oare în vremea de azi nu se întâmplă tot așa?

— S F Ă R Ș I T —

Trad. de D. D. Tomescu-Putna

Indienii Iumas

Indienii Iumas locuiesc în Arizona și parte din California.

Iumașii sunt toți oameni înalți; ating adesea 1 m. 86; au corpul bine făcut și forma de atlet. Pielea iumașilor este de culoare închisă, părul lung, negru și lins, barba le este neagră dar puțin stufoasă.

Un copil Iumas

Iumașii se vopsesc pe față cu negru; restul corpului îl pensulează cu pământ alb cu apă și își trag cu unghiile dungii în toate părțile. Chiar copiii (după cum se vede în ilustrație) poartă aceste zugrăveli caracteristice.

N. Vătăman

POȘTA REDACȚIEI

Also. — Prezintă-te corespondentului nostru din Brăila, d. C. Puianu, care va găsi o modalitate pentru cererea d-tale.

**Inchiriez
PIANINE**

**Nou și uzate
ÎN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar
GEORG DEGEN, București
— Alături de Cofetăria Capșa —**

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din: o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu ogîndă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din: Un bufer cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu ogîndă; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și înbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobilă «Compania Americană», str. Carol, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 3 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceai, de metal alb fin, argintat și garantat că nu inegrește, compus din: o tavă frumos cișelată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă. **O fructieră de metal fin, argintată**, înaltă de 50 cm. și având 3 glaste pentru fructe și un vas pentru flori. **O fructieră de metal alb**, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F. **Una pungă de argint** veritabil, oxidată. **Una fructieră** de metal argintată, cu 6 cutite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischonzniky, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automată, prin contra-pedaliere. **Una pușcă** de vânatoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard». Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semi-automată de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion» (Carmen Sylva), cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de masuri de cusut, gramofone și biciclete en gros și en détail Compania Anglo-Americană, strada Carol 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două servicii** de argint pentru ouă, compuse fiecare din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 ciape, 8 basuri și tonuri de oțel. **O vioară** fină cu cutia ei. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare birou de importățiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Sease ceasornice de argint.

Sease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănțisoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d. Ghetu, carea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb: una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultimă perfecțiune.

O vopse de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe R. G. le și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași: Pentru un an lei 18; pe 6 luni lei 9,15; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2,60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
No 11.—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CALATORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

IN CĂUTAREA RINOCERULUI ALB. — (Vezi pag. 5728).

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

În căutarea rinocerului alb

Acest mamifer — cel mai mare după elefant — dăorește obiceiurilor sale erbivore de a fi așa de mult vânat. În loc să stea în desigur ziua ca ceilalți rinoceri care își caută hrana în timpul nopții, el se duce în văile descoperite unde paște ca un cal.

Conformarea craniului său diferă mult de aceea a celorlalți rinoceri pe care îi întrece ca înălțime. Cornul său anterior poate avea un metru.

El e numit rinocerul Burchel sau Oswel, după numele primilor exploratori cari au observat obiceiurile sale.

Calificativul de rinocer alb pare mai puțin justificat, căci pielea sa e griș și nu diferă mult de culoarea rinocerilor din Indii.

Un mare vânător englez, maiorul Powel-Cetion, obținut zilele trecute de la guvernul din Congo-belge o permisiune care foarte rar se acordă străinilor, aceea de a trage în rezervele vânatului mare un anume număr de bestii mari.

Una din dorințele mari ale maiorului era de a întâlni un rinocer alb... dacă o mai fi existând. Alte ori acest fel de rinoceri se găsea în toată Africa centrală dela Bahr-el-Abiad până la Machua, la sud de Zambez. Astăzi poți traversa tot continentul negru fără a găsi unul.

Cu toate acestea dorința maiorului Powell-Cotton fu împlinită. Un splendid specimen din această rasă îi apărură într-o dimineață într-o câmpie vastă, plină cu stufiguri verzi.

Dacă rinocerul nu vede bine, e dotat în schimb cu un mare curaj. Ori care ar fi dușmanul care îl atacă, el se aruncă asupra lui cu furie, alergând mult mai repede de cât ar crede cineva judecând după greutatea corpului său.

C. Arg.

Luarea Bastillei

Acum câteva zile, la 14 Iulie, fiind aniversarea marelui sărbătorii naționale a francezilor „Luarea Bastillei”, credem interesant să publicăm aceste câte-va rânduri cu privire la împrejurările în care s'a luat fortăreața. Articolul, al cărui autor sunt două literați francezi

contemporani, d-nii Bournon și Bigot, îl dăm tradus în întregime.

— Era, dominând Parisul, încă din secolul trecut, o întinsească fortăreață, cu ziduri groase. Se numea Bastilia. În această închisoare, nu trimeteau magistrații, în numele legii, criminali destinați a fi judecați îndată. Nu! Bastilia era închisoarea bunului plac regal.

Dacă vre-un om s'ar fi plâns regelui, contra vre-unui curtezan iubit de acesta, imediat Suveranul trimetea o scrisoare pecetluită și semnată de dânsul. Omul era prins și închis la Bastilia. Nici nu-l interoga, nici nu căuta să vadă dacă e vinovat; nici nu-l trimetea în fața judecății. El rămânea acolo, până în ziua când capriciul curtezanului fiind potolit, își aducea aminte de el și-l dădea libertatea fără să-l spună pentru ce i-o dă. Mulți nenorociți au stat acolo aproape 30 de ani.

În sfârșit, într-o zi, ziua de 14 Iulie 1789, întreg poporul Parisului strigă: „La Bastilia! La Bastilia!”

Un soare radios lumina această zi de 14 Iulie.

Spre orele 10 o deputațiune de cetățeni se prezintă la poarta Bastillei și ceru să vorbească cu guvernatorul Delauney. Acesta primi pe membrii comisiunii, care-i ceru, în numele poporului, să coboare podișca peste șanțul plin cu apă, care împrejmuia închisoarea și să retragă tunurile din fortăreață. Delauney răspunse evasiv și delegații se retraseră.

Pe la orele 2, o mulțime emensă de cetățeni înarmați, acompaniați de un batalion de soldați din garda franceză, se priră în fața Bastillei.

De astă dată, fortăreața era închisă, în stare de asediu și în turnuri se vedea garnizona sub arme și tunurile gata să tragă. Într-o clipă lanțurile cari susțineau podișca fură sfărâmate cu lovituri de topor. Poporul pătrunse în curtea din față, unde era situat palatul guvernatorului și alte clădiri. O vie descărcătură de puști începu între apărătorii Bastillei și popor.

Totdeauna străluci lumina unui incendiu și un fum gros ascunse pe asediați asediitorilor.

Palatul guvernatorului ardea. Poporul pusesse foc cu ajutorul căruțelor cu pae aduse înadins înăuntru. În față era podișca, pe care atâți oameni n'o străbătu-seră de cât odată. Ar fi trebuit s'o dărâme, pentru a pătrunde în fortăreață. Poporul aduse tunuri spre a o distruge și astfel a lua locul asaltului.

80 de oameni formați garnizona Bastillei, însă de-abia aveau câte-va munițiuni.

Guvernatorul era în mijlocul trupelor sale. Văzând situația disperată, se îndreptă către un butoi cu praf de pușcă, cu o torță aprinsă în mână. Dar sub-ofițerii se repeziră la el și-l opriră, scăpând astfel poate viața a 10.000 de oameni. Avu loc repede o consfătuire între apărătorii fortăreței. Deciseră să arboreze drapelul alb și să se predea.

După câteva minute, podișca se coboră și parizienii putură să pătrundă în Bastilia. Invalizii și soldații erau fără arme. Fură prinși și afară de puțină îmbrânceanță și spaimă nu li se întâmplă nimic. Mulțimea se îndreptă spre carcere și

liberă pe prizonierii închiși, cari erau puțin de altfel.

Delaunay, fiind cunoscut, fu îndată prins și masacrat pe piața Grevei. Capu său, pus în vârful unei prăjinii, fu plimbat în triumf pe străzile Parisului.

Dărâmarea Bastillei, începută chiar de a doua zi, nu fu terminată de cât după un an.

Aurel Teodoras

PRIVELISTI DIN TARA

PE MUNTE

Se crăpa de ziua. La răsărit o dungă roșiatică. O adiere de vânt mișcă frunzele pomilor adormite. Plecasem din Călimănești, bine armați pe o șosea strimțată ale cărei cotituri duceau spre munte. Ici colo câte o țărancă cu furca pe umăr, ne ura ziua bună.

În câteva ore ajunserăm la poalele muntelui. Aci, Oltul cu valurile-i sgomotoase, se despărțea în două, coprinzând o bucată de pământ ca un zid ce încoajoră o cetate. În dreapta lui, o cale ferată ce duce către Căineni ocolea pe la poalele muntelui. Ne suirăm pe el.

Soarele era deasupra noastră când ajunserăm în vârful muntelui. O adiere de vânt mai puternică făcea să răsună pădurea. Ne așezarăm pe frunzele pomilor căzute, ca pe un covor și începurăm să mâncăm. Câte un vultur se rotea deasupra noastră, atras parcă de mirosul fraged al fripturii.

După masă hotărârăm să ne așezăm fiecare la pândă, spre a vâna, la o depărtare de 150 metri. Îmi căzuse să pândesc într-un loc pietros, în dosul căruia se întindea o prăpastie. Nu auzeam de cât din timp în timp câte o pocnitură, apoi vuetul pădurei ce se întindea pe vârful muntelui singuratic. Din când în când câte o șopărlă mă făcea să tresar. Nu vânașem nimic. Soarele începuse încet să-și mărească volumul ca un glob pe bolta cerească și lumina-i roșiatică să se coboare după vârful muntelui. Frunzele ușor mișcate de vânt se aplecau una către alta. Se insera. Voiam să plec. Mi-era inima zdrobită că nu împușcasem nimic, dar un urlet lung îmi ajunsese până la urechi. Intorsei capul și privii într-acolo. După câteva minute, la o depărtare de o sută metri, văzuși sease ochi ca niște lucreferi ce strălucesc în noapte, când luna își ascunde razele de după un nor. Inima mi se făcuse mică; de abia mai bătea. Pusei pușca la ochi, dar urletul acela ce-l auzeam din ce în ce mai aproape, mă înfioră atât de cumplit în cât căzuși cu fața la pământ. Mă sculai cu o repeziune uimitoare. Picioarele înmuiate nu mă mai țineau. Mă așezai pe pânțele rezemându-mi mâna stângă de țeava puștei și trăsai.

Patru lumini îmi periră din față și două urlete grozave făcură să răsună pădurea. Inima îmi bătea mai tare, vedeam licărind speranța și din ce în ce prindeam mai mult curaj.

Strigai, sculându-mă în picioare, tovarășilor mei „ajutor”, dar nu-mi răspunse

de cât tot ecoul, ca glasul unui om căzut în fundul unei prăpăstii. Eram acum față în față cu dihania spurcată. Se repezise la mine și îmi sfâșiasse haina. Scoase pumnalul, îndoiindu-mi puterile și loviu cu putere pe fruntea lui. Încă un urlet grozav îmi înmue corpul și mă prăvălii la pământ.

A doua zi, când soarele d'abia pătrundea prin crăpăturile perdelelor, mă deșteptai. Minteă îmi era limpede, nimeni nu era în odaie. Mă dădui jos din pat, dar mă înfiorai.

La picioarele mele era un lup, cu pumnalul infipt pe jumătate în craniu și cu dinitii rânjiți.

I. Dobrescu

Descoperirea primei mine de aur IN CALIFORNIA

Samuel Hornsby, un bătrân pionier, conducea, în prima jumătate a acestui secol, epocă a colonizării Statelor-Unite și a Mexicului, numeroase caravane de emigranți cari, fugind de sărăcia ce-i apăsa în Europa, mergeau să populeze vastele câmpii din Far-West și să formeze primele stațiuni pe pământul Indian.

Statele-Unite, Canada, Mexicul și California fuseseră, în lung și în lat, de sute de ori cutureierate de vechiul conducător de emigranți, și nu odată scăpase el de a fi scalpat și omorât de către indigenii piei roșii.

În anul 1847, Hornsby se angajă — în schimbul unei plăți negreșit — să conducă o caravană de emigranți în văile ce înconjoară Sacramentul.

De această călătorie el trebuia să profite spre a prinde o pereche de acei grozavi urși de California, și pe care el se angajase să-i furnizeze grădinei zoologice din Boston.

Drumul până la locul unde trebuia să se așeze emigranții se făcu în condițiuni destul de favorabile. Triburile roșii, contra așteptărei drumeților, nu atacaseră caravana.

După ce desemnă fiecărei familii locul ce trebuia să ocupe, Samuel, împreună cu tovarășii — frații Haris și Arnold Forster și cu nepotul său Bob Hornsby — le ajută să-și construiască un fort de apărare.

În urmă, cei patru tovarășii plecară, promițând noilor coloni că, la cea dintâi ocazie, îi vor mai vizita.

Ca să prindă urșii promiși grădinei din Boston, fu pentru acești oameni un lucru de nimic. Într-o seară pe când treceau pe o înclinare repede a Nevadei, dânsii văzură cum într-o stâncă scorburoasă intra o familie de urși.

Grăbiră pasul și ajungând aproape de viziună, se puseră la pândă.

A doua zi de dimineață, când cei doi urși plecau după hrană, frații Forster, cu o îndemănare de adevărați vânători americani, îi înfășurau cu o piele de bivoli prevăzută cu o botniță solidă.

Puși astfel în imposibilitate d'a mai mușca, urșii fură legați cu lanțuri, ghiarele le fură tăiate, și de aci încolo fură duși ca două miei.

TIFLIS

O vedere din orașul Tiflis

Privind dintr-o ochire Tiflisul, imediat poți observa că el este un oraș și european și asiatic. Casele cu acoperișul drept, sprijinit de stâncile Kurei, cele două moschei ce par că se înfig în cer, bisericile, caravanseraurile, cazarmile rusești dau Tiflisului un aspect de oraș jumătate creștin, jumătate musulman. Fap-

tul acesta s'a făcut prin așezarea sa în drumul Europei spre Asia.

Toată industria și comerțul din împrejurimi aci se concentrează. Teatre sunt două: o operă italiană și o trupă rusească.

Nev.

Când cei patru inși se pregăteau să se scoboare în vale, Bob Hornsby, cu ochii mereu scrutători, zări două vulturi regali îndreptându-se spre un zid de stânci abrupte, ducând câte ceva în ghiare, probabil hrană pentru puii lor.

Aventurierii noștri nu se mulțumiră să aibă numai urșii, pofțiseră acum să prindă și puii de vultur.

La zidul de stânci, aproape vertical, nu era nici un drum. De unde era cei patru oameni, cuibul se vedea destul de bine. El fusese ținta celor două vulturi cari, după ce duseră puilor hrana ce aduseseră, plecaseră în urmă iar în sbor.

— Să prindem pușorii de vultur — zise tovarășilor săi.

— Lesne de zis, dar cine are ghiare să

se agate pe zidul de stânci?—replică bătrânul Samuel.

— Mă leg eu cu o frânghie; de prins e treaba mea, — replică Bob.

Zis și făcut. Bob se legă țepăn cu o frânghie și cei trei tovarăși ai săi începură să-l scoboare peste zid în prăpastie.

Ajuns în dreptul cuibului, Bob luă puil, îi puse într'un sac; vulturășii începură să piue și, părinții lor, cunoscându-le țipetele, se iviră în sbor.

Acum viața lui Bob, legat d'asupra prăpastiei, era în pericol.

Cu o lovitură de cioc, cei două vulturi i-ar fi deschis craniul și el ar fi fost pierdut.

— Ia tu pe cel din stânga, eu îl ȳchese pe cel din dreapta—zise Samuel lui Arnold Forster. pe când Garis, înfășurându-și frânghia pe după corp, susținea singur povara lui Bob.

Două detunături, repetate de ecoul muntilor, răsunară. Și cei două vulturi, răniți de moarte, începură să se rostogolească spre prăpastie.

Bob, acum salvat de la o moarte sigură, fu tras sus împreună cu cei două vulturăși ce-l luase din cuib, cari se adăogară la trofee lor.

Ce era acum de făcut cu cei două vulturi căzuți în vale?

— Mă duc eu să-i iau — zise Samuel tovarășilor săi — voi așteptați-mă aici!

Si bătrânul, urmat de nedesărtitul său câțar, Frit, începu să străbată cărările întortochiate ce conduc în fundul văii.

Ajuns aci, un pârâias mic se punea între dânsul și cei două vulturi.

— Haide, Frit, să trecem râul și să-l luăm — zise Hornsby, ca și când ar fi vorbit cu un om.

Frit ascultă porunca, și amândouă intrau în apă.

Ajunși prin mijlocul râulețului, câțarul se împiedică de ceva și se poticni. În același timp, la fund, prin apa transparentă, se văzu ceva sclipind.

Bătrânul se plecă și luă obiectul. Era... aur.

Toată albia pârâului era căptușită cu pepite mari, dintre cari unele cântăreau peste 15 kilograme.

Hornsby luă câte-va bucăți, le puse în dăsații ce erau pe Frit, trecu dincolo, luă vulturii, îi puse peste sacii cu aur, și apoi se întoarse la tovarășii săi cărora nu le spuse nimic de ce i se întâmplase.

Apoi plecând, Samuel, în loc să ia drumul spre Boston, porni spre San-Francisco, trei zile de drum de la locul unde se aflau acum.

Aci el se adresează unei companii de exploatare, care, primindu-i condițiunile, extragerea începu.

Nu mult apoi, aventurierii întregii lumi năvăleau în California cu sapa într-o mână și cu carabina și pistolul în cea-laltă.

C. A. St.

PIROGERII IN SIAM

Bangkok a fost numit Venetia Extremului Orient și aceasta pe bună dreptate. Orașul se află pe apă. Din piața unde sunt numeroase clădiri ale palatului re-

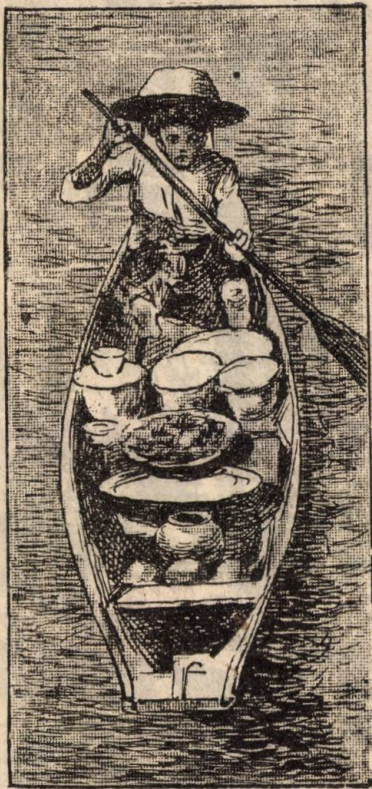
gal, drumul leagă această piață cu legațiunile streine, toate locuințele indigenilor sunt pe apă sau pe marginea apei.

Se înțelege că comunicațiile se fac cu bărci. Cel mai mare număr de case sunt plutitoare. Ele sunt sprijinite pe bambuși groși, legați bine unul de altul și care pot fi schimbați din loc în loc fără mare greutate.

Mutul e foarte simplu.

Când proprietarul unei astfel de case nu mai e mulțumit de locul unde se află, pornește cu casa pe apă până la locul ales.

În aceste condițiuni de existență aquatică, ori-ce Siamez are barca sa, sau dacă e sărac, piroga sa, adesea simplu trunchi de arbore scobit, neputând ține de cât două oameni.

În vase rânduie în ordine, vânzătorul își transportă mâncărurile

Or-ce european, chiar la Bangkok trebuie să-și aibă bărcile sale și văslașii săi, căci acesta e mijlocul cel mai simplu să te transporteți dela un punct la altul al orașului.

Astfel de dimineață și până seara, orașul e străbătut în toate direcțiile de bărci și piroge de toate formele și mărimile.

Ilustrația noastră reprezintă pe o vânzătoare de sosuri. Spectacolul este foarte curios pentru un strein. Femeile sunt foarte îndemânate în conducerea bărcilor.

Vânzătoarea a cărei ilustrație o publicăm își transportă în cel mai perfect echilibru oalele ei rânduie cu îngrijire.

Vetor

INSULA SPAIMEI

BRETANIA

Când în baia Tr passées bubuia tunul de alarmă în depărtare, locuitorii țărmului și ai insulei cădeau în genunchi și mulțumeau lui D-zeu, apoi, în grupe, se coborau pe mal. Cu cât furtuna se deslănțuia mai furioasă, cu atât ei se arătau mai recunoscători către creator; căci uraganul mugea în binele lor.

— Marea, ziceau ei, marea are secerișul ei, ca și pământul, și furtuna anunță ziua binecuvântată a recoltei.

— Vin spice coapte și noi o să le treeăm, adăogau femeile alergând, de-abea îmbrăcate, după bărbații lor.

Spicul copt era corabia în disperare pe care acești piraiți o pândeau să naufragizeze și apoi să ia ceea ce era în ea.

— Parte egală! ziceau bărbații.

Și femeile se bucurau, gândindu-se:

— Noi vom lua bani, marfa și rachiul, iar cadavrele le vom arunca în mare.

Și făceau după cum spuneau. Pe malul mării chiar, îndată ce corabia se scufunda, începea un chef hidos. Sub motiv de a da ajutor naufragiaților, le dedea să bea mereu; apoi când îi îmbătau turtă, îi aruncau în mare.

Atunci, piraiții aceștia blestemați continuau orgia pe socoteala lor, orgie care dura până când nu mai aveau nimic de băut.

La fiecare reflux, când marea era jos, ei scormoneau corabia prin toate colțurile cele mai ascunse. Ca să nu scape nimic avidității lor, blestemații aceștia desfăceau corabia bucată cu bucată și fiecare din ele era dusă pe uscat pentru a servi în timpul iernei la încălzitul colibelor și bordeelor.

Astfel erau altă dată moravurile țărmurilor și insulei acesteia, care nu era numită de cât *Insula Spaimii*.

Dar care era oare această insulă de spaimă? Perita oare într'un cataclism, drept pedeapsă pentru relele ei, cum au perit atâtea altele la fel? — Nu, zău nu! Teribila *Insulă a Spaimii* nu este astăzi decât verdea și liniștită insulă Ouessant, farmecul turiștilor și norocul naufragiaților.

Unele persoane, triste și cu durerea în suflet, evocă zicătoarea populară: *Cine vede Ouessant, își vede sângele său*, dar ei au greșală. Ouessant îi lasă să vorbească și-și continuă viața sa dulce și liniștită în mijlocul Oceanului, pe care îl domină din toată înălțimea stâncilor sale.

Într-o zi, regele Enric fiind bine dispus, zise sirelui Jehan de Rieux, pe care-l iubea mult:

— Omule, cere-mi un lucru pe care mâna mea să ți-l poată da; și-l vei avea.

Sirele Jehan nu ceru nici Nantes, nici Rennes, nici chiar Douarnenez; el zise:

— Rege, voesc Ouessant, frumoasa insulă Ouessant.

Regele surâse și-și frecă mâinile de mica pretenție a amicului său.

El însă nu cunoștea Ouessant-ul! El nici nu visa, de această insulă înaltă, care-și ridica cu mândrie fruntea d'asupra valurilor furioase; el nu văzuse alba diademă de ceață care-i încununa culmea în frumoasele dimineți de primăva-

ră; el nu pipăise cu picioarele iarba cea grasă pe care o păște turmele de oi. Și iată cum, făcând pe sir Jehan de Rieux marchis de Ouessant, regele făcu din amicul său unul din cei mai bogați seniori ai Franței.

Timpurile spaimii sunt destul de departe de noi. „Doar suveniruri ai rămas!”... Bretania este țara frumoaselor insule, iar Ouessant este mărgăritarul insulelor bretone.

Ouessant trebuie vizitată în timpul sărbătorilor consacrate sfântului Pol Aurelian, patronul său.

Sărbătorile se reînoiesc de mai multe ori pe an, căci locuitorii insulei sunt foarte dotori de veselie, fără a mai pune la socoteală că Sf. Pol Aurelian se bucură la ei de o stimă particulară. De altminteru, toate sărbătorile acestea se aseamănă. Cine a văzut una, le-a văzut pe toate.

Sărbătoarea începe printr-o comunicare generală. După slujba bisericească, toată lumea se așează la masă și iată-i instalați pe scaune până noaptea târziu, dacă nu până a doua zi, cu o simplă întrerupție a vecerniei, căci locuitorii din Ouessant sunt foarte pioși și nici o plăcere nu-i pot face să-și uite datoriile creștinești.

Este un spectacol foarte plăcut, acela al mesenilor gătiți frumos și așezați la chef. Femeile, îmbrăcate cu cele mai frumoase haine, cu capul acoperit cu o pălărie albă care nu le ascunde frumusețea lor păr blond, risipit pe umeri, și oamenii cu pantalonii scurți, făcuți în bufanturi, cu veste de postav albastru brodate cu galoane ornate cu nasturi de argint.

A doua zi oamenii se întorc la mare, la pescuit, pe când femeile se întorc la grijile gospodăriei lor.

Astfel, liniștit și departe de lume, ei trăiesc fără să se întrebe, fără să se îngrijească de ce se petrece acolo.

DIN TOATĂ LUMEA

Pentru un film.— Trecerea de la închipuire la realitate poate fi câte o dată grozav de tragică.

O întâmplare ne va arăta aceasta.

Un antreprenor de cinematografe din Danemarca hotărâse să reprezinte un film cu un naufragiu.

În vederea acesteia, el închiriasă la Leinvig un vapor care trebuia să joace rolul navei naufragiate. Deși marea era agitată, nava se îndrepta spre larg.

La început totul mergea de minune. Dar, de odată izbucni o furtună. Marea se prefăcuse într'un infern. Corabia pe care se aflau era veche și fu repede avariata. Numai după câte-va ceasuri, vremea se făcu mai bună și artiștii ajunseră în port înspăimântați și infometați.

Ar fi fost un bun prilej pentru operator să ia niște vederi rare. Dar, ar fi fost...

Ura de rase.— Se știe ce luptă se

dă în America între rasa albă și rasa neagră. În orice împrejurare ce ar părea că negrii aduc vre-o insultă americanilor, o ciocnire e inevitabilă.

Și ast-fel brațe multe dispar.

Pentru susținerea însă și înmulțirea rasei clubul «Mothers Birthday» a hotărât să dea la nașterea fie-cărui copil o sumă variind între 200 600 dolari.

Mai mult, femeilor ce sunt înscrise în club li se mai dă o sumă de bani provenită din cotizațiile tuturor membrilor.

Anul nou musulman.— Ultima lună a anului musulman cade în timpul postului Paștelui nostru. În timpul acestei întregi luni, credincioșii n'au voie să mănânce de cât după apusul soarelui. Ceasta este ceea ce se numește Ramadan. În ultima zi, toți stau cu ochii spre apus așteptând apariția lunei. Atunci Ramadanul e terminat și începe Anul nou. Serbările, cântecile și jocurile țin până a doua zi.

Vani

Foametea în Rusia

Foametea care s'a abătut asupra Rusiei e un fenomen aproape periodic în această țară. Sărăcia, mizeria, ignoranța completă a clasei țărănești sunt cauzele principale care o determină.

Recoltele rele sunt foarte dese. După anii buni 1909—10, teribilul flagel se abate din nou asupra acestei nenorocite țări. Foametea a luat proporții monstruoase, atingând populațiunile mai multor guvernaminte, lărgind din ce în ce cercul morții.

În Rusia Europeană, guvernamintele devastate în întregime de foamete sunt în număr de opt: Astrahan, Kazan, Orenburg, Penza, Saratov, Samara, Simbirsk și Ufa.

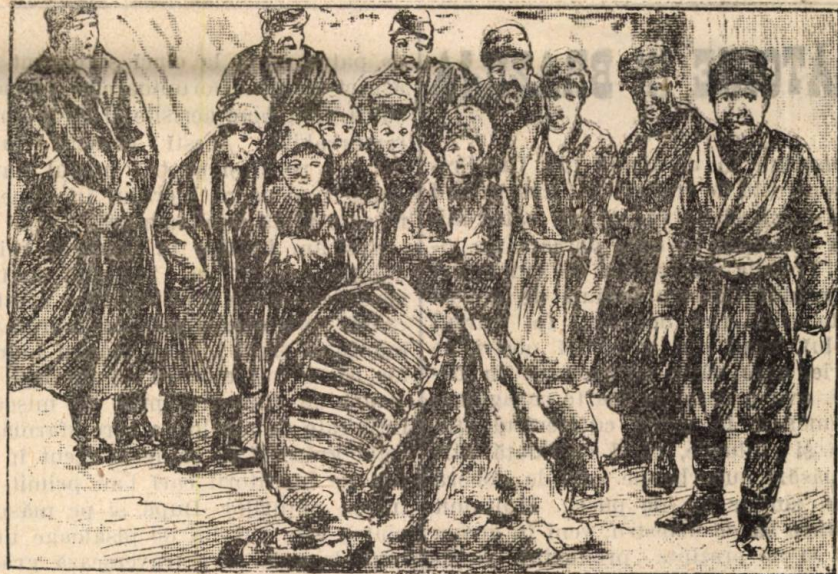
ca cele mai prețioase, se vând în masă pentru prețul pieilor.

În guvernamântul Simbinsk, numărul infometaților trece de 20.000. Sunt sate unde populația aproape în întregime amenințată să moară de foamete. Sinuciderea e foarte deasă din cauză că nu pot suporta suferințele apropiului.

Solidaritatea se manifestă sub toate formele. Se ajută, dar și preferă să moară de foamete împreună.

După statistica districtului Buzulark, infometații cari au trebuință de ajutoare imediate sunt în număr de 339.200. M. Ivanof din satul Mirolubowka scrie:

„Am căutat peste tot cu mare băgară de seamă; în hambare, în cuferă pe sub bănci și chiar pe vatră și n'am descoperit nicăieri nici urmă de grâu...” În sat toa-

Tătari infometați în jurul scheletului unui cal pe care l-au mâncat

În Rusia asiatică, numărul guvernamintelor atinse de flagel nu e cunoscut exact, dar foametea se întinde peste tot.

Spre a da o aproximație de importanță flagelului, putem spune că numărul țăranilor infometați e de 32 milioane.

Spectacolul pe care îl prezintă un sat infometat e foarte trist. Jumătatea animalelor domestice care e sursa esențială a existenței lor, e vândută sau mai bine tăiată pentru carne.

Caîi, cari sunt instrumentele de mu-

ta lumea se hrănește numai cu carne de cal. Carnea calului avea un miros așa de tare, că și astăzi par-că îl simt în nas. Copiii aprcape goi, sunt așa de slabi în căt pe micile lor figurî nu vezi de căt ochii cari par foarte mari din cauza slăbiciunii.

În guvernamântul Ufa, același tablou. Kirghizii cari îl locuiesc se hrănesc cu carne de cal.

În multe regiuni atinse de foamete, țăranii privesc moartea prin foamete ca i-

Ultimul cal al unui țaran moare de foame

minentă și cer preoților să-și spovedească.

Viața se stinge încet. Tăcerea morții domnește în toate satele. Mulți se lipsesc de acoperișurile colibelor lor cari sunt de coceni spre a se hrăni. Drumurile sunt pustii. Boale ca scorbutul, froguri tifo-

de, decimează populația.

Și după experiența anilor trecuți, se poate aștepta la apariția holerei, care a fost totdeauna în Rusia acolitul credincios al foametei.

Vetor

CĂLĂTORIE ÎN BRAZILIA

Plecaserăm în caravană din Uro-Preto cu o escortă de trei soldați aparținând poliției țării, și ne îndreptam către mina din Pitangui pe care doream s-o vizităm. Trebuia să trecem de cinci ori vadul râului Caxcira înainte de a sosi la ținta călătoriei noastre. În cursul drumului, unul din tovarășii noștri de călătorie, care vâna cu pasiune în fiecare zi, avu o decepție foarte caraghioasă; rămăsese în urmă cutreerând stuțiturile și pădurile, când de odată zări două păsări superbe pe cari le doborâ dintr'un singur foc de pușcă. Mulțumit de lovitura sa de maestru, veni în goana calului și ne prezintă produsul vânătoarei sale, cu mândrie. Erau două mărețe bibilici domestice.

Proasta stare a drumului ne obosi caii într'atâtă, că ne hotărârăm, cu toate că nu eram de cât la o leghe sau două depărtare de ținta noastră, să rămânem noaptea în micul sat Itavini, de unde puturăm să vedem munți înalți cari se înalță perpendicular deasupra capetelor noastre. A doua zi plecărăm din zori de zi și sosirăm foarte obosiți la mina din Pitangui unde directorul minei, una din cele mai bogate din Brazilia, ne primi foarte ospitalier.

După ce mâncărăm merseărăm să vizităm sațul Pitangui. Lucrătorii, în număr

de patru până la cinci sute sunt de un aspect robust. Dormitoarele în cari se culcă sunt bine acrisite și de o curățenie remarcabilă. Acești oameni lucrează opt ore pe zi și pentru restul timpului, dacă îl consacră lucrului în mine, primesc o plată suplimentară.

Sosirăm în fine la lucrările minei și atenția noastră se îndreaptă mai întâi spre partea cea mai vădită a acestor lucrări, spre ceea ce este la suprafața pământului. Trei imense mașini hidraulice ale căror roți motrice, au aproape 50 picioare de diametru, pun în mișcare o infinitate de pisăloage care sfarmă neîncetat grămezile de minereai făcut în bucățele de lucrătorii cari l-au primit la intrarea puturilor. După și pe măsură ce piatra este strivită de pisăloage un curent de apă, care traversează grămada, ia părțile cele mai ușoare, în timp ce metalul și alte câteva substanțe se depun, în virtutea greutatei lor specifice și se găsesc reținute aproape în totalitate deasupra pisăloagelor; particulelor de aur scăpate sunt oprite în trecere pe un plan înclinat, de bucățelele de pânză puse în acest scop. O nouă spălare cu mâna cercetează încă produsul în care se zărește acum praful de aur, până aci invizibil. Praful de aur este cules prin ajutorul mercurului. Amalgamul solid astfel obținut este supus acțiunii căldurii care determină volatilizarea mercurului rămas și lasă aurul în stare curată. Se face apoi o a doua spălare în care praful

este redus la o a douăsprezecea parte din volumul lui.

Printr-o galerie strîmtă, lungă de 150 picioare și mărginită cu o apă, ne facem intrarea în această lume sub-pământeană.

Sosiți la capătul unei trecători, zărirăm la 100 metri deasupra capetelor noastre lumina zilei ca un fel de negură; la picioarele noastre se arată capătul unei scări cu rezemători de fier; ea se cobora într-o prăpastie neagră care nu reușeam s-o luminăm cu slabele noastre candelă de seș, pe care pentru a avea mai multă libertate, le lipisem cu umă pe pălăriile noastre. Această primă scară ne depuse pe o platformă, de unde o a doua scară cobora mai în jos la o a doua platformă; de aci pleca o a treia scară și așa mai departe. Nu știu cât timp am stat suspendat lângă perețele acestui abis, dar îmi amintesc că, atunci când, de la ultima scară sărirăm în fundul minei, eram la trei sute de metri dedesubtul suprafeței muntelui de la Pitangui și ceea ce văzurăm ne păru teribil. Ici și colo, torțe erau fixate în zidurile minei, care, în punctul unde ne găseam, putea să aibă o întindere de 30 picioare, și această lumină palidă lumina figurile negre ale minerilor cari cu trupurile pe jumătate goale erau grupați trei câte trei împrejurul găurilor pe cari le străpungeau în quart; sudoarea curgea pe pielea lor lucitoare ca pentru a-i identifica cu apa care picura din pereții minei; urechea era fără încetare atinsă de ciocăniturile grelelor ciocane care cădeau pe daltă și la acest sgomot se amesteca și picuritul apelor și șuieratul strident al lanțurilor, când coșul de fontă care căra minereaiul se lăsa lângă noi.

Intoarcerea la lumină fu însă mai grea de cât scoborârea și de mai multe ori crezurăm că forțele or să ne părăsească când, în mijlocul acestor scări verticale, socoteam în minte câte trepte trebuia să mai urcăm. Sosiți la o oarecare înălțime, coborâm într'un puț pentru a ne îndrepta către o mașină de uscare care dansa fără încetare. Veni apoi o lungă și strîmtă galerie care nu era mai naltă de cât un metru și care era pe jumătate plină cu apă. Aci, două din candelăele noastre se stinseseră și o clipă avurăm impresia că o să rămânem pe un întuneric complet. Puțin mai departe eșirăm într-o scobitură unde, prin lucrări imense, s'a ajuns a se suspenda o roată gigantică care seca apa care se aduna în mină, de la izvoare. Restul călătoriei noastre subterane se făcu prin galerii mai strimte încă, în tovărășia țevelor și pompei și adesea a brațelor de pârghii în mișcare. O ultimă galerie, tot așa de umedă ca și precedentele, ne aduse în fine la lumina zilei.

A doua zi părăsirăm mina de dimineață, caravana fiind în bună stare. Dar aveam de trecut regiuni deșerte, făcărăm provizii considerabile pentru timpuri grele. În timpul acestei etape făcărăm cunoștința pentru prima oară cu *fruto de Cuode*, care are gustul unei creme parfumate; *manga* care are puțin gustul și mirosul esenței de terebentină; *caju* sau pomul de mahon mai remarcabil

prin strălucirea coloarei de cât prin gustul său acru.

Sosirăm la un mic sat numit Capella-Nova, către 11 ore dimineața. Nu era decisi asupra celei mai bune direcții de dat călătoriei noastre pentru a ajunge la Araguay și reuim într'un consiliu pe conducătorii cei mai experimentați din acele părți. Hotărărăm că în loc de a trece prin Tamancua, după cum fusese proiectat, să profităm de starea favorabilă a timpului pentru a trece râul San-Francisco cât mai este posibil, înainte ca malurile sale să devină nesănătoase, ceea ce se întâmplă în toți anii în timpul marilor ploii.

Furăm atât de supărați zilele precedente, prin pierderea câtor-va animale, că primirăm propunerea, care ne fu făcută, de a-i pune în schimbul unei retribuțiuni într'un *pastofechado* (livadă înconjurată cu gard); dar care ne fu decepția dimineața, că cu toată această ultimă precauțiune mai mulți cai fugiseră, ceea ce ne obligă să petrecem ziua în satul Capella-Nova.

Apropiindu-ne de micul și săracul sat Bicas, văzurăm pe toți locuitorii fugind dinaintea noastră, ceea ce altfel se întâmplă adesea, căci ne luăm drept recrutori.

Gușa este proprie în acest sat; Nicăi un locuitor nu este scutit și el încep, se pare, a fi atinși către vârsta de cinci sau șase ani. Cu toate acestea, cum această diformitate nu este însoțită de nici o durere, locuitorii nu fac nici o încercare pentru a se scăpa de ea și în câteva locuri calități sigur că o fată nu va găsi să se mărite dacă nu ar avea gușă.

A doua zi plecarăm și după o cursă de două leghe și jumătate, trecurăm râul San-Francisco îngrijorați din cauza frigurilor care înfricoșează locuitorii malurilor sale. Acest fluviu la portul Bernarda, unde se trece cu barca, este foarte repede. El este adânc și este subiect al revărsărilor considerabile; locuitorii de pe maluri ziceau cu toate acestea că el nu prezintă o creștere extraordinară de cât din șapte în șapte ani. Cu toate că ne-au asigurat că timpul nesănătos nu a sosit încă, toți locuitorii din împrejurimi aveau friguri intermitente și fiul omului care ținea barca murise în ajun.

După ce am trecut San-Francisco, ne grăbirăm de a ne depărta de malurile sale pentru a ne scăpa de influența sa periculoasă; imense *campas* se întindeau înaintea noastră și privirile noastre cantemplant cu o curiozitate setoasă mai multe trupe de struți cari străbăteau aceste vaste singurătăți, dar după cari nu încercărăm să ne luăm, căci adesea cel mai bun cal este incapabil de a-l ajunge. Nu poți săi prinzi de cât cu lațul.

De odată furăm apucați de o ploaie, înainte de a ne putea adăposti la *Fazenda de Pillas*, al cărei stăpân era bolnav de friguri ce lăsaseră trăsături adânci pe fețele galbene ale oamenilor pe cari îi întâlneam. Furăm deci obligați să continuăm drumul până la Las Doras; eram preveniți până la câte-va minute unde oamenii erau mai culți, că străinii vizitau foarte rar țara și indigenii scoteau hohote de râs văzându-ne și ne arătau cu degetul. În timpul dru-

mului furăm asaltați de bande de lăcuste cari parcurgeau câmpurile devastând totul în drumul lor, caii noștri se arătară foarte înspăimântați la apropierea lor și dădeau svărlituri puternice în direcția norilor ce ele formau.

Rămăserăm la Fazenda a doua zi pentru a merge să vizităm un isvor foarte curios situat în mijlocul pădurilor, la o jumătate de leghe de Fazenda; apa este puțin sălcie și se degajează o mare cantitate de un fluid, probabil acid carbonic. Ea este închisă într'un bazin care are 6 metri lățime și al cărui fund este o stâncă neagră vulcanică. În timpul secerișului se formează pe zidul bazinului un depozit de sare care pare a fi un amestec de sulfat și de carbonat de sodă.

(Va urma).

Trad. de Traian Popescu-Tranic.

POȘTA REDACȚIEI

Henry A. Sch. — Singura condiție: să fie interesante și bine scrise. Apoi, pentru ori-ce pretenții, mulțumirile noastre.

Inchiriez PIANINE

Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar
GEORG DEGEN, București
— Alături de Cofetăria Capșa —

Hârtie

Maculatură de vânzare
la administrația ziarului «UNIVERSUL».

Reclama e sufletul comerțului

VĂPSEA DE PĂR RAPID

GARANTAT ABSOLUT
NEVĂTĂMĂTOARE

Văpșește imediat părul cărunțit sau albit, în negru, brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul e văpsit. Intrebuințarea mai simplă și mai ușoară ca la ori-ce altă vâpșea de păr.

Prețul lei 2.50. La nemulțumire se restituie imediat costul.

BONBOANE ORIENTALE

Parfumează admirabil gura

și distrug ori-ce miros urât al gurei provenit din tutun, dinți stricați sau stomac deranjat.

Cutia 50 banî la drogerii și farmacii.

Observați marca *Semiluna cu stea*, singure veritabile.

CREMA
PUDRA
SAPUN

FLORA

POMADA
Capilogen
(Apă de păr)

TUSEA cea mai rebelă, bronșite acute și cronice, tusea măgărească, vindecă sigur

Pectosin Ileanu

Sticla lei 3. — La drogerii și farmacii

PURGEN

PURGATIV IDEAL
cu renume universal

De o eficacitate absolută sigură. Cutia cu 25 purgative lei 1.50. Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția: **PURGEN-BAYER**, singurul veritabil.

Anemia (lipsa sângelui), clorosa, anarastenienă, histeria, slăbiciune generală, vindecă

Hemofer Ileanu

recomandat de prof. dr. Buiellu, prof. dr. Leonte, prof. V. Negel, Iași, și alții, ca unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit. Sticla lei 4.

DURERI REUMATICE

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți vindecă sigur

PASTILELE
Nevralgine Jurist

Un flacon 2.50

La drogerii și farmacii

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din: o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 pedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiari)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din: Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobilă «Compania Americană», str. Caroli, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat și garantat că nu inegrește, compus din: o tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă.

O fructieră de metal fin, argintată, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru flori.

O fructieră de metal alb, imitând exact argintul vechi, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en detail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christofle V. P. F.

Una pongă de argint veritabilă, oxidată.

Una fructieră de metal argintată, cu 6 cutite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie T. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. **O mandolină** italiană. **Una muzică de masă** cu manivelă, cu 6 cântece. **Una chitară** franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischozniky, furnizorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automatică, prin contra-pedalară.

Una pușcă de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard». Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuița atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum.

Una carabină semi-automatică de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnizorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară. **Un gramofon** marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en detail Compania Anglo-Americană, strada Caroli 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat. **Două servicii de argint** pentru ouă, compuse fiecare din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 ciape, 8 basuri și tonuri de oțel. **O vioară** fină cu cutia ei. **O pelerină** de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare birou de importatiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Sease ceasornice de argint.

Sease ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănțisoare de argint veritabil pentru gât.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d Ghetu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțel și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb: una de oțel, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vâpă de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași: Pentru un an lei 18; pe 6 luni lei 9,15; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2,60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA

No 11.—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CALĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

Incălecai și urmărit pe „boy“ în fuga-i nebună pe struț. — (Vezi pag. 5736).

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

O VÂNĂTOARE DE STRUȚI

Intr-o dimineață, un grup din soldații mei senegalezii făcuseră o recunoaștere într-o parte a postului meu sudanez. La întoarcere sergentul care comanda acest detașament îmi făcu raportul. Apoi, adăogase:

„D-le locotenent, nu trebuie să neglijez a vă informa că la Deversoir am zărit un mare număr de struți”.

Era aceasta o știre care m'a bucurat și mi-a deschis o dorință veche; de mult voiam să fac o vânătoare de struți. Dar nici lipsa de lucru și nici vreo altă împrejurare nu-mi înlesnise dorința.

După câteva zile prilejul se ivi. Un camarad al meu, locotenentul Lermy, venind să mă vadă de la un post situat puțin mai sus de postul meu, îmi spune amărăciunea lui. Voia să se întoarcă în Franța într'un concediu de șase luni și din cele ce promisese să ducă ca suveniruri familiei lui, în special doamnelor, nu mai avea nimic. Pe drum i se furaseră multe haloturi cu diferite lucruri: piei de tigri, de pantere, pasări cu pene bogate, ca și un ales asortiment de pene de struț.

Îi oferii cu bucurie din lucrurile pe care le aveam eu, iar în ce privește penele de struț îi propusei o vânătoare.

Chemai pe sergentul care în cercetarea pe care o făcuse descoperise ceata de struți și în consecință a doua zi, când abia se crăpa de ziuă, pornirăm la drum. Trebuia să facem opt până la nouă kilometri spre a ajunge la locul unde se găseau păsările.

Acest loc, nu departe de Niger, pe care îl numiserăm *Devărsarea*, era un vast spațiu nisipos în formă de S și înconjurat mai de toate părțile de dune inegale în înălțime. În sezonul ploilor și al marilor inundații infiltrațiile fluviului se „revărsa” în acest fel de rezervoriu natural și forma un mic lac unde am pescuit din abundență de multe ori. Când fluviul reîntra în albie, lacul seca puțin câte puțin și redevenea o întindere de nisip fin, strălucitor.

Mergeam de mai bine de o oră. Făcuserăm popas pe coasta unei dune și sergentul Martel descălecă. Rămase apoi un moment nemișcat, făcu cu mâna un gest spunându-ne să ne apropiem. Intr-o clipă furăm lângă el și cu ochii spre un ftl de banchetă împodobită cu iarbă scurtă:

„Acolo sunt struții” ne zise sergentul și amicul meu, locot. Lermy, scoase șoptit un cuvânt de bucurie.

Ceeace era esențial, de o camdată, era să nu facem cel mai mic zgomot și să nu fim văzuți. Struțul este lipsit de inteli-

gență, n'are miros, dar are o ureche foarte fină și un ochi pătrunzător.

Dar pe când stam liniștiți în observație, remarcă o oarecare emoție în colonia de struți. Privii cu lornietă și deodată observai că un fel de bolid negru, țâșnind de pe o dună, descria o traectorie și cădea călare pe spatele unui mare struț de sexul masculin. Căderea făcu pe pasăre să inghenuche, dar repede se ridică și o porni în goană...

Ah! sălbatecul! Recunoscușem pe boy-ul meu negru, Djiu-Jitzu. Era adevărat, așa dar, ceea ce-mi spuneau soldații despre el, că prinde struți!

Intr-o clipă încălecai și pornii să-l urmăresc. Se zice, e adevărat, că un struț aleargă tot așa de repede ca un cal în galop. Boy-ul meu călare strângea cu picioarele aripele pasărei și se ținea cu mâinile de gâtul ei. Bănuiesc chiar că o strângea puțin de gât spre a prelungi o cavalcadă care îi făcea lui o deosebită plăcere și îl umplea de orgoliu.

Din când în când negrul scotea strigăte războinice, urlete sălbatic, iar gâtul struțului care la început era ca un cartag, începuse să se plece. Puternicele lui picioare, care la început svârleau cu putere în urma lor nisipul, acum se muiașeră și superba lui coadă care se desfăcea ca un evantaliu de pene prețioase, devenise acum flască și căzuse în jos.

După cât va timp struțul nu mai putu să alerge și căzu zdrobit.

Calul meu câștigă atunci teren și în puțin timp furăm la vreo cincizeci de metri în urmă. Când mi-am oprit calul, Djiu-Jitzu era pe gâtul struțului care răsufla spasmodic. Negrul cânta o arie de victorie și mângăia frumoasele pene ale bieteii pasări.

„Hei, domnule locotenent, soldații d-tale spuneau că sunt un mincinos, un farsor... Acuma, uite... Ce mai pene, pene vii!”

Și faptul era așa: cu agilitatea lui de maimuță, izbutise să fie eroul zilei.

După un ceas strânsei pe soldați cari scoaseră strigăte de *ura!* când văzură pe „boy” încercat cu penele victimei sale.

Intr'adevăr ori ce altfel de vânătoare de struți n'ar fi putut să fie așa de bogate ca aceasta: struții bărbați se prind cu mai multă greutate și, se știe, ei au pene mai frumoase.

În chipul ăsta camaradul meu Lermy a putut să se bucure că va oferi familiei sale, numeroase mătuși, surori, și verișoare, neprețuite pene „vi” de struț.

C. Arg.

În profunzimile oceanului

Privitor la îngrozitoarea catastrofă a vaporului „Titanic”, consecințe căreia cel mai mare vapor de până acum din lume s'a scufundat în interval de câteva secunde la fundul Oceanului, s'a pus de multe ori întrebarea în public, dacă ar fi oame-cum posibil ca din inecatul gigante oceanic să se mai poată aduce la suprafață și salva ceva din imensa adâncime. Deja enunțarea acestei întrebări arată, că multe, mai ales versiuni false, s'au putut răspândi în ceia ce pri-

vește condițiunile din adâncimile Oceanului.

Oceanul Atlantic, care se întinde între țările lumii noi de o parte și Africa și Europa de altă parte, nu este o mare cu fundul regulat, adică care să-și ia adâncimea în mod regulat de la coastele continentelor, ce-l mărginesc, către mijloc; ci, este traversat de imense platouri înalte și de munți, cari se ridică până la o adâncime mică dedesuptul suprafeței superioare a apei, și cari în unele locuri se ridică chiar așa de mult d'asupra nivelului apei, în cât formează insule înalte, dintre cari cele mai însemnate sunt insulele grupeii „Azore”.

Între aceste lanțuri de munți submarine și continentele, ce mărginesc Oceanul Atlantic, se află trei bazine marine imense, dintre cari, cel oriental se întinde de-alungul coastei de vest a Africei, cel dela sud-vestul Oceanului se întinde spre răsăritul Americii de Sud și al treilea bazin, cel dela Nord-Vestul Oceanului, se află între grupa insulelor „Azore” și America de Nord.

Aceste bazine marine descind până la profunziuni colosale; cea mai mare adâncime măsurată a Oceanului Atlantic se urcă la 7086 metri, sau 3875 brațe marine (măsură germană) deci aproape o milă germană (mila germană 7420 metri), și se găsește în bazinul de la Nord-Vest și anume în spre nordul insulei „St. Thomas” din india vestică (archipelagul Antilelor mici). În chiar acest bazin, însă cu mult departe în spre nord, zace acum îngropat vaporul „Titanic” în fundul mării la o adâncime de 3300 metri.

Un întuneric de nepătruns domnește în această profunzime, în care nici odată nu poate străbate nici măcar o licărire cât de slabă a luminei solare.

După cum au arătat numeroasele experiențe cu plăci fotografice sensibile la acțiunea luminei, ce au fost scufundate în mare și expuse acolo la adâncimi anumite, lumina albă solară străbate până la o adâncime de 500 metri, natural până acolo numai ca o licărire cu totul slabă, dar care încă poate fi înregistrată de o placă foarte sensibilă. La adâncimi mai mari însă nu s'a mai putut înregistra nici o influență luminioasă și dacă s'ar primi încă afirmațiunea unor experimențatori, că lumina verde străbate încă ceva mai adânc de cât 500 metri, totuși este cu totul exclus, ca la o adâncime de peste 3000 metri să se mai găsească vre-o urmă de lumină.

Or, foarte remarcabil sunt proporțiunile presiunii în adâncimea Oceanului. Că o coloană de apă de 3000 metri înălțime trebuie să aibă o greutate colosală, este incontestabil, dar despre mărimea și puterea acestei greutăți, abia și poate face cineva o idee chiar cât de mică, căci presiunea apei la această adâncime este mai presus de toate colosală. În adâncimea în care zace vaporul „Titanic” apasă pe fiecare țol pătrat (adică=0.00068 m. p.) o greutate de peste 5000 pfunzi (un pfunz = 500 kgr.) sau o presiune mai mult de 300 atmosfere; astfel o suprafață de 10 centimetri pătrați are de suportat o greutate de mai mult de 2000 kgr. Astfel un om la o adâncime de 2000 brațe marine (1 braț = 1.88312 metri) ar avea apăsător peste dânsul o greutate, care fără exagerare, ar echivala cu greu-

tatea a 20 de trenuri de marfă greu încărcate plus locomotivele respective, sau cu alte cuvinte, un om, dacă în mod brusc ar fi expus la o asemenea presiune lucrând asupra-î numai într-o direcțiune, ar fi strivit așa de tare, ca o bucată de hârtie subțire.

Cum lucrează această imensă presiune a apei, s'a probat în multe feluri. La sondagiile marine adânci au fost legate scufundate în adâncimi, discuri mari de plută: când ele au fost din nou aduse la suprafață, s'a găsit că ele au fost comprimate la mai puțin de cât jumătatea grosimei lor inițiale, așa de puternic au fost ele presate de către grozava presiune a apei; pe lângă aceasta ele au căpătat o consistență ca lemnul tare.

Diferite obiecte din lemn sunt de asemenea comprimate la jumătatea volumului lor și din aceste constatări ne putem face o imagină, de starea cum se prezintă acum diferitele obiecte de pe vaporul „Titanic”. Toate magaziile, lăzile, dulapurile sunt strivite ca hârtia de mătasă, de asemenea învelișurile și diferi-

tele despărțituri ale vaporului. Lucrurile executate din lemn, ușile, pereții, mobilierul și celelalte obiecte, sunt micșorate prin presiune la jumătate, și cadavrele ce s'ar găsi printre diferitele spații, sunt comprimate cu diferitele obiecte, încât formează o singură masă.

Față cu aceste fapte, se esclude deci de la sine gândirea, dacă ar fi posibil, ca să se mai scoată ceva din nou la suprafață din această adâncime. De scufundări, nici nu trebuie să ne gândim; căci un scafandru poate să se scoboare numai până la 60 metrii, poate încă ceva mai jos; dar sub greutatea apei îi va fi foarte greu, chiar la asemenea adâncimi relativ foarte mici, să întreprinză lucrări. Tehnicei noastre, astăzi deja destul de înaintată, încă nu-î stă la dispozițiune nici un altfel de mijloc mecanic care să poată executa lucrări la această presiune a apei.

Trad. de A. M. S.

LUPOAICA

Pe grindul Răducului, dincolo de lacul Matia, în inima Deltei, își clădise culcușul lupoaica.

Se aciolasă prin acele pustietăți, fugărită din pădurile Letei, de goana înverșunată a celor patru sale megieșe, unde dihania prea își făcuse de cap.

Acți însă huzurea de bine! Hrana și-o găsa fără multă trudă. Epură, păsări, godaci de mistreț, se afla din belșug; ba pe vară, când băltacele grindului seacă până la fund, îi dăruia la pește să să îndestuleze o puiță întreagă.

Numai arare ori, când o pâlia așa un dor de ducă, se încumetea s'o pornească rara-rara pe grind la vale spre Letea, unde avea grije să lase cât de cât un semn de trecerea-i pe-acolo, — ici, în bălăriile din marginea pădurii, o juncă mâncată pe jumătate; dincolo în prăpurișul plaviei un noaten cu burta spartă, dar în nemărginita pajiste a Deltei unde vitele se nasc și cresc mai fără știrea omului, pagube ca acestea trec aproape nebagate în seamă.

Vizunia și-o tocmise cu mult meșteșug. Răsufiătoarea dădea la poalele unui dâmbușor, vre-o vatră de colibă, cine știe. Acolo se așeza adesea și urla la lună. Acolo i-a fost sorocit să fete cei trei țânci, pe cari îi alăpta acum cu toată dragostea hărăzită întâielor o frație. Dar anul acesta era prea ploios. Zi și noapte potopul nu mai contenea. Delta își umfla apele din zi în zi. De-abia grindurile mai ridicate și malurile gâriilor se mai zăreau deasupra șivoaelor ce curgeau din toate părțile. Sălbătăciunii de tot soiul, epură, șcareci, vulpi, năvăleau cu groază spre grindul cel mare, pe când grindacele vecine se cutropeau de apa năvalnică, văzând cu ochii. Acum și drumeacul ce ducea hăt departe, spre zarea pădurii din nisipurile Letei, fu inunadat cu totul. Gârla din ce în ce mai umflată, năboi peste maluri, iar grindul se mistui pas cu pas, în fața vultoarei.

Lupoaica presimțind poate primejdia, își cără căteii pe vârful dâmbului, tocmai la timp. De odată se auzi ca o răzbufnătură, urmată de o gâlgăitură ca de șipot. Apa împinsă de șivou în șuntulețul de la spatele movilei, rupsesse malul și-și făcuse drum cu vuet pe coastă în jos, spre vizunie, înecând totul. Rămase numai vârful dâmbușorului ca o insuliță de-abia zărită, către care zoriau acum ca spre limanul mântuirii, câți-va epură, șcareci, o pereche de dihoari și două vâpă codane de baltă, cu biana roșcată-argintie. Lupoaica urla înfiorător. Oaspeții cei neașteptați îngroziți și mai mult de noua primejdie, săriră țărăși în apă și începură a băltați zăpăciți, în jurul dâmbului, până se vlăguiră cu totul și nămai având încotro, se traseră tremurând de frică în preajma lupoaicei, care parcă nici nu-î vedea, atât de mult o îngrozea vultorea ce cuceră acum și ultimul refugiu. Țâncii simțind răceala apei, începură să scâncească. Mama desnădăjduită urla jalnic, privind cercetător în toate părțile, apoi de odată înșfăcă cu gura un țânc și-l târă prin prundeii mare, care adus de curent se oprise lângă dâmb. Într-o clipă târă și pe ceilalți doi.

Cursă de cămile în parcul Luna din Paris

Cu prilejul unei serbări de binefacere în parcul Luna din Paris, a avut loc și o mare cursă de cămile, la care au luat parte mai mulți artiști și artiste din capitala Franței. Publicul numeros a aplaudat cu

frenezie această originală cursă. S'a întâmplat însă și un accident artistic engleze Miss Campton: a căzut de pe cămilă, fără a-și face însă nici un rău.

Celelalte sălbătăciuni de-abia avură vreme să sară și ele, căci prundoiul împins de curent o porni purtând pe dânsul ca și făt ca corabie a lui Noe, bițele vietăți, stăpânite încă de fiorii morții.

Prundoiul era adăpost de nădejde!

Rădăcinile uscate de trăsie, rogoz și papură, răsuflete și vârâte unele în altele, se împletiseră ca o leasă, iar printre ele se strecuraseră rădăcinii bărboase de răchită și lezie, așa că pătura de putregai de deasupra se ținea bine, hrănind din belsug iarba și florile de baltă ce creșeau ca într-o grădină. Pe cele câte-va fire de stuf, plantele agățătoare, lipanele de baltă, alcătuiau un fel de boltă umbroasă.

Pe dată fiecare jivină luă în stăpânire câte un colțisor și rămase tîntuită locului, neîndrăznind să mai miște de frica vecinului.

Delta se înfățișa ca un lac nemărginit răsfrîndu-și deasupra undelor, colo un buchet de sălcii, ale căror ramuri păreau crescute de-adreptul din valuri, — dincolo vârfurile fulgoase ale stufului ori mosoarele cafenii ale papurei, — dincoace vreun acoperiș de chirhana ori tîrlă, — și peste tot liniștea înfiorătoare, întreruptă doar din când în când de vre-un țipăt ascuțit al păsărilor de baltă.

Pe toată această nesfârșită câmpie de apă se puteau deosebi gărle șerpuitoare, curenți și vultori ce se îndreptau spre gărlele cele mari și spre brațele Dunărei.

Prundul cu dihanii trecu prin mijlocul lacului Mătița, o coti la dreapta și intrînd în gârla Lopatna trecu încet pe lângă braul de sălcii din fața chirhanalelor. Cum valurile băteau la partea de sus a trunchiului, chiar la pragul ramurilor prundoiul se opri între ramurile unei sălcii bătrâne, înțepenindu-se acolo ca un cuib uriaș.

Intr'amurg revărsarea conținând, apa începu să scadă, iar a doua zi, către amiază, gârla se retrase în matcă până într'atât, că se iviră malurile potmolite de mal.

Pescarii sosiți la chirhanale să-și adune sculele scăpate de furia inecului, rămaseră cu ochii zgâiți la dihanile cocoțate în salcie.

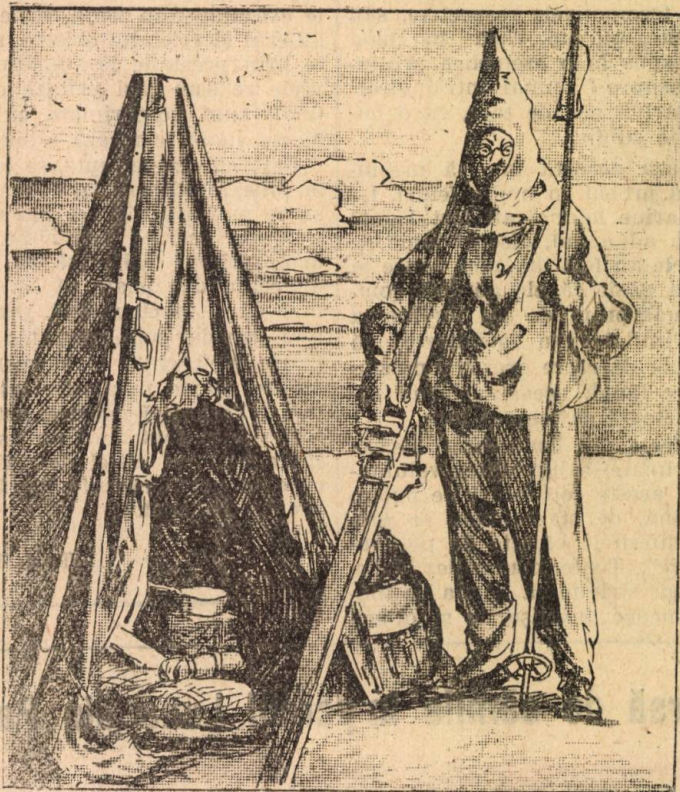
Irofeș, cel mai dibaci trăgaci, ridică vestita lui pușcă cu două țevi, dar deadu Vacula, atamanu, îi strigă: „Stăi, nu trage, că-ți păcat! Lăudate și prea mărite sunt tainele tale, O! Boje! și bărboșii pravoslavnicii își descoperiră capetele, închinându-se cu evlavie.

După plecarea pescarilor, liniștea luă iarăși în stăpânire nemărginita pustietate.

Vulpile și celelalte sălbătăciuni mai sprintene, zărind malurile uscate ale gărlei, săriră cu grabă din salcie. Rămase acolo numai biata lupoaică cu pușorii, cari hămisiți de foame cercau în zadar să mai stoarcă vre-un pic de lapte din țățele uscate și întinse ca o piele.

Negrăit de trist răsuna urletul desnădăduit al bietei mame, chemând par'că pe cine-va în ajutor.

Soarele scăpata domol după braul de sălcii ce de-abia înegria colo departe, la Dunăre, în zarea nesfârșitei întinderi de ape și stuf.

Echipamentul pentru expediția germană Schröder-Stranz la Polul Nord.

În dulcea, melancolica potolire a apusului răsună deodată o cântare limpede și puternică, un imn de biruință par'că, și la cotitura gărlei se arată vârful dubel lui Irofeș.

Lupoica urlă acum și mai trist, și mai desnădăduit că pescarul, pătruns poate de milă, ochi și trăgând cocoșul din stînga, o doboră la pământ cu o singură descărcătură. Îi trecu apoi prin gând să ia țancii cu dânsul și se cătără pe salcie așa cum era, cu pușca în spate. În clipa când să pue mîna pe ei, lovi cocoșul țevei încărcate. O bubuitură groaznică sparse văzduhul și bietul Irofeș căzu mototolit la pământ „alături de lupoică”, — aliciurile îi ciuruiseră inima.

Când sosiră tovarășii, Irofeș era rece.

Deadu Vacula clatină din cap gânditor, și zise: „Bietul Irofeș nu m'a ascultat și iată l-a ajuns dreapta pedeapsă, o, Boje!

Cu capetele goale, pescarii ingenunchiară și pătrunși de un fior tainic, începură să bată mătăni.

T. Voicu (Tulcea)

FENOMEN OPTIC

— Forturile și tunurile dungate —

Se fac de cîtva timp în Anglia încercări foarte curioase asupra forturilor, a bateriilor și a tunurilor.

Încercările consistă în a bariola cu dungii paralele uneltele de război ca și lucrările fortificate.

Culorile întrebuintate formează un contrast care la prima vedere par pentru cei cari nu sunt inițiați ca niște puncte de țintă excelente pentru țintașii inimiți.

Dungile sunt, în adevăr, negre și albe, galbene și negre, roșii și albastre.

Această curioasă încercare este bazată pe experiența capătăată în Africa și în India de către vânătorii.

Ei au povestit cum dungile pielii de tigru, petele de pe leopard ca și liniile paralele, albe și negre, bine definite, ale zebrelor fac pe toate aceste animale invizibile în depărtare, căci ele se confundă cu orizontul.

Încercările făcute de curînd în Anglia și de cari vorbim mai sus, au demonstrat că ochii cei mai buni nu au putut să distingă în depărtare forturile. E acesta un curios fenomen de optică pe care am crezut că e interesant să-l semnalăm.

Doru

Inteligența unui câine

Un englez trecînd într-o zi la Paris pe unul din podurile Senei, observă că un câine i-a murdărit cu labele ghetetele cari d'altmîntrelea erau bine lustruite.

Englezul se duse atunci spre un lustruitor care sta pe pod și-și curăță încălțămîntea.

Dar acea aventură se reînoi a doua zi și în zilele următoare: câinele veni să-și murdărească ghetetele.

Curiozitatea englezului fu atîtă și,

de astă dată, el observă cu atențiune pe animal.

Îl văzu ducându-se spre Sena, mîndu-și labele în mîlul de pe bord, apoi reintorcându-se pe pod și așteptând o persoană curată, cu ghetete bine lustruite, spre a o putea murdări.

Descoperind apoi că un văcsuitor e proprietarul cîinelui, englezul îl întrebă pe acesta asupra procedurii îndrăznețului animal.

După câte-va momente de împotrivire, omul mărturisi că el își dresase cîinele la acest exercițiu pentru a-și procura mușterii. „Ah! domnule, zise el, îmi merge prost cu meșteșugul ăsta!”

Englezul, încântat de deșteptăciunea cîinelui, îl cumpără și-l duse la Londra. Noul stăpîn însă, după ce-l ținu cît-va timp închis, îl lăsă sloboadă, cîinele stătu cu el o zi sau două, apoi fugi.

Două săptămîni după aceea, cîinele era la primul său stăpîn, exercitându-și vechea meserie pe unul din podurile Parisului.

Trad. de Const. Tr. Simulescu

CĂLĂTORIE ÎN BRAZILIA

— Urmare și sfîrșit —

Acest depozit care are loc sub formă de eflorescență se vede deasupra nivelului apei. Acest izvor a fost întrebuit de locuitorii pentru a îngrășa vitele și experiența lor a avut efecte excelente. Eram decisi să facem un înconjur considerabil pentru a merge să vizităm Aldea de Santa-Ana, sat indian unde ni se promitea lucruri foarte curioase de văzut. Dar Aldea de Santa-Ana nu are indian de cît numele, căci este locuit numai de brazilieni, iar indienii cari erau stabiliți prin împrejurimi și cari necăjeau călătorii, fură cu totul distruși puțin câte puțin, și acum nu mai rămîne de cît foarte puțin sînge arămi în vinele locuitorilor actuali. Casele sunt clădite în lemn și tencuite cu lut și pae tocate și acoperite uniform cu pae. Singura curiozitate a ținutului este o fabrică de oale ordinare, unde se întrebuintează o argilă foarte albă care seamănă cu caolinul și care se scoate din munții din vecinătate. Singura parte originală a acestei fabrici este că n'are nici o mașină, totul se face cu mîna. Oalele, cari se coc într'un cuptor asemenea celor din Europa, sunt puse pe o tablă găurită deasupra căreia este așezat cuptorul.

Ne luarăm drumul și făcurăm aproape 20 km. pe un drum aproape impracticabil din cauza mocirlelor. Într'un loc, doi dintre mîgarii cari îi aveam se afundară pînă la pînțe și nu putură fi scoși de cît cu sforțări îndoit.

După ce traversarăm mărițe păduri virgine avurăm plăcerea de a contempla superba cascadă a râului Fornas. Această cascadă are aproape 63 m. înălțime și 16 metri lărgime; ea prezintă de sigur una din cele mai frumoase vederi din lume, cum este pierdută în mijlocul unui măriț codru virgin; masa apelor sale, care ajunge jos ca un fum, este

INVĂȚĂMÎNTUL LA ANTIPOZI

O școală de negri în insulele Fidji

O școală în aer liber, — iată ceea ce a putut să realizeze curiosul profesor negru a cărui ilustrație o publicăm aci, și care explică elevilor săi harta lumii. Într'adevăr cursurile în insulele Fidji se fac în aer liber,

tribuit să metamorfozeze pe locuitorii și acești îndepărtați supuși ai regelui Angliei, se instruesc, învață să-și îmbunătățească plantațiunile, devin comercianți încercați.

Cu toate că și-a păstrat... costumul național, profesorul negru de care vorbim a obținut de la autoritățile engleze un brevet de «teacher» suficient spre a-l permite să învețe

Cu toată această instalație primitivă, elevii ascultă cu deosebită atenție pe profesorul lor.

— ceea ce de alt-fel nici n'ar putea să nu se întâmple așa, când soarele se joacă așa de drăguț printre marii palmieri!

În aceste insule (cel mai frumos arhipelag polinezian) populațiunea indigenă, altă dată așa de belicoasă, se modernizează cu repeziciune. La Vite-Leon comerțul de fructe a con-

pe marii săi elevi noțiunile generale ale geografiei, istoriei, sau ale matematicii.

Eșind din această școală mixtă, elevii vor intra mai ales în stabilimentele speciale unde vor învăța un meșteșug care să le poată da hrana de toate zilele.

Sereno

primită jos într'un vast bazin făcut din gigantice lespezi de piatră. Codrul era așa de des și plantele așa de înalte că numai după un lucru de două ore puturăm să sosim la picioarele cascadei, la locul unde râul Fornas măsoară mai mult de 200 m. lărgime.

Deciserăm să ne îndreptăm către micul oraș Catalao care numără aproape două mii de locuitori. Pentru aceasta călătorirăm toată ziua prin campos, dar furăm surprinși de o noapte neagră înainte de a ajunge la o casă. Indată o furtună violentă ne apucă și caii noștri nu mai înaintau decât din cauza pintenilor când auzirăm din depărtare sunete de toabă care ne conduse către o colibă în ruină, în care găsirăm mai multe mulatre care petreceau dansând. Cu toate că ele ne primiră cu multă greutate în casa lor, ele împărțiră cu noi masa care se compunea dintr'o bucată de tatu (mamifer nedințat și cu solzi) friptă al

cărui gust nu îmi păru neplăcut. Petrecurăm noaptea înfășurați în mantalele noastre ude.

Pe la miezul nopții auzirăm numeroase voci de bărbați care soseau și pe care după langajul lor îi cunoscuserăm că erau hoți de cai. Văzând necunoscuți înținși în sală, ne priviră cu ochi răi, dar văzând că suntem străini și crezând că dormeam, vorbiră și începură să joace cărți; apoi se certară și declarară cu voce tare furturile și asasinatele care le făptuiseră. Noi ne asigurăm că revolverele ne erau în bună stare și vegharăm pînă în zorii fără a fi liniștiți cu toate astea.

La sosirea noastră la Catalao furăm primiți cu cea mai mare cordialitate de comandorul Ioachim de Alveira omul cel mai influent al regiunii. În fiecare localitate depărtată există un personaj influent prin intermediul căruia trec toate raporturile cu guvernul. Este sin-

gurul mijloc ce-l au de făcut prezidenții pentru a respecta autoritatea lor la distanță mai mare.

Comandorul Ioachim de Alveira era un om mare, purtând niște ochelari enormi și o pălărie de pae albastră ale cărei margini aveau aproape un metru de diametru; costumul său se compunea dintr-o vestă de pânză și un pantalon foarte scurt, cari amândouă aveau culoarea pălăriei tot ca și pantofii și ciorapii. Această singură afecțiune pentru culoarea albastră era explicată prin faptul că toate îmbrăcămintele sale erau opera sclavelor și că indigo-ul care este peste tot în mare cantitate este cel mai puțin întrebuințat, dintre culori, în această parte a Braziliei. Împrejurul comandorului se reuneau în fiecare seară o curte destul de numeroasă, compusă din funcționari publici, toți negri sau mulatri, ca de exemplu ofițerii din miliție, preotul, paracliserul, învățătorul etc. Timpul și-l petreceau bând rachiū de trestie și aducând pompoase elogi stăpânului casei, pe care-l compara cu Cezar sau cu Napoleon. La fiecare laudă de acest gen, comandorul înclina capul, însoțind această mișcare cu o spaimântătoare strâmbătură.

Furăm admiși la acest cerc de intimități și în timp ce îl compara cu toți eroii istoriei antice și moderne, eu pusei în ordine notele mele de călătorie. Rămăserăm mai multe zile aci după invitația comandorului.

Tocmai ne pregăteam să părăsim orașul dar furăm reținuți mai multe zile de un incident neplăcut. Șeful caravanei, care era în același timp și proprietarul măgarilor pe cari îi închiriaserăm, ne anunță că hotărâse să se întoarcă înapoi cu măgarii și servitorii lui. Și cum în aceste părți nu se găseau absolut de loc măgarii pentru închiriat, ne găseam foarte strimțorați. Acum laudele care le aduseserăm comandorului Ioachim de Alveira ne prinse bine căci procurându-ne măgarii trebuincioși, puturăm să ne urmăm calea prin Campos, până la Goyaz, oraș de șapte sau opt mii de locuitori așezat pe malurile râului Vermelho, celebru prin nisipurile aurifere pe cari îi rostogolește în apele sale.

Printre scenele cele mai interesante care le prezintă orașul Goyaz, trebuie să citez în prima linie procesiunile religioase, pentru care locuitorii sunt foarte pasionați. Asistați la procesiunea Pasiunii, care este una din cele mai frumoase ale anului; pentru aceasta, mai multe zile drumurile fură pline de oameni care mergeau la oraș. Unii fac, se zice, călătorii pe măgar dela opt până la zece zile pentru a se bucura de acest spectacol. Procesiunea iese în timpul nopții. Toți soldații garnizoanei purtau armele cu patul în aer; înapoia lor venea o lungă serie de penitenți și de membrii asociațiunilor îmbrăcați bizar și purtând lumânări în mâini. Din mijlocul acestor grupe se ridica cruci și icoanele sfinților. Imi voi aminti totdeauna de efectul produs de aceste cântece sfinte, iluminarea orașului a giorno și de această populație cu costumele pitorești, îngenuchiată în strade. Ați fi crezut că asistați la o scenă a Inchiziției. Ceea ce mă miră

FLORA TROPICELOR

BANIANUL GIGANTIC

Printre vegetalele cari, sub tropice, umesc pe călători, este de sigur și banianul, un arbore prodigios care ar putea

Războinicii faimoși Konie (insula Pinilor) folosiră odinioară ramurile sale de se spre a instala acolo cimitire aeriene.

Și dacă ceilalți arbori giganti tind să dispară, ca boababul, din care nu se mai găsește specii tinere, banianul este excesiv de comun, mai ales în Oceania unde

Un banian gigantic

să adăpostească un trib întreg sub ramurile sale. El n'are un trunchiu, ci zece, douăzeci lipite unul de altul. Banianul n'are ca alți arbori baza așa întocmită ca un om să se poată ascunde pe deantregul, dar frunzișul său oferă numeroase ascunzătorii.

se crește foarte repede.

Ilustrația ce publicăm reprezintă unul din cele mai curioase specimene ale speciei. Omul care se vede alături pune și mai mult în evidență proporțiile colosalului arbore.

Sereno

mai mult, fu de a vedea oameni mergând pe genunchi și purtând pietre enorme pe cap; vreo câțiva dintre ei se așezau cu spatele la intrarea bisericilor și rugau poporul ca să-i lovească cu picioarele, pentru a face penitență.

Auzii într-o zi că în închisoarea orașului era închis un bătrân șef indian, care fusese făcut prizonier, sunt câțiva ani de atunci, și care fusese teroarea acestei provincii. Mă dusei să-l văd; se numea Choitay și fusese marele șef al Chereuților. Era în vârstă de mai mult de optzeci de ani. Avea un aer de bunătate, singurul care contrasta cu aplecările sale feroc, a căror istorie era scrisă pe pieptul său în numeroase cicatrice făcute cu cuțitul care aduceau fiecare aminte de un om pe care-l omorâse și-l mâncase. Se zicea că două sute de persoane fuseseră astfel victimele sale; fusese prins cu patru din fii săi care au fost omorâți în

luptă. Dându-i o măciucă se puse să danseze în felul țării sale; mișcările sale parcă erau de maimuță și de urs și imi aminteau dansurile care le văzusem altă dată executate de indienii din stepele septentrionale.

Prima cursă care o făcurăm în împrejurimile orașului Goyaz fu o vizită la cotitura repede care o formează râul Vermelho în vecinătatea orașului. Aci omorâram un mare boa de apă, a cărui piele, galbenă și pătată cu pete negre rotunde a fost adusă de mine în Europa și oferită amicului meu, contelui Charles Dillou. Această piele măsura 7 m. 50 de lungime și 0. 80 lărgime la mijloc. Ofidianul a fost omorât în momentul când dormea, după ce mâncase o vacă, ceea ce făcu o vânătoare fără pericol.

Părăsirăm Goyaz pentru a merge să vizităm cascadele de la Araguay. Spre seară, caravana noastră, obosită, se opri,

grămădindu-se în mijlocul stâncilor. La picioarele noastre fluviul maiestos mugea în mijlocul prăpăstiilor, înapoia noastră se ridica pădurea întunecoasă care ne ascundea aproape toate razele lunii și numai focurile noastre lumina slab scena; peste tot domnea tăcerea cea mai impresionantă, numai din când în când era întreruptă de strigătele păsărilor de noapte sau de lungile urlete ale crocodililor.

A doua zi începurăm să explorăm curențele repezi ale Araguay-ului. După o oră, zărirăm o pirogă umplută cu sălbateci care alerga dealungul malului încercând să se ascundă pe sub arbori, înaintând repede cu ajutorul unor prăjină lungi; înțelesei că erau spioni veniți aici pentru a ne supraveghea. Văslirăm, cârmind spre ei. Spusei lopătarilor că trebuia să tăem trecerea pirogei indienilor: dar lucrul nu era ușor căci erau înaintea și avea mai multe lopeți ca noi. Cu toate acestea îi ajunserăm și sosind lângă ei mișcai batista în semn de prietenie și pentru a le arăta că oamenii mei și eu, eram fără arme. Mai mulți dintre ei aplecându-se luară atunci din fundul bărcii lor o mulțime de banane și ridicându-le pe deasupra capului ni le aduseră; le dădurăm mai multe coliere de care fură încântați și îndată liniștiți părăsiră armele și săriră pe țărm. Barca noastră luă îndată aspectul unei băcanii cu fructe, având destule banane și *manioc* pentru a ne nutri timp de opt zile. Barca cu care intraserăm în așa de excelente relații era cu toate acestea armată de luptă; ea conținea o grămadă de săgeți care o evaluam la patru sau cinci sute. Pentru un cuțit, avurăm un vraf de curiozități ca săgeți și coliere de dinți.

Indienii plecaseră înainte pentru a anunța pe alii lor de venirea noastră, în timp ce noi continuam să ne urmăm drumul prin forța lopeților. Deodată ajunserăm la un curent foarte periculos. barca mea trecu prima, dar se lovi de o stâncă și rămase pe loc, dar nu se duse la fund, când situația noastră deveni din cele mai critice din cauza bărcii a doua care sosea asupra noastră cu o viteză înspăimântătoare.

Canalul era din cele mai strimte și umplut cu stânci formidabile; părea imposibil ca cele două bărci să poată alina una lângă alta fără să se sfărâme reciproc. În acest moment pilotul bărcii mele care cunoștea trecătoarea, strigă celui din barca a doua ce anume trebuia să facă, și acesta din urmă avu prezența de spirit de a întoarce cu o lovitură de prăjină luntrea și de a o face să alunece înapoia stâncii care închidea trecerea. Această lovitură îndrăzneată ne salvă viața.

Trad. de Traian Popescu-Tranic.

DIVERSE

Sf. Elena.— Sf. Elena, cunoscută insulă unde a murit Napoleon cel mare, este situată la 1800 km. de capul Negro la 3000 km. S. E. de Saint-Augustin (Brazilia). Are o suprafață de 144 km. pătrați.

Plaje mare; de jur împrejur e înconjurată de stânci goale care cad perpendicular pe Mare. Cu toate acestea se găsesc aloes, smochini, lămâi, cipri și alte plante de acestea.

Insula a fost descoperită de Jean de Nova. De Nova i-a dat numele de Sf. Elena pentru-că în acea zi biserica noastră ortodoxă serba pe Sf. împărați Constantin și Elena. A fost locuită întâi de portughezi, de olandezi și de la 1672 până azi e colonie engleză.

— 0 —

Prima gazetă din Franța — Cel mai vechi ziar din Franța este «*Mercure Français*», o revistă literară care a apărut la 1605 sub domnia lui Henric IV și era o imitație după «*Mercure Anglais*».

În anul 1631 apărură primul număr al ziarului «*Gazette*». La început acest ziar fu condus de celebrul D'Hozier, iar după moartea acestuia el trecu sub direcția fraților Isaac, dintre care unul era medicul Delfinului. În anul următor se ivi concurență din partea revistei «*Mercur galant*» al cărei director era un anume Visé. Dar toate aceste ziare erau manuscrise. În anul 1652, Decembrie 29, apărură primul ziar tipărit: «*La gazette burlesque*», dirijată de poetul Loret.

N. Vătăman

TIMBRELE DIN LUME

Mărcile comemorative în India

La încoronarea regelui George V al Angliei, mărcile comemorative emise cu această

ocazie au fost obliterate cu o stampilă specială, purtând inscripția: «*Coronation Durbar*», adică Serbarea Încoronării, precum și coroana și inițialele regale, după cum se poate vedea în ilustrație.

4700 lei. — Aceasta este valoarea mărcilor cu care s'a francat o scrisoare de valoare, expediată de un stabiliment rus unei bănci austriace.

Plicul acestei scrisori este expus în vitrina unui mare negustor de mărci londoneze.

Mărcile întrebuintate sunt de 10 ruble în număr de 281.

Serviciul poștal marocan. — E original, însă destul de repede, în raport cu mijloacele întrebuintate.

Curierul călare e o raritate.

O singură dată, în timpul celor șase luni de tulburare, la suirea pe tron a lui

Mulay-Hafid se văzu un astfel de curier: Căți-va cavaleri, cu înfățișarea sălbatică, înarmați cu lungi puști arabe, traversau grădinile palatului, până la sala tronului, spre a înștiința pe *Mulay-Hafid* că *Tangerul* l'a ales sultan. Caravana e mijlocul cel mai vechi pentru a comunica, însă veștile pe care le transmite, se modifică la fiecare popas, încât ajung extraordinare la destinație.

Singurul, și cel mai bun mijloc pentru a face o comunicare în interiorul Marocului, este numai conștiinciosul curier pedestru.

El cunoaște toate drumurile și potecile țării, cari ar fi impracticabile pentru că lăreți, și se strecoară cu o rară dibăcie.

În cursa lui nebună prin văi și munți, el nu se oprește decât câteva ore, pentru a mânca și dormi. El duce scrisorile într-un mic sac de piele atârnat pe umăr.

În general, curierul apare îmbrăcat sărăcăcios; câteodată e fericitul posesor al unor sandale, pe care le ține atârnat în jurul gâtului.

Zilnic vezi pe acești alergători neobișniți așteptând în fața birourilor poștale europene, să li se încredințeze scrisorile pentru *Fez*, *Meknès* sau alte orașe americane.

Distanța dintre *Fez* și *Tanger* e de peste 3. km.; drumurile muntoase și accidentate; totuși plecat din *Fez*, curierul aduce scrisorile la *Tanger* în 3-4 zile.

Greu de crezut, deși autentic și probabil că încă multă vreme, fața arsă a acestor vechi factori, se va profila pe zidurile albe ale caselor din *Tanger*.

Statistică interesantă. — După o statistică a oficiului poștal și telegrafic german, extragem următoarele:

Tipărirea mărcilor și cărților poștale în tot imperiul german, necesită anual următoarele materii prime:

1.000.000 kg. carton, 7.000.000 kg. carton pentru mandate și bonuri poștale, 200.000 kg. hârtie pentru mărci.

Gumă 19.000 kg. cerneală verde 1.300 kg., albastră 1200 kg., roșie 860 kg.

Pentru a termina adăugăm că micile confetti rezultate dela perforarea mărcilor, ating greutate de necrezut de 9000 kilograme.

Also

**Inchiriez
PIANINE**

**Nou și uzate
ÎN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar**

GEORG DEGEN, București

— Alături de Cofetaria Capșa —

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi la tragerea din luna Noembrie, 1912

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Nicolae», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din : o canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 pedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Boulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA SUFRAGERIE MODERNA

compusă din : Un bufet cu marmură Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă ; O masă pentru 12 persoane, cu 6 scaune tapitate și îmbrăcate, imitație de piele. Cumpărată de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Caroli, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

O bucată pânză de borangic albă, de 9 metri; una idem frez, de 4 m.; una idem bleu, de 5 m.

cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor.

Un serviciu de ceaiu, de metal alb fin, argintat și garantat că nu înegrește, compus din : o tavă frumos cișelată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru ori-ce casă.

O fructieră de metal fin, argintată, înaltă de 50 cm. și având 3 glastre pentru fructe și un vas pentru flori.

O fructieră de metal alb, imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 cm., având și un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare, montate în metal argintat Christoffe V. P. F.

Una pongă de argint veritabilă, oxidată.

Una fructieră de metal argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Boulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci Perfection. **O mandolină** italiană.

Una muzică de masă cu manivelă, cu 6 cântece.

Una chitară franceză. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischozniky, furnisorul Curții Regale, strada Colței, No. 7, București.

«Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și frână automată, prin contra-pedalarie.

Una pușcă de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard» din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard» Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum.

Una carabină semi-automată de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnisorul Curții Regale, 47, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut, marca Compania Americană, calitate superioară.

Un gramofon marca «Melodion Carmen Sylva», cu două arcuiri remontabile în timpul mersului cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste

obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en détail Compania Anglo-Americană, strada Caroli 50, București.

Un ceasornic de aur 14 carate cu 3 capace, pentru dame, marcat de Stat.

Două servicii de argint pentru ouă, compuse fie-care din câte trei bucăți, într-o cutie foarte elegantă.

Una pendulă elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31.

O armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel.

O vioară fină cu cutia ei.

O pelerină de ploae portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare biurow de importățiune, strada Smârdan 29, etajul I.

Două ceasornice de aur pentru damă.

Două ceasornice de aur cu câte 3 capace, de bărbat

Șase ceasornice de argint.

Șase ceasornice de metal fin argintate, cu câte 3 capace.

Trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc.

Cinci coliere-lănțișoare de argint veritabil pentru gă.

Una geantă de alpaca veritabilă.

2 costume de haine saco, după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, strada Academiei, No. 25.

Una mașină mare de bucătărie „Ideal”, cu 4 ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi compusă din 5 volume, de la d Ghețu, calea Dorobanților 100.

Un serviciu de oțet și untdelemn, de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb : una de oțet, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină de călcat pentru croitorie, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune.

O vulpe de teracotă. **20 plachete** argintate, reprezentând pe Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

Pentru concurarea la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni primesc 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2,60 pe an în toată țara

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

No 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

TRISTA ODISEE A UNUI ENGLEZ ÎN BOLIVIA. — (Vezi pag. 5744).

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

**TRISTA ODISEE A UNUI ENGLEZ
IN BOLIVIA**

Anul trecut un ziar din Buenos-Ayres anunța că un tânăr englez, arestat în circumstanțe foarte misterioase în Bolivia, trăia mizerabil într-o colibă nesănătoasă din Santa-Cruz de la Siera. El cerea compatrioților săi să li se facă milă de el și să-i dea puțin tutun, hârtie albă, creioane să scrie și diferite obiecte de primă necesitate.

O doamnă engleză din Buenos-Ayres intră în corespondență cu prizonierul și se căsni să-i îndulcească soarta nenorocită. Ea obținu de la el povestirea aventurilor sale.

Dar, spre a evita o nouă suferință, o nouă durere părinților săi, prizonierul nu-și dăde numele său adevărat.

Jack Ronalds (acesta e numele imprumutat sub care prizonierul din Santa-Cruz și-a ascuns adevărata sa personalitate) Jack Ronalds dorea să-și recapete libertatea. În Bolivia funcționarii nu sunt plătiți de guvern și conștiința lor este foarte adeseori elastică. În ziua când Ronalds trebuia să apară în fața sălei de acuzație, judecătorul său, un negustor de ulei, îi declară curat că dacă îi dă două mii de lei îl pune în libertate.

Sărmanul prizonier însă nu avea nici un franc.

Nesătiind cum să-și procure banii trebuitori, Ronalds nu îndrăznește să ceară de la soare Staffor, binefăcătoarea sa. Dar aceasta simți îndată nevoia prizonierului și o listă de subscripție se deschise. Ziarele se interesară de viața exilatului. Dar trecuseră multe zile de la condamnarea lui la moarte și poate că acum să-și și fi primit pedeapsa.

Pentru ce crimă însă trebuia să răspundă prizonierul englez? E o istorie simplă și sguuitoare, o dramă al cărei principal personaj este... fatalitatea.

Fiu de funcționar modest. Jack Ronalds, înzestrat cu un caracter aventuros și plin de energie, se hotărâse încă de pe când era copil să plece în străinătate spre a se îmbogăți. La douăzeci de ani era prin Argentina, făcea douăzeci de meșteșuguri diferite, era întreprinzătorul a numeroase afaceri lipsite de noroc. Dar el credea ca mulți că orice om are o epocă de încercare în viață, și că e destul să ai încredere în forțele tale, să ai răbdare ca să izbutești odată.

După opt ani de eforturi continue, norocul îi surâse în sfârșit. Norocul? Ar fi fost mai bine să plece în Europa, dar cine poate să prevadă viitorul!

Era în August 1911. Timp de mai mul-

te luni el parcursese teritoriul puțin cunoscut în Bolivia în căutarea plantei de cauciuc pentru o companie germană. Hotărâ apoi să lucreze pe socoteala sa și asociându-se cu un camarad de naționalitate americană, anume Nascher, se lansă în Llanos-urile Braziliei. Porniră ambii spre Buenos-Ayres spre a intra în combinație și cu un mare negustor de acolo. Dar scoborând fluviul Paraguay, avură reaua idee de a se opri mai multe zile la Corumba. Și aci născu drama.

Se răspândi repede șovonul că Ronalds și Nascher au făcut o descoperire importantă. Într-o dimineață ei primiră vizita unei companii din Hamburg. Ronalds și tovarășul său cedară drepturile lor asupra teritoriului descoperit de ei pentru suma de 50.000 franci plătită după verificare. Vor conduce o mică expediție organizată de companie, și la loc agentul care îi va însoți trebuia să semneze un cec.

Reprezentantul casei preveni pe cei doi aventurieri că vor trebui să se abată un moment din drumul lor și să facă o scurtă escală la San-Jose, în Bolivia, unde oamenii săi vor lua o sumă de 175.000 lei în aur și monedă, pe care o vor duce pe măgari.

Ronalds nu văzu nici un inconvenient să facă aceasta, preparativele fură repede gata și în opt zile mica caravană porni la drum. Ea se compunea din trei germani, doi americani, un inginer francez, un metiș și unsprezece indieni cari împreună cu Ronalds și Nascher, făceau un total de douăzeci de persoane bine armate spre a putea face față eventual întâlnirilor neplăcute posibile.

În timpul primelor zile de călătorie Nascher, tovarășul lui Ronalds, se legă întâi cu unul din Americani anume Yardley. Seara stăteau mult de vorbă împreună pe când ceilalți dormeau. Nimic mai natural; în monotonie aceea era singura lor distracție.

Ronalds cu toate astea nu era liniștit. Crâmpiele de conversație prinse în trecere, privirile schimbate între Nascher și Americanii îi dădeau de gândit.

În adevăr, nu prea avea bună opinie despre tovarășul său. Îl știa inteligent, activ, curajos, dar fără scrupule și Yardley avea și el o înfățișare care nu părea să fie aceea a unui om tocmai cum se cade.

Numai de cât William Rolls, celalt american, se alipi celor doi noi amici și acest trio deveni inseparabil.

„Aă aerul că completează ceva”, se gândi Jack Ronalds.

Bănelile lui erau foarte justificate.

În dimineața celei de a șaptea zi, mica trupă părea ferma Matacuti, unde petrecuse noaptea, când un ordin scurt, repetat de trei ori, răsună în urmă.

„Sus mâinile toți!”

Ronalds se întoarse pe șea. Nascher, Rolls și Yardley descălicaseră.

„Sus mâinile!” repetă Nascher. Nu vă facem nimic, dar lăsați-ne să ducem noi măgarii cu aur.

Drept orice răspuns, unul din germani trase un foc de armă.

Nascher, lovit drept în frunte, scăpă arma, ridică brațele și căzu înainte.

Atunci împușcătura izbucni și dintr-o parte și din alta. Trei indieni și un german se rostogoliră la pământ.

Ronalds făcea cauză comună cu membrii expediției contra bandiților, dar calul său rănit însă, cabră și se ambălă fără să mai poată a-l stăpâni.

Impușcăturile încetară apoi, se făcu tăcere și calul său se liniști.

Frumoasă aventură, în adevăr! își zise Ronalds.

Îl știa pe Nascher cu instincte rele, dar nu-și putea închipui că ar fi putut să facă așa ceva tocmai acum când bogăția le surâdea la amândoi.

„Primul lucru pe care trebuie să-l fac, se gândi el, este să mă întorc la tovarășii mei!”

Zise și porni.

Câte mile a parcurs el astfel? Patru sau cinci cel mult.

Dar în momentul când întorcea după un deal, Ronalds zări înaintea lui trei oameni, armați cu puște. În surpriza atacului, el nu remarcă căderea lui Nascher, și repede ca fulgerul îi trecu prin minte că avea în fața lui trei bandiți, mai cu seamă că acești oameni îl amenințau.

Fără să reflecteze, dând bice calului, porni în galop apăsându-se sub gloanțe.

Dar vai! fugind avea aerul că-și mărturisea participarea sa la crima pe care chiar o acuza. Oamenii cari trăgeau asupra lui erau lăcomi ai fermei din Matacuti, plecați în căutarea sa. Judecând partida pierdută, Yardley și complicele său încălecase pe cai și fugiseră.

Ronalds, fugind și el de urmărirea celor cari îl luaseră drept bandit, avea speranța că va întâlni pe tovarășii săi, dar calul său sfârșit de puteri, căzu și își rupse un picior. Ronalds își luă pușca și continuă să fugă torturat de foamă, desorientat.

Spre seară zari muntele San-Lorenzo și simțea că energia îi renaște, gândindu-se că e aproape de Rio Jucavuca care curgea aproape, la proximitatea unui drum care ducea spre Brazilia.

Umblă toată noaptea prin tufișuri iar spre ziua adormi pe drum, învins de oboseală.

O detunătură însă răsună. Englezul scoase un strigăt. Un gloț îi străbătuse brațul stâng.

Crezu că sunt cei trei bandiți cari îl urmăreau și hotărâ să-și apere viața până în cele din urmă. Trase și el un foc și unul din oamenii cari îl căuta căzu la pământ.

Avu însă o exclamație de spaimă. Cel lovit nu era un bandit.

Erau soldații bolivienei.

Cum să se explice acum? Să se lupte cu ei, i-ar fi fost greu. Să fugă iar? Nică nu mai putea, sfârșit de oboseală cum era și apoi, la rigoare, ar fi putut fi și masacrat de soldați cari voiau să răz-bune moartea unuia din ei.

Avu totuși curajul să fugă. După două zile și două nopți însă, fu prins de soldați și adus la San-José, unde primi îngrijirile unui medic. După ce se făcu bine, fu pus în lanțuri și aruncat într-o celulă, păzit de două sentinele.